

PERSFOCUS

TWAALFDE JAARGANG NUMMER 8, EERSTE DEEL - AUGUSTUS 1996

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

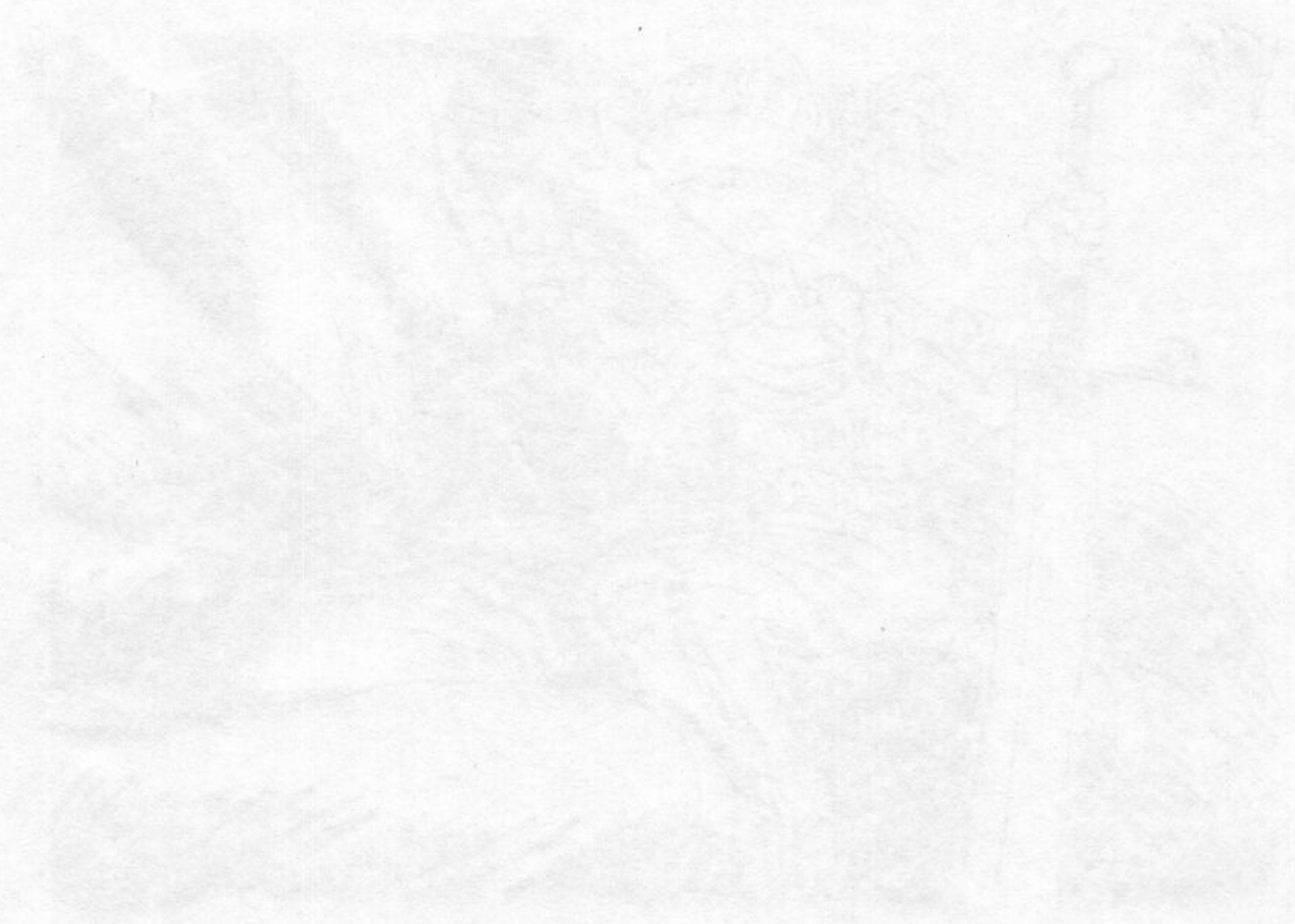

IN HET EERSTE DEEL VAN DIT NUMMER:

Belgisch pornonetwerk opgerold	pag. 2
Een volk verenigd in wanhoop en woede	pag. 10
Falende Belgische justitie bezint zich	pag. 19
Complottheorieën...	pag. 25
...en sporen naar netwerken	pag. 27
Misbruikbestrijding of pedojacht?	pag. 30
Zedenpolitie; je beste kameraad	pag. 33
Help de kinderen...	pag. 37
...en hou ze in de gaten!	pag. 39

2000-2001

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY

PERSFOCUS, TWAALFDE JAARGANG, NUMMER 8, AUGUSTUS 1996

Met knipsels uit:

Volkskrant	Vk
Telegraaf	Tel
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
Trouw	Tr
Het Parool	Par
Nieuwsblad van het Noorden	NvhN
Haagsche Courant	HC
Alkmaarse Courant	AC
De Gelderlander	Geld
Gooi en Eemlander	G+E
Gelders Dagblad	GD
Provinciale Zeeuwse Courant	PZC
Leids Dagblad	LD
Groene Amsterdammer	GA
Vrij Nederland	VN
HP/De Tijd	
Uit België:	
Gazet van Antwerpen	GvA
De Morgen	MOR
De Standaard	STA
Het Nieuwsblad	NIE
Belang van Limburg	BVL
Uit Duitsland:	
Tageszeitung	TAZ
Uit Engeland:	
The Observer	OBS
Uit Indonesië:	
Jakarta Post	JP

Abonnementen op Persfocus kosten f 65,-- per jaar. Verzending als brief is f 15,-- duurder en komt op f 80,--. Losse nummers f 8,--.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 93.548
1090 EA Amsterdam

door onze correspondent **Par**
SYP WYNIA

BRUSSEL - De Belgische justitie denkt een netwerk van pedofilie, kinderprostitutie en kinderporno op het spoor te zijn na de arrestatie van drie inwoners van Charleroi en het opduiken van twee verdwenen tienermeisjes. In het huis in Charleroi waar de meisjes werden aangetroffen, vond de politie pornografisch materiaal, waarin ook de beide meisjes figureerden.

De vermoedelijke hoofdverdachte wees de Rijkswacht gisteravond in een van de panden die hij in Charleroi bezit de weg naar de ruimte waar hij de twee meisjes gevangen hield. De meisjes waren nagenoeg ingemetseld achter een stalen kast. Er wordt rekening mee gehouden dat de man opheldering kan verschaf-

Belgische politie rolt pornonet op

fen over meer verdwenen meisjes.

In Charleroi arresteerde de politie drie mensen: de hoofdverdachte, Marc Dutroux (40), diens vriendin Michèle Martin (36) en een twintigjarige vriend. De laatste heeft geen strafblad, maar het paar werd aan het eind van de jaren tachtig al eens tot langdurige gevangenisstraffen veroordeeld voor twee gevallen van ontvoering en verkrachting van tienermeisjes.

Vanochtend zijn nog drie arrestaties verricht. Een voorraanstaande Brusselse bouwonderne-

mer, die al eerder verdacht werd van pedofiele activiteiten maar nooit kon worden veroordeeld, is aangehouden, evenals zijn vrouw, een advocate uit Brussel, die wordt verdacht van medelictigheid.

Het wordt niet uitgesloten dat de politie bezig is een netwerk op te rollen, dat zich uitstrekt tot het buitenland. Vermoed wordt dat er de komende dagen opheldering kan worden verschaft over andere gevallen van verdwenen kinderen.

De ontdekking en vrijlating van de veertienjarige Laetitia

Delhez en de tijdens haar gevangenschap dertien jaar geworden Sabine Dardenne is opmerkelijk, omdat het voor het eerst in jaren is dat vermiste kinderen worden teruggevonden. De laatste vijf jaar zijn er in België ten minste tien kinderen, merendeels meisjes, verdwenen.

In de Waalse plaatsjes Bertrix en Kain (bij Doornik) ontstonden gisteravond spontane volksfeesten vanwege de terugkeer van de meisjes. Laetitia Delhez verdween een week geleden op weg van het zwembad naar huis in Bertrix. Sabine Dardenne was al sinds 28 mei zoek nadat ze tussen het ouderlijk huis en school in Kain van de aardbodem verdwenen leek.

Maar de vreugde werd getemperd door de onzekerheid over wat de meisjes mogelijk is overkomen tijdens hun gevangenschap.

Belgische meisjes terug na ontvoering

Door onze correspondent
BRUSSEL, 16 AUG. De Belgische justitie heeft gisteren in een voorstad van Charleroi twee ontvoerde meisjes teruggevonden.

Hiermee is een eerste doorbraak geboekt in een golf van verdwijningen. Vier mannen en twee vrouwen werden aangehouden in verband met de ontvoeringen, tenminste drie van hen hebben bekend. Zij zouden deel uitmaken van een netwerk van pedofiele pornografie en prostitutie.

De twee meisjes, Sabine Dardenne (12) uit Doornik en Laetitia Delhez (14) uit Bertrix, werden gevonden in een kleine ruimte achter een metalen kast, waar werd gezocht op aanwezigheid van een eerder deze week aangehouden man.

De meisjes, die respectievelijk sinds 28 mei en 9 augustus werden vermist, zouden fysiek in goede gezondheid zijn maar wel in shocktoestand verkeren. Seksueel misbruik wordt niet uitgesloten. De hoofdverdachte is eerder veroordeeld tot tien jaar cel wegens pedofilie en ontvoering, maar kwam vervroegd vrij.

Twee andere verdachten zijn de echtgenote van de hoofdverdachte en een vriend. Een van de vrouwen werd eerder veroordeeld wegens

pedofilie en ontvoering. De drie werden woensdag aangehouden na tips naar aanleiding van de ontvoering van Laetitia Delhez vorige week. Gistermiddag zou de hoofdverdachte bekend hebben met de woorden: „Ik zal u twee meisjes geven.“ De twee meisjes werden teruggevonden in een huis van de verdachte, waar eerder deze week al een huiszoeking was geweest. Toen werd de schuilplaats niet gevonden.

De pers was dinsdagavond op de hoogte gesteld dat justitie de verdachten op het spoor was, maar werd verzocht dit niet naar buiten te brengen om het leven van de meisjes niet onnodig in gevaar te brengen.

De autoriteiten wilden zich gisteren niet uitspreken over een eventuele connectie tussen de huidige verdachten en andere verdwijningen van kinderen in België. In dit en vorig jaar zijn zeven kinderen verdwenen. In juni verdwenen nog een meisje uit het Waalse Moeskroen.

Nog altijd hangen er in België posters van de in juni vorig jaar verdwenen achtjarige Julie en Mélissa en van de eveneens spoorloze tieners Eefje en An. Na de verdwijning van Julie en Mélissa werd een opsporingscel opgericht voor kinderverdwijningen.

België ontrafelt kidnap-mysterie

door Ronald van Gessel
NEUFCHATEAU, maandag

België is in de greep van een ongekend zedendrama met onschuldige meisjes als weerloos slachtoffer. De zaak kwam aan het rollen met de arrestatie van 38-jarige werkloze staalarbeider Marc Dutroux en zijn partner Michel Lelièvre.

Ze hadden de twee Belgische meisjes Laetitia Delhez (14) en Sabine Dardenne (13) ontvoerd, die

Belgen roepen om wraak
zie pagina 5

vorige week donderdag werden bevrijd.

De verdachten hebben inmiddels toegegeven vorig jaar juni ook de twee, toen 7-jarige meisjes, Julie Lejeune en Mélissa Russo, te hebben gekidnap. Ze stierfen begin dit jaar door verhongering. Hun lijken wer-

den het weekeinde gekneveld in vuilniszakken opgegraven in de tuin van Dutroux' woning in Sars-la-Buissière, bij de Franse grens.

Daar werd ook het lijk gevonden van de Fransman Bernard Weinstein, die met Lelièvre voor 3500 gulden voor de meisjes zou zorgen tot de geheime ruimte in een huis in Marcinelle klaar zou zijn. Dutroux, die van januari tot maart dit jaar in de gevangenis zat voor diefstal, zegt de meisjes niet te hebben misbruikt, maar de politie gelooft dat niet.

Toen hij vrij kwam bleek een van de meisjes door verhongering om het leven te zijn gekomen. Het andere kind was volgens Dutroux' verklaring in zijn armen gestorven. Dutroux drogeerde Weinstein, omdat deze verdere medewerking had geweigerd, en begroef hem levend. De politie denkt eerder dat het gaat om een afrekening in het prostitutie-milieu.

Dutroux en Lelièvre hebben ook bekend twee Hasseltse meisjes van 19 en 17 jaar te hebben ontvoerd, die vorig jaar zomer verdwenen na in Ostende een show van de hypnotiseur Rosti Rostelli te hebben bezocht. „Wij hebben hoop dat An Marchal (19) en Eefje Lambrechts (17) nog leven“, aldus procureur Michel Bourlet van Neufchateau. Het kan zijn dat de meisjes zijn 'doorverkocht' aan (buitenlandse) bordeelhouders.

Een tip over een deel van de nummerplaat van de witte Renault-bus van de ontvoerders leidde de politie vorige week dinsdag naar Laetitia Delhez, die een week eerder was verdwenen na het zwemmen. Bij een eerste huiszoeking in een pand van Dutroux in Marcinelle werd niets gevonden, omdat de meisjes in een kunstig weggewerkte kerker zaten. Ze waren met de dood bedreigd als ze tijdens de huiszoeking een kik gaven.

Vorige week donderdag sloegen de hoofdverdachten, Dutroux en Lelièvre door. Ze wezen de geheime kerker, die achter een verschuifbare stalen kast zat. Groot was de verbazing van de politie er ook Sabine Dardenne aan te treffen, die al drie maanden spoorloos was.

Pedofilie

Dutroux (38) bleek uiteindelijk zeven panden in de buurt van Charleroi te hebben, vermoedelijk verdiend met kinderporno en in pedofiele-circuits, al heeft het gerecht vooralsnog niet de indruk dat

door Ronald van Gessel
SARS-LA-BUISSIÈRE, maandag
„We wisten dat hij een dief was, maar dat we jaren naast een monster hebben gewoond, dat konden we eerst niet geloven“, aldus de buurvrouw van Marc Dutroux (38), de kinderontvoerder en pedofiel voor wie de Belgische bevolking de doodstraf nog te goed acht.

Dutroux woonde in Sars-la-Buissière, een rustig plaatsje onder Charleroi vlak aan de Franse grens, samen met zijn vrouw Michèle Martin (36) en drie kinderen.

Vandaar uit bestierde hij zijn pedofiele- en kinderporno-imperium. In diverse van zijn panden - hij bezit er in totaal zeven - zijn belastende foto's en filmpjes gevonden.

Gekluisterd

België zit massaal aan radio en beeldbuis gekluisterd, er zijn extra journaals en extra krantenedities. Er wordt gegriezeld als de graafmachines hun werk doen. De volkswoede is groot. Over een ding is men het roerend eens, deze man moet worden gecastreerd en mag nooit meer in de maatschappij. Sommigen zien meer in herinvoering van de doodstraf.

De verwijzingen naar andere gruweldaden zijn niet van de lucht. Men herinnert zich het „House of Horrors“ van het Engelse echtpaar Fred en Rosemary West, bij wie in februari 1994 negen in en rond hun huis verstopte lijken werden gevonden en er wordt gepraat over de pedofiel die onlangs in het Schotse Dunblane

een hele schoolklas afslochte.

Als de politie zaterdag met Dutroux het dorp inrijdt om de plaatsen aan te wijzen waar de lijken liggen, is de sfeer explosief. Honderden mensen stonden langs de route en schreeuwden met gebalde vuist hun woede, verontwaardiging en wraaklust uit. Uit vrees voor een volksgericht is Dutroux uiteindelijk per helikopter naar een geheim gehouden gevangenis gebracht.

Doodse stilte

De toeschouwers waren nauwelijks nog in bedwang te houden toen Dutroux zijn woning werd binnengevoerd om aan te wijzen waar gevangen moest worden. Een doodse stilte ontstond toen twee lijkwagens de straat inreden en duidelijk werd dat de lichaampjes van Julie Lejeune (8) en Mélissa Russo (8) waren gevonden.

Hoofdverdachte Marc Dutroux... ontkent moorden...

Rond half elf trok de politie zich terug, om gistermorgen weer opnieuw te gaan graven. De inwoners van Sars-la-Buissière blijven met één vraag achter. Hoe komt het dat niemand ooit iets heeft geweten van de activiteiten van Dutroux en zijn vrouw?

Toch zijn Dutroux en zijn vrouw, een werkloze lerares, in 1989 tot respectievelijk dertien en zes jaar gevangenis veroordeeld wegens pedofiele delicten. Beiden kwamen na drie jaar al vrij wegens goed gedrag.

„Maar ja, niemand hier kende ze echt goed”, aldus de waardin van het enige dorpscafé De Hinderlaag. De minister van Justitie, Stefaan Declerck, wil vandaag pas uitleg geven of de normen voor vervroegde invrijheidsstelling wellicht toch iets te soepel zijn. De ouders van Julie en Melissa verwijten justitie ernstige laksheid.

1980: de Amerikaan John Gacy wordt in Chicago ter dood veroordeeld. Hij heeft 33 jongens vermoord.

1982: in Los Angeles krijgt de 34-jarige William Bonin, bijgenaamd de „Doder van de Snelweg”, de doodstraf wegens moord op 10 jongeren. Tussen 1972 en 1980 werden er langs autowegen 44 ernstig verminkte lichamen ontdekt.

Januari 1989: in de VS wordt de 42-jarige Ted Bundy veroordeeld voor moord op drie meisjes. Drie dagen voor hij op de elektrische stoel wordt gezet, bekent hij een twintigtal moorden op jonge vrouwen.

Oktober 1989: in Zwitserland bekent de 30-jarige Michel Peiry, bijgenaamd „de Sadist van Romont”, drie jongeren te hebben verkracht, vermoord en verbrand. Justitie verdenkt hem van minstens nog zes moorden.

Februari 1992: in Brazilië bekent „de Vampier van Rio”, de 25-jarige Marcelo Costa de Andrade, tussen april en december 1991 veertien jongetjes uit de sloppenwijken van Rio de Janeiro te hebben omgebracht na ze te hebben verkracht.

Oktober 1992: in Rusland maakt een executiepeloton een einde aan het leven van „de Menseneter van Rostov”. De 56-jarige Andrej Tsjikatilo vermoordde tussen 1978 en 1990 52 kinderen en jongeren, na hen eerst seksueel te hebben misbruikt.

Mei 1994: in Groot-Brittannië wordt de 47-jarige pakjesbezorger Robert Black tot levenslang veroordeeld wegens het verkrachten en vermoorden van drie meisjes van 5, 10 en 11 jaar.

September 1995: in Canada wordt de werkloze boekhouder Paul Bernardo veroordeeld tot levenslang voor het verkrachten, martelen en vermoorden van twee jongeren van 14 en 15 jaar. Hij bracht ook de zuster van zijn ex-echtgenote om en verkrachtte veertien jonge vrouwen.

November 1995: in Groot-Brittannië wordt de 42-jarige Rosemary West veroordeeld tot 10 keer levenslang wegens tien moorden. In het „House of Horrors” (in Gloucester) waar Rosemary en haar man Fred woonden, werden negen lijken gevonden waaronder die van hun dochter. In een vorig huis werd het stoffelijk overblijfsel gevonden van een vermoorde stiefdochter. Fred West pleegde zelfmoord in de gevangenis. (AFP/Belga)

Twee meisjes dood in tuin gevonden

Kritiek op justitie in zedenaffaire België

Door onze correspondent

BRUSSEL, 19 AUG. Na de vondst, dit weekeinde, van de lichamen van twee ruim een jaar geleden verdwenen achtjarige meisjes, is in België grote commotie ontstaan over het functioneren van justitie. De meisjes, Julie en Mélissa, werden opgegraven in de tuin van een huis in het Waalse Sars-la-Buissière, op aanwijzingen van Marc Dutroux (38), de eigenaar van het huis.

Dutroux werd in 1989 tot dertien jaar veroordeeld wegens zedendelicten maar kwam al na drie jaar vrij. De ouders van de twee vermoorde meisjes haalden gisteren fel uit naar justitie, die zij „laksheid” tijdens het onderzoek verweten. De Waalse liberale oppositie eist van justitieminister De Clerck opheldering over de voorwaarden voor voorwaardelijke invrijheidsstelling en de begeleiding van ex-gedetineerden.

Op dezelfde plek is ook het lichaam gevonden van een Fransman, een handlangers die Dutroux uit wraak zou hebben vermoord. In een ander huis van Dutroux zijn vorige week twee andere ontvoerde meisjes levend teruggevonden.

Dutroux heeft bekend dat hij een jaar geleden ook An Marchal (17) en Eefje Lambrechts (19) aan de Belgische kust ontvoerde en opsloot. Justitie heeft verklaard hoop te koesteren hen nog levend terug te vinden. Het hele weekeinde is bij woningen van Dutroux in de omgeving van Charleroi naar hen gezocht, onder meer met infraroodapparatuur uit Nederland.

Vorige week bleek hoe vernuftig Dutroux zijn slachtoffers wist te verstoppen. De toen gevonden meisjes zaten opgesloten in een huis

dat al eerder was doorzocht.

Volgens de verklaringen van Dutroux zijn de zaterdag in zijn tuin gevonden Julie en Mélissa de honger dood gestorven. Hij heeft bekend hen te hebben ontvoerd en na hun dood te hebben begraven, maar beweert hen niet te hebben misbruikt. Toen hij drie maanden in de gevangenis zat wegens diefstal, zou hij twee handlangers opdracht hebben gegeven voor de meisjes te zorgen. Na zijn vrijlating in maart dit jaar bleken de twee te zijn verwaarloosd. Een van hen was overleden, de ander zou in zijn armen zijn gestorven. De procureur van Neufchâteau, die deze verklaring gisteren bekendmaakte, zei dat dit relaas nog aan andere verklaringen en autopsie moet worden getoetst.

Justitie heeft nog niet gezegd over aanwijzingen te beschikken dat Dutroux spil zou zijn in een netwerk van kinderprostitutie of kinderporno. In de Belgische media wordt hierover wel gespeculeerd. In de woningen van Dutroux zijn stapels foto's en videomateriaal gevonden, die nu worden onderzocht. Ook is het opvallend dat Dutroux, een werkloze metaalarbeider, ten minste zeven huizen bezit.

Belg bekent moord op ontvoerde meisjes

AFP, AP, Reuter
BRUSSEL

In de tuin van de 39-jarige Marc Dutroux in het Waalse Sars-la-Buissière, uit wiens kelder donderdag twee ontvoerde meisjes werden bevrijd, zijn zaterdag de lichamen opgegraven van Julie Lejeune en Melissa Russo, twee achtjarige Belgische meisjes die sinds een jaar werden vermist. Ook werd het lichaam gevonden van een Fransman, mogelijk een handlangers.

Dutroux bekende zondag ook de 17-jarige Eefje Lambrechts en de 19-jarige Ann Marchal te hebben ontvoerd, vorig jaar zomer in Oostende. De meisjes zijn nog niet terecht.

De drie lichamen werden gevonden op aanwijzing van D., nadat die na langdurig verhoor had bekend. De afgelopen vijf jaar zijn in België dertien kinderen verdwenen.

Uit de kelder van een woning van Dutroux in Marcinelle werden donderdag de sinds mei vermiste Sabine Dardenne (12) en de sinds een week vermiste Laetitia Delhez (14) bevrijd. Delhez kreeg drugs toegediend en werd volgens haar moeder meer dan eens verkracht. De meisjes zaten opgesloten in betonnen kooi van vier bij drie meter.

Volgens de autoriteiten hebben ook de twee vermoorde meisjes en Eefje Lambrechts en Ann Marchal in het huis opgesloten gezeten.

In 1989 werd Dutroux wegens verkrachting van een aantal meisjes veroordeeld tot dertien jaar gevangenisstraf, maar na drie jaar kwam hij vrij wegens goed gedrag.

Behalve de woningen in Sars-la-Buissière en Marcinelle heeft de po-

litie vijf andere verblijfplaatsen doorzocht die op naam van Dutroux stonden. Ook het feit dat zeven woningen op naam van de werkloze elektriciën Dutroux stonden, voedt het vermoeden van justitie dat hij werd gesteund door een netwerk van pedofielen en handlangers in kinderporno.

Dutroux werd zaterdagmiddag overgebracht naar Sars-la-Buissière om de politie, aanwijzingen te geven over de plaatsen waar de lijken waren verborgen. Om hem tegen een woedende menigte te beschermen, werd hij per helikopter vervoerd.

Aangehouden Belg geeft moorden en ontvoeringen toe

Vrijdag dreigde een lynchpartij toen Dutroux, die eerder vervroegd was vrijgelaten na het plegen van zedendelicten, het Paleis van Justitie in Neufchâteau verliet. De politie kon ternauwernood voorkomen dat de hoofdverdachte in de ontvoeringszaak van de levend teruggevonden meisjes Sabine Dardenne (13) en Laetitia Delhez (14) door het publiek werd aangevallen.

Intussen groeit de kritiek op de justitie. Terwijl procureur Bourlet veel lof krijgt toegezwaaid voor zijn optreden, moet ex-minister Melchior Wathelet van Justitie het ontgelden. Vooral de ouders van Julie en Melissa verwijten Wathelet dat

Op aanwijzing van Dutroux werden Laetitia Delhez (14) en de drie maanden eerder verdwenen Sabine Dardenne (12) vorige week donderdag gevonden in een kleine ruimte achter een metalen kast in zijn huis bij Charleroi. De meisjes waren herhaaldelijk bedreigd. Laetitia heeft verklaard drie keer door Dutroux te zijn verkracht.

De in de tuin gevonden meisjes Julie en Mélissa werden gekneveld in een vuilniszak teruggevonden. Hun ouders hebben gisteren fel uitgehaald naar justitie, die zij laksheid verweten. In augustus vorig jaar werd bij Dutroux een huiszoeeking verricht waarbij niemand werd gevonden. Het is goed mogelijk dat Julie en Mélissa zich toen wel in het huis bevonden. Waarom werd toen geen infraroodapparatuur uit Nederland gebruikt, vroegen de ouders zich af tijdens een gistermiddag belegde persconferentie.

Ook zijn ze woedend op voormalig minister van justitie Melchior Wathelet, die Dutroux in 1993 vervroegd in vrijheid stelde. Dutroux was in 1989 veroordeeld tot dertien jaar wegens verkrachting van zes minderjarige meisjes. De huidige minister van justitie De Clerck heeft de ouders van de vermoorde meisjes zijn medeleven betuigd.

Het nieuws over de kindermoorden heeft België in zijn greep. Gisteren verschenen kranten en televisiejournaals met extra edities. Dit weekeinde stroomden ramptoeristen toe bij wat inmiddels het 'gru-

weluis' wordt genoemd, Dutroux' woning in de voorstad Marcinelle bij Charleroi waar vorige week twee meisjes werden bevrijd. Ook An en Eefje en Julie en Mélissa zou hier gevangen hebben gezeten. De lichamen van Julie en Mélissa werden echter gevonden bij Dutroux' huis in het grensplaatsje Sars-la-Buissière. De zaak roept herinneringen op aan het Britse *house of horror* in Gloucester, waar de bouwvakker Fred West samen met zijn vrouw twaalf lichamen van misbruikte meisjes verborg.

In de zaak worden nu vier verdachten vastgehouden: Dutroux, zijn vrouw die betrokkenheid ontkent, een handlangers en een Brusselse makelaar die heeft bekend de dagen voor en na de laatste twee ontvoeringen contact te hebben gehad met Dutroux.

Informatiestop in onderzoek naar verdwenen Vlaamse meisjes

Van onze correspondent

BRUSSEL

Het gerecht van Neufchâteau heeft gisteren een tijdelijke informatiestop afgekondigd in het belang van het onderzoek naar de verdwenen Limburgse meisjes An Marchal en Eefje Lambrechts. Procureur Bourlet vermoedt dat de twee meisjes, die eveneens door de bende van Marc Dutroux zijn ontvoerd, nog in leven zijn. Ze zijn mogelijk ergens in de prostitutie beland.

De procureur gaf gisteren zelf voedsel aan de hoop op een snelle opsporing van het tweetal. Ondanks de informatiestop riep hij halverwege de dag dat hij een belangrijke fax had ontvangen en mogelijk binnen tien minuten met nieuws zou komen. Maar vervolgens bleef het stil. In Hasselt werden ook de ouders van An en Eefje, die vorig jaar augustus in Oostende werden ontvoerd, in tergende onzekerheid gehouden. Zij werden soms telefonisch geïnformeerd door het parket.

Rond het gerechtsgebouw van Neufchâteau, vanwaaruit het onderzoek naar de verdwenen meisjes wordt gecoördineerd, gonsde het gisteren van de geruchten. Zo zouden de meisjes zijn gesignaleerd in bordelen in Tsjechië, Spanje, Duitsland en Nederland.

De Belgische justitie heeft gisteren een speciale telefoonlijn geopend voor tips. Maar tot gisteravond laat werd nog geen vooruitgang gemeld in het onderzoek. Het gerecht bekijkt ook in hoeverre Dutroux iets te maken heeft gehad met de verdwijning van enkele andere meisjes in het verleden.

Tot dusver zijn vier verdachten in verzekerde bewaring gesteld. Hoofdverdachte Marc Dutroux (38) en zijn kompanen Michel Lelièvre (20), die enkele ontvoeringen pleegde voor Dutroux, hebben gedeeltelijke bekentenissen afgelegd. Michelle Martin (36), vriendin en moeder van zijn drie kinderen, ontkent echter enige betrokkenheid bij de misdrijven. Vastgoedmakelaar Jean-Michel Nihoul (54) zit ook vast, maar hij heeft slechts bekend contacten te hebben gehad met Dutroux.

De ex-vrouw van Nihoul en de Griekse 'klusjesman' van Dutroux zijn bij gebrek aan bewijs weer vrijgelaten. Naar verluidt zouden speurders gisteren huiszoeking hebben verricht bij een nieuwe verdachte, de partner van de ex-vrouw van de Brusselse makelaar Nihoul.

Minister geeft falen justitie in zedenzaak toe

Door onze correspondent **MRC**

BRUSSEL, 20 AUG. De Belgische minister van justitie, Stefaan de Clerck, heeft gisteren toegegeven dat justitie heeft gefaald in de zaak van de dit weekeinde vermoord teruggevonden meisjes Julie en Mélissa. De Clerck verklaarde dat de hoofdverdachte in de zaak, Marc Dutroux, slecht is begeleid na zijn vervoegde vrijlating in 1992.

De vorige minister van Justitie, Melchior Wathelet, die fel bekritiseerd wordt omdat hij zijn handtekening zette onder de invrijheidstelling, heeft meegedeeld dat hij dit besluit betreurt maar dat hij naar eer en geweten heeft gehandeld.

Ook De Clerck zei gisteren dat naar de vorm alles in orde was. Maar inhoudelijk niet. Volgens de minister wist Dutroux zijn begeleiders op afstand te houden „ver weg van zijn reële criminële bezigheden”. De begeleiding van ex-gedetineerden moet in de toekomst actiever gebeuren, aldus de minister. Voorts wees hij erop dat Dutroux met voorlopige hechtenis meegerkend, zes van de opgelegde dertien jaar straf wegens verkrachting van minderjarigen had uitgezeten.

De ouders van Julie en Mélissa verwijten justitie dat het onderzoek naar hun verdwenen dochters te traag op gang kwam, dat ze er te weinig bij zijn betrokken en dat er te snel van werd uitgegaan dat er geen hoop meer was. De Clerck, die gisteren anderhalf uur bij de ouders op bezoek was, zegde toe dat er een onderzoek komt naar mogelijke fouten van het Luikse gerecht. „Alleen als we uit dit drama lessen trekken om het juridisch optreden in deze zaken te verbeteren, zullen Julie en Mélissa niet voor niets gestorven zijn”, aldus de minister. Het onderzoek naar de eveneens vorig jaar

verdwenen tieners An en Eefje wordt voortgezet. Volgens de vader van een van hen kan het nog even duren voor de meisjes zijn gevonden. De sporen leiden volgens hem naar het buitenland. In de Belgische media wordt gespeculeerd dat de meisjes zich in Tsjechië zouden bevinden.

In het onderzoek, dat vorige week in een stroomversnelling kwam, worden verschillende mensen gehoord. Volgens de BRTN-radio is ook een Nederlander aangehouden, die in Brussel woont en banden heeft met een andere verdachte, een Brusselse makelaar. Na verhoor werd hij weer vrijgelaten wegens gebrek aan bewijs. Hoewel justitie tot nu toe heeft gezegd geen concrete aanwijzingen te hebben dat het gaat om een netwerk van kinderporno, begint het wel daar steeds meer op te lijken. In België en Nederland worden alle kindervervoeringen van de laatste tijd nog eens bekeken.

Gisteren is de aanhouding bevestigd van de vrouw van de hoofdverdachte. Zij zegt niet betrokken te zijn geweest bij de ontvoeringen van An, Eefje, Julie en Mélissa, maar het parket van Neufchâteau acht het onwaarschijnlijk dat ze van niets wist. Zij werd eerder samen met Dutroux veroordeeld wegens medeplichtigheid aan de verkrachting van minderjarigen.

'Al in 1993 tip over Dutroux bij justitie België'

Door onze correspondent **MRC**

NEUFCHATEAU, 21 AUG. Justitie in Luik is al in 1993 getipt over de plannen van Marc Dutroux, de hoofdverdachte in de Belgische zedenzaak waarin ten minste zes meisjes zijn ontvoerd en misbruikt. Dat meldt de televisiezender RTL-TVi, die citeert uit een politierapport. Justitie in Luik wil geen commentaar geven.

In het door RTL-geciteerde rapport zou al melding zijn gemaakt van de kelders die Dutroux in zijn huizen bouwde „met de bedoeling er kinderen vast te houden, in afwachting van hun overbrenging naar het buitenland”. Dutroux zou na een huiszoeking zijn ondervraagd „over het doel van deze werken”, aldus het rapport. „Hij heeft verklaard dat hij gewoon zijn kelder wilde herinrichten.”

Na de ontvoering, in juni vorig jaar, van de achtjarige Julie en Mélissa zou de tipgever nog meer informatie hebben gegeven. Zo zou hij de politie een uitgebreide lijst hebben verstrekt met de huizen en auto's van Dutroux. Bij huiszoekingen het afgelopen jaar in huizen van Dutroux, waar op dat moment ontvoerde meisjes zaten opgesloten, werden de kelders niet gevonden.

De advocaat van de ouders van Julie en Mélissa, wier lichamen dit weekeinde in de tuin van Dutroux werden gevonden, zegt dat een agent bij een huiszoeking wegens diefstal in een van Dutroux' woningen „geweeklaag” hoorde. Hij negeerde dit toen Dutroux, vader van drie kinderen, zei dat het zijn eigen kinderen waren. Justitie zou de betrokken agent niet op de hoogte

hebben gesteld van het verleden van Dutroux, die in 1989 werd veroordeeld wegens verkrachting van minderjarigen. Ook zouden verklaringen zijn genegeerd van gevangenen in Leuven en Aalen die zeggen Julie en Mélissa vorig jaar al hebben gezien in kinderporno-bladen.

De tipgever zou justitie in Luik er ook hebben op hebben gewezen dat Dutroux begin 1995 een man heeft gevraagd mee te helpen met de ontvoering van kinderen. Hij zou zo'n achtduizend gulden per kind hebben geboden. Ook zou de tipgever de naam hebben genoemd van een Griekse contactpersoon van Dutroux. De man werd eind vorige week aangehouden maar wegens gebrek aan bewijs weer vrijgelaten.

Minister van justitie De Clerck heeft maandag een onderzoek aan-

gekondigd naar mogelijke fouten die justitie in Luik heeft begaan. Het politie-onderzoek richt zich nu vooral op het terugvinden van An (17) en Eefje (19), die Dutroux ook zegt te hebben ontvoerd. In het onderzoek zijn een dertigtal extra onderzoekers ingezet, een tweede onderzoeksrechter en infra-roodapparatuur uit Groot-Brittannië, dat werd gebruikt in het onderzoek naar het 'house of horror' in Gloucester waar de bouwvakker Fred West met zijn vrouw twaalf lichamen verborg van misbruikte meisjes. De Britse inspecteur die deze zaak leidde, helpt nu de Belgische speurders.

'Monster van Wallonië' vriendelijk voor zijn bureni

Belgen razend op justitie na dood meisjes

Van onze correspondent **VK**
Peter de Graaf

BRUSSEL

De gruwelijke dood van de Waalse meisjes Julie en Mélissa heeft niet alleen een golf van afschuw en woede onder de bevolking losgemaakt, maar ook zware kritiek ontketend op de Belgische justitie.

Hoofdverdachte Dutroux was al eerder veroordeeld voor de verkrachting van vijf tienermeisjes, maar kwam in 1992 vervoegd vrij. Die coulantie van de toenmalige minister van Justitie Wathelet, tegen het advies van het parket in, wekt nu onbegrip en verontwaardiging. Ook het justitieel onderzoek naar de verdwijning van Julie en Mélissa is onderhevig aan zware kritiek. De ouders zijn vooral verbitterd dat het Luikse gerecht hun al in november meedeelde dat ze moesten aanvaarden dat hun dochters dood waren. Het onderzoek werd op een laag pitje gezet. Julie en Mélissa waren toen echter nog in leven.

Pijnlijk is ook dat de gerechtelijke diensten vorig jaar tot tweemaal toe huiszoeking verrichtten in het 'horrorhuis' van Dutroux in Marcinelle. De meisjes werden daar maandenlang vastgehouden in een verborgen ruimte achter een kast. De ouders vragen zich onder meer af waarom de speurders toen al geen infraroodapparatuur hebben gebruikt om hun dochters op te sporen.

Minister van Justitie De Clerck gaf gisteren toe dat het gerecht fouten heeft gemaakt. Vooral de begeleiding van Dutroux na diens vrijlating in 1992 deugde van geen kant. De afspraak was dat de werkloze staalarbeider intensief zou worden begeleid door een sociaal werker van de reclassering en een psychiater. Tussen beide specialisten was echter geen enkel contact. Daardoor kon Dutroux zijn begeleiders een rad voor ogen draaien.

„Heeft ex-minister Wathelet nog wel een rustig geweten?”, vragen de ouders van Julie en Mélissa zich verbitterd af. Op een brug in hun woonplaats Grâce-Hollogne hebben inwoners een spandoek gehangen met dezelfde vraag: „Slaapt u nog wel lekker, meneer Wathelet?”

Wathelet zette in 1992 zijn handtekening onder de vervoegde vrijlating van Dutroux. De voormalige minister van Justitie, tegenwoordig rechter bij het Europees Hof van Justitie, ging daarmee voorbij aan het negatieve advies van het parket.

Dutroux was in 1986 gearresteerd voor de ontvoering en verkrachting van vijf tienermeisjes in de streek rond Charleroi. In 1989 werd hij veroordeeld tot 13,5 jaar gevangenisstraf. Maar de meervoudige pedofiele verkrachter gedroeg zich achter de tralies voorbeeldig. In 1991 genoot Dutroux strafvermindering bij de viering van Boudewijns veertigjarig koningschap en een jaar later kwam hij al vrij.

De gruwelijke gevolgen raakten dezer dagen bekend. Dutroux heeft inmiddels toegegeven het afgelopen jaar zes meisjes te hebben ontvoerd, in samenwerking met enkele hand-

langers. Leatitia en Sabine werden vorige week levend bevrijd uit de woning van Dutroux in Marcinelle. De lijken van Julie en Mélissa werden zaterdag opgegraven in de tuin van een ander huis van Dutroux in Sars-la-Buissière. Over het lot van Eefje en An, vorig jaar augustus ontvoerd in Oostende, tast justitie nog in het duister. Mogelijk zijn ze nog in leven en werken ze ergens als prostituee.

De vraag die menigeen in België zich stelt, is waarom Dutroux in 1992 vervoegd werd vrijgelaten. Het bestuur en het personeel van de gevangenis hadden weliswaar een positief advies gegeven, maar de procureur-generaal van het Bergense parket was tegen. Bij meervoudige verkrachters is het gevaar van recidive namelijk groot.

Volgens de critici bekommerde oud-minister Wathelet, die het laatste woord had, zich destijds vooral om de overvolle gevangnissen in België. Elke vervoegde vrijlating levert weer een cel op. In de magistratuur bestaat al lange tijd zware kritiek op de uitvoering van de wet-
Lejeune inzake vervoegde invrijheidstelling. Veel juristen vinden het onverantwoord dat zware criminelen dankzij deze wet aanmerkelijk korter hoeven te brommen.

Wathelet, die met vakantie is in Italië, zegt zijn beslissing van destijds nu te betreurden. Maar de voormalige bewindsman meent dat hij binnen de wettelijke grenzen heeft gehandeld.

Minister De Clerck wil niet ingaan op de vraag of zijn voorganger een onvergeeflijke fout heeft gemaakt. Hij zei gisteren slechts dat 'het dossier formeel in orde was, maar dat de realiteit helaas anders was'. De Belgische minister belooft de wet het penitentiair beleid met spoed te wijzigen. In de toekomst zullen alleen magistraten kunnen beslissen over de vervoegde vrijlating van veroordeelden. „Want wie ben ik als minister om te oordelen over gevangenen?”, aldus De Clerck.

Maar ook het onderzoek naar de verdwijning van Julie en Mélissa roept vragen op, gaf De Clerck gisteren toe. Hij heeft de procureur in Luik om uitleg gevraagd. Het is uiteindelijk de slagkracht van het parket in Neufchâteau geweest die de gruweldaden aan het licht heeft gebracht.

Het Luikse gerecht ligt al geruime tijd onder vuur. De nabestaanden van de vijf jaar geleden vermoorde PS-politicus André Cools betichtten de speurders aan de Maas van onkunde en zelfs bewuste afleidings-tactieken.

Donderdag vindt in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een spoeddebat plaats over de handwijze van de Belgische justitie. De oppositie wil vooral duidelijkheid over de vraag waarom een veroordeelde van zware zedendelicten zo snel weer kon vrijkomen.

DOOR ONZE CORRESPONDENT
PAUL KOOPMAN

Marcinelle — Het 'monster van Wallonië', de 38-jarige huisvader Marc Dutroux was doorgaans goed gekleed en alerliefst voor zijn drie kinderen. En toch vonden sommige buurtbewoners van de Avenue Philippeville in Marcinelle, een sombere boomloze straat pal naast de spoorlijn, de donkerharige man ook een beetje zonderling. Waarom liet hij 's nachts een betonmolen draaien, waarom sjuowde hij videocamera's het huis binnen en hoe kon deze werkloze staalarbeider, samenwonend met een eveneens werkloze onderwijzeres, er zo'n luxe levensstijl op nahouden?

De macabere ontkenning van de ontvoering van twee tienermeisjes in België heeft op enkele, maar nog lang niet al deze vragen een sluitend antwoord gebracht. Marc Dutroux had in de kelder van zijn tussenwoning in Marcinelle een betonnen cel gebouwd waarvan de ingang schuilging achter een metalen kast die op rails was geplaatst. In deze raamloze gevangenis had hij een ingenieus verlichtings- en ventilatiesysteem geknutseld, dat met een tijdschakelaar dag, nacht en schemering imiteerde. Maar met het ontvoeren, langdurig opsluiten en seksueel misbruiken van Sabine (13) en Laetitia (14) is het strafblad van Dutroux nog lang niet compleet, zo bleek afgelopen weekeinde.

Zaterdag wees hij achter zijn villa in Sars la Buissière de plaats aan waar hij in februari de ontzielden lichamen van Julie Lejeune en Melissa Russo, twee achtjarige meisjes, in een drie meter diepe kuil gooide. Daar verdoofde hij ook zijn handlangers Bernard Weinstein om hem vervolgens op dezelfde plaats levend te begraven. Samen met Bernard Weinstein zou Marc Dutroux nog een 17- en 19-jarig meisje hebben ontvoerd die al sedert augustus vorig jaar spoorloos zijn. Vermoed wordt dat Dutroux deze twee meisjes heeft 'doorverkocht' aan een buitenlands bordeel.

Marc Dutroux blijkt niet alleen zijn bureni, maar ook meer doorgewinterde sociologen en gevangenismedewerkers op het verkeerde been te hebben gezet. Na amper drie jaar opsluiting werd hij begin 1992 vanwege zijn voorbeeldige gedrag vervoegd in vrijheid gesteld, hoewel hij was veroordeeld tot 13½ jaar gevangenisstraf wegens de ontvoering, opsluiting en het seksueel misbruik van ten minste zes meisjes.

De getuigenverklaringen van de ontvoerde en bevrijde meisjes Laetitia (14) en Sabine (13) hebben nog niet veel opheldering gegeven. Laetitia zei dat zij de eerste drie dagen vooral geslapen heeft, omdat haar ontvoerders haar slaapmiddelen hadden toegediend. Daarna moest zij met Marc in bad en zou zij driemaal verkracht zijn.

Onderzoek naar verdwijningen in Nederland wordt heropend

Impasse in onderzoek naar Belgische meisjes

door onze correspondent
SYP WYNIA

BRUSSEL - Het onderzoek naar de verdwenen Belgische meisjes An Marchal, Eefje Lambrecks en eventuele andere slachtoffers van Marc Dutroux en diens handlangers lijkt in een impasse te zijn beland. Procureur des konings Michel Bourlet zei gisteravond tijdens een persconferentie in het Ardennenstadje Neufchâteau dat er geen enkele harde aanwijzing is dat de meisjes nog in leven zijn.

Eerder had hij zelf als zijn 'persoonlijke mening' gesuggereerd dat de twee op 22 augustus vorig jaar in Oostende ontvoerde meisjes nog wel zouden leven.

Op zijn persconferentie sloot procureur Bourlet, gisteravond niet uit dat de vermiste An Marchal en Eefje Lambrecks, die nu achttien en twintig zouden zijn, in de Tsjechische seksindustrie zijn beland, hoewel hij ook andere landen, zoals Nederland, niet wilde uitsluiten.

Bij de politie in Praag wordt echter gezegd dat men sinds de laatste jaarwisseling via Interpol wel op de hoogte is gesteld van de verdwenen meisjes, maar dat er geen enkel spoor van hen is aangetroffen.

Het hoofd van Interpol-Praag zei dat de Belgische justitie de afgelopen dagen ook helemaal geen moeite had gedaan om hem over de jongste ontwikkelingen rond deze verdwenen meisjes op de hoogte te brengen.

Procureur Bourlet beschikt voor zover bekend niet over nieuwe verdachten of nieuwe verklaringen van de aangehouden verdachten (onder wie ook Dutroux' echtgenote Michèle Martin) en getuigen. Er zijn ook geen nieuwe aanwijzingen die duidelijkheid kunnen geven over andere meis-

jes die de afgelopen jaren in België verdwenen zijn en die het slachtoffer van Dutroux kunnen zijn geworden.

De 58-jarige Nederlander Casper F. die betrekkingen onderhoudt met de aangehouden verdachten Michel Lelièvre en Jean-Michel Nihoul, werd gisteren tegen de zin van onderzoeksrechter Connerotte weer vrijgelaten wegens gebrek aan bewijs.

F. kent Nihoul naar eigen zeggen omdat die in 1984 als pr-functienaris optrad toen F. een papierfabriek in het Waalse Andenne over wilde nemen.

Nihouls toenmalige echtgeno-

de Nihoul en daarom wordt hij uitsluitend in hechtenis gehouden omdat hij de ontvoerders Dutroux en Lelièvre kende.

Volgens de advocaten van Nihoul kende hun cliënt de twee andere hoofdverdachten alleen maar omdat Dutroux hem vroeger als 'expert' op het gebied van onroerend goed had ingeschakeld en omdat Nihoul op zijn beurt onlangs zijn auto bij Dutroux had laten repareren.

In Luik wordt morgen een uitvaartdienst voor Julie en Mélissa gehouden, waarvoor een massale belangstelling wordt verwacht. Duizenden mensen kwamen de

afgelopen dagen naar het uitvaartcentrum waar de meisjes zijn opgebaard. In veel Belgische gemeenten organiseert het gemeentebestuur een condoleantiemogelijkheid, waar al door tienduizenden gebruik van is gemaakt. Koning Albert en koningin Paola gaven gisteren een bewogen verklaring uit, waarin ze minister De Clerck van justitie vroegen hen voortdurend op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in het onderzoek. De Clerck was gisteren onder meer op bezoek bij de ouders van An en Eefje in Hasselt.

De ouders van de twee, vorige week teruggevonden meisjes Sabine (13) en Laetitia (14) vertelden gisteravond dat zij na de aanvankelijke euforie in een diepe put zijn beland. Sabines vader vertelde dat zijn dochter die bijna drie maanden vastzat, zelfs zijn hand niet wil aanraken omdat zij die associeert met die van haar ontvoerder en verkrachter Marc Dutroux. Deze bond haar naakt vast op het bed in haar keldergevangenis.

De moeder van de aanvankelijk zeer opgewekte Laetitia zei dat haar dochter slaapproblemen en last van nachtmerries heeft.

Marc Dutroux

Michèle Martin

België bestudeert Britse seriemoorden

Van onze correspondent
Peter de Graaf

BRUSSEL

De Belgische justitie heeft de hulp ingeroepen van de specialisten die het onderzoek hebben verricht naar de seriemoorden in het Britse Gloucester. Gisteren is al telefonisch contact geweest met hoofdinspecteur John Bennett, wiens adviezen wellicht kunnen bijdragen tot de opsporing van slachtoffers van de bende van Marc Dutroux.

Ook hopen de Belgen een beroep te kunnen doen op de hoogwaardige opsporingsapparatuur waarmee de Britse speurders destijds de lijken van twaalf vermoorde vrouwen lokaliseerden in het 'House of Horrors' in Gloucester. Minister van Justitie De Clerck heeft de procureur van Neufchâteau extra midde-

len toegezegd in zijn speurtocht naar de verdwenen meisjes.

Hoofdverdachte Dutroux was bezig om ook in een ander huis cellen te bouwen, zo is bij huiszoeking in Marchienne-au-Pont gebleken. Afgelopen week werden twee meisjes bevrijd uit een betonnen cel in de kelder van Dutroux' woning in Marcinelle. In dat Waalse 'gruwelhuis' werden ook Julie en Mélissa lange tijd vastgehouden, en An en Eefje zaten er enkele dagen opgesloten in afwachting van hun transport naar elders.

Toen vorige week werd ontdekt welke gruwelen zich in het huis hebben afgespeeld, werd meteen de parallel getrokken met Gloucester. Fred en Rosemary West vermoorden daar twaalf jonge vrouwen en begroeven de lijken onder en buiten hun huis. Na zijn arrestatie pleegde Fred West zelfmoord, Rosemary

werd veroordeeld tot tien keer levenslang.

Procureur Bourlet noemde de berichten dat de Limburgse meisjes An Marchal en Eefje Lambrecks in Tsjechië in de prostitutie zijn beland gisteravond ongegrond en voorbarig. Tot teleurstelling van de massaal opgekomen pers kon hij verder geen mededelingen verstrekken.

Bourlet haalde ook uit naar de secretaris-generaal van Interpol, Kendall. Die had eerder op de dag verklaard dat de meisjes nog in leven zijn en hoogstwaarschijnlijk in een internationaal prostitutienetwerk zitten. 'Een voorbarig bericht', aldus een duidelijk geïrriteerde Bourlet.

De procureur wil in alle rust verder speuren naar An en Eefje. Hij zegt dat 'elementen in het onderzoek' aanleiding geven tot de veron-

Van onze verslaggeefster

AMSTERDAM

Recherche teams in Nederland die de afgelopen jaren geconfronteerd zijn met de spoorloze verdwijning van een minderjarige, koesteren nieuwe hoop op een oplossing nu blijkt dat de omvangrijke Belgische zedenzaak wellicht vertakkingen in het buitenland heeft. De politie in Limburg heeft de afgelopen dagen al intensief contact gehad met collega's in België over de verdwijning van de 18-jarige studente Tanja Groen drie jaar geleden. De Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) inventariseert welke Nederlandse vermissingen met de Belgische zaak in verband kunnen worden gebracht.

Hoeveel meisjes en jongens er in Nederland precies vermist worden, wil de CRI vanwege het onderzoek niet bekend maken. Vast staat dat bij de politie jaarlijks zo'n zestien-duizend meldingen binnenkomen van vermiste personen. Daarvan is 90 procent na een week weer terecht. Op 1 januari vorig jaar stonden nog bijna vierhonderd personen als langdurig vermist geregistreerd.

Nu de 39-jarige Waal Marc Dutroux heeft bekend zes meisjes te hebben ontvoerd en de Belgische Justitie vermoedt dat twee vermiste meisjes wellicht in het buitenland verblijven, groeit in Nederland de hoop dat een paar van die langdurige vermissingen eindelijk kunnen worden opgehelderd. Verdwijningen in de grensstreek komen daarvoor het meest in aanmerking. Over de zaak van de 18-jarige Tanja Groen uit Schagen, die eind augustus 1993 na een ontgroeningsfeest van de Maastrichtse studentenvereniging Circumflex spoorloos verdween, wordt tussen de Belgische en Nederlandse politie druk overgelegd.

Maar ook de dossiers van verdwijningen die op voorhand niets met de Belgische zedenzaak van doen schijnen te hebben, worden weer uit de kast gehaald. 'Tot nu toe gaat het alleen nog om meisjes, maar wie weet leidt het spoor ook nog naar jongens', zegt een rechercheur uit Zeist hoopvol. Een jaar lang hield zij zich intensief bezig met de mysterieuze verdwijning van de Somalische broertjes Faisal en Mahad Adem, die na een bezoek aan hun oom in Landgraaf nooit huiswaarts keerden. Zonder succes. Van de jongens is al twee jaar niets vernomen.

Een woordvoerder van de politie

in Drenthe zegt er alleen al hoop uit te putten dat twee meisjes, na langdurig te zijn vermist, levend in het huis van Dutroux werden aangehouden. De Drentse politie zoekt al ruim vier jaar naar Willeke Dost uit Koekange die op vijftienjarige leeftijd verdween.

Bij de onopgeloste zaken zitten ook nog de verdwijning van Jair Soares uit Rotterdam (7 jaar, augustus vorig jaar op het strand bij Hoek van Holland), Cheryl Morrien (7 jaar, augustus 1986 in IJmuiden) en Germa van den Boom (19 jaar, juli 1984 in Nieuwendijk). De moorden op sommige minderjarigen, zoals die op de 15-jarige Nicole van den Hurk uit Eindhoven en de 8-jarige Manon Seijkens uit Helmond, zijn nooit opgehelderd.

De kritiek die de afgelopen dagen in België is geuit dat de politie na de vermissing van de meisjes veel te traag en te nonchalant in actie zou zijn gekomen, klinkt ook in Nederland. De Vereniging van Achterblijvers na Vermissing (VAV) zei twee jaar geleden bij de oprichting dat 80 procent van de mensen die aangifte doet van een vermissing ontevreden is over de handelwijze van de politie. 'O, die komt wel weer terug', is een veel gehoorde opmerking.

In april bracht de CRI samen met de Universiteit Utrecht een boek uit dat moet leiden tot een efficiëntere aanpak van vermissingen. Essentieel is dat agenten bij een aangifte van vermissing een risicobepaling doen. Bij verdwijning van kinderen beneden de twaalf jaar of gehandicapten moeten onmiddellijk opsporingsacties worden ondernomen. Bij minder risicovolle groepen, kan vooralsnog een beperkt onderzoek worden ingesteld of eerst 48 uur worden gewacht.

De CRI heeft daarnaast kort geleden contact gelegd met het National Center for Missing and Exploited Children (NCMEC), een database met foto's en gegevens over alle vermiste kinderen in de Verenigde Staten. Aansluiting op dat computersysteem zou nieuwe opsporingsmogelijkheden voor de Nederlandse politie scheppen. Foto's van vermiste kinderen kunnen op Internet geplaatst worden en er kan gebruik worden gemaakt van verouderingstechnieken, waarbij een foto zo kan worden bewerkt dat een beeld ontstaat van hoe een kind er op latere leeftijd zou uitzien.

Nederland de dossiers van verdwenen kinderen nog eens onder het licht gehouden. Dutroux en zijn handlangers zouden geregeld de grens zijn overgewipt.

De hechtenis van de Brusselse 'zakenman' Nihoul werd gisteren met een maand verlengd. Hij kan een belangrijke rol in het porno- en pedofielenetwerk van Dutroux hebben gespeeld, omdat hij contacten heeft in de Brusselse onderwereld. Ook wordt hij ervan verdacht de financier van het netwerk te zijn. Nihoul ontkent elke betrokkenheid.

Nihoul werd al eens eerder veroordeeld wegens oplichting. Hij heeft zich ingelaten met allerlei duistere praktijken. De 'zakenman' noemt zich vastgoedmakelaar en vastgoedexpert. Binnenkort moet hij voor een ander vergrijp voor de rechtbank verschijnen. Hij richtte ooit de stichting SOS Sahel op, waarvoor hij ontwikkelingsfondsen wierf; het geld stak hij echter in eigen zak.

Een andere Brusselse zakenman, van Nederlandse afkomst, werd gisteren na verhoor vrijgelaten.

derstelling dat de meisjes nog in leven zijn. Maar waarschijnlijk is hij bang dat alle ophef de zoektocht dwarsboomt en het leven van de meisjes in gevaar brengt.

Procureur Bourlet sluit niet uit dat de bende ook verantwoordelijk is voor de verdwijning van enkele andere meisjes. In februari 1991 verdween de tienjarige Nathalie Geijsbregts uit het Vlaams-Brabantse Leefdaal spoorloos, toen ze op weg was naar school. Een getuige heeft die morgen een verdachte grijze wagen door het dorp zien rijden. Bij Dutroux is nu een grijze Citroën in beslag genomen.

Ook wordt opnieuw gekeken naar het lot van Loubna Ben Aissa, het Marokkaanse meisje dat in augustus 1992 op negenjarige leeftijd in Brussel verdween. Op verzoek van de Belgische justitie worden ook in

Vrees voor meer dode meisjes na vondst video's met Dutroux

door Ronald van Gessel
Tel 23/8 LUIK, vrijdag
Op de honderden videobanden die bij de hoofdverdachte van het Belgische kindersekshandaal, Dutroux, en zijn trawanten zijn aangetroffen, staat Dutroux terwijl die seks bedrijft met kleine meisjes. De kinderen zijn voor de Belgische justitie echter onbekend. Ze komen niet voor op de huidige opsporingslijsten van vermisten.

Dat versterkt de vrees dat er meer slachtoffers van Dutroux zullen worden gevonden. De graafwerkzaamheden bij zijn huizen gaan onverminderd door, maar zonder dat tot nu toe iets gevonden is.

Wel is gisteren een vijfde verdachte gearresteerd, de Griekse vriend van Dutroux, Michael Diacosta Vrianos. Hij was vorige week vrijdag al opgepakt maar zondag vrijgelaten wegens gebrek aan bewijs. Justitie denkt nu echter dat Vrianos een gelijke rol heeft gespeeld als de „rechterhand” van Dutroux, Michel Lelièvre. Vrianos bewoonde een huis van Dutroux en volgens de buren groef hij regelmatig in zijn tuin. Zijn vriendin was een Tsjechische met connecties in het Praagse seks-circuit. In zijn woning zijn kinderklleding, een geweer met telescoop en videobanden met kinderseks gevonden.

De Belgische justitie probeert nu eerst de identiteit van de kinderen op de banden van Dutroux te achterhalen en pas als dat niet lukt zullen de foto's van hun gezichten vrijgegeven worden voor het grote publiek. Dit uitstel kan echter net het verschil tussen leven en dood uitmaken als er nog meer kinderen ondergronds opgesloten zitten in één van de kelders van Dutroux. De kinderen op de banden wekken in een aantal gevallen de indruk onder invloed van drugs of medicijnen te verkeren.

De Engelse inspecteur John Bennett, die de twaalf lijken in de Engelse gruwelzaak-West heeft ontdekt, is gisteren tegen de avond bij de hoofdwoning van Dutroux in Sars-la-Buissière aangekomen om te assisteren bij het onderzoek.

Ondertussen wordt de Belgische justitie met de dag belachelijker gemaakt. Volgens het Belgische parlement is de justitie-organisatie een verouderde puinhoop. Minister van Justitie, De Clerck, moest gisteren in een kamerdebat toegeven dat er vele fouten zijn gemaakt en dat de Luikse justitie achteloos is omgesprongen met de tips inzake de ontvoering van Julie en Melissa. Die tips leidden in 1993 al naar Dutroux. De politiediensten geven elkaar de schuld dat het mis is gegaan.

Politie vindt meer verborgen cellen

NYHN, 21-8
BRUSSEL - De hoofdverdachte in de Belgische zedenzaak, Marc Dutroux, werkte aan een hele keten van ondergrondse cellen waarin hij ontvoerde kinderen langdurig zou kunnen opsluiten. Bij een huiszoeking gisteren in één van zijn zeven woningen in de streek rond Charleroi vond de politie vier meter diep onder de grond nog vijf niet voltooide ruimten met

een geheime toegang. De ramen in de achtergevel van het pand waren vrijwel geheel dichtgemetseld.

Volgens de Waalse commerciële tv-zender RTL was justitie in Luik al zeker drie jaar op de hoogte van de activiteiten van de hoofdverdachte in de ontvoeringszaak van zeker zes Belgische meisjes, Marc Dutroux. Zo zou justitie beschikt

hebben over een lijst met alle woningen en auto's van de hoofdverdachte. Met deze gegevens is niets gedaan.

Drie jaar geleden gaven politiediensten in Charleroi al aan justitie door dat Dutroux kelders aan het graven was onder diverse van zijn zeven woningen. Na de ontvoering van Julie en Melissa kwam daar een gedetailleerde lijst met zijn

bezittingen bij. Verder gebeurde er niets met de verklaringen van gevangenen in Leuven en Aarlen dat zij Julie en Melissa vorig jaar al hebben gezien in kinderporno-uitgaven.

In de woning van Dutroux in Sars-la-Buissière, waar de lijken van de doodgehongerde meisjes Julie en Melissa werden aangetroffen, deed de politie twee keer eerder huiszoeking. Tijdens één van die invalen, eind vorig jaar, hoorde een agent kindergehul. Dutroux beweerde dat het ging om zijn eigen kinderen.

Dutroux' seksvideo's ontdekt

Van onze correspondent VK
BRUSSEL 23-8

Bij huiszoekingen zijn deze week videobanden ontdekt waarop te zien is hoe Dutroux en zijn handlangers seks bedrijven met diverse meisjes. Volgens Belgische media is de identiteit van de meisjes niet bekend. De vondst geeft voedsel aan het vermoeden dat de bende van Dutroux meer ontvoeringen en verkrachtingen heeft gepleegd dan tot dusver bekend is.

De opnames zouden zijn gemaakt op videobanden met klassiekers als *Gone with the Wind* en *Laurel en Hardy*. Maar alleen de eerste minuten zijn de oude films te zien, daar

na volgen beelden van seks met kinderen. Op sommige banden komen behalve Dutroux ook één of twee andere volwassenen in beeld. De onderzoekers denken hen te herkennen, maar zijn daarvan niet helemaal zeker.

Gisteravond maakte procureur Bourlet bekend dat de Griek Michael Diacostavrianos opnieuw is gearresteerd. Hij was al eerder opgepakt, maar werd enige dagen geleden bij gebrek aan bewijs vrijgelaten. Bourlet meent nu over voldoende bewijzen te beschikken dat ook Diacostavrianos betrokken is bij het pedofiele netwerk van Dutroux. Ook een 'zakenrelatie' van Dutroux is opgepakt voor ondervraging.

Zesde verdachte gearresteerd in zaak-Dutroux

Van onze correspondent
BRUSSEL VK 24-8

De justitie van Neufchâteau heeft vrijdag een zesde arrestatie verricht in het onderzoek naar de bende van Marc Dutroux. De 30-jarige Claude Thirault uit Grez-Doiceau is een kennis van Dutroux en zou de hoofdverdachte volgens een woordvoerder hebben geholpen bij allerlei 'zaakjes'.

Grootscheepse speuracties en opgravingen bij enkele woningen van Dutroux hebben gisteren voor zover

bekend niets opgeleverd. In Sars-la-Buissière, waar afgelopen zaterdag de lijken van de achtjarige Julie en Mélissa zijn opgegraven, werden speurhonden ingezet. Ook werden de muren van de woning met pneumatische boren onderzocht op de aanwezigheid van verborgen ruimtes.

De Belgische justitie heeft aanwijzingen dat in de woningen van Dutroux veel meer geheime cellen zijn verborgen. De Belgen hebben in het onderzoek steun gekregen van de Britse hoofdinspecteur John Bennett, die destijds de twaalf lijken in het 'House of Horrors' in Gloucester lokaliseerde.

Pornobende is omvangrijk

Door Bert Huisjes
AD 24/8

BRUSSEL - Rechercheurs zijn gisteren begonnen met het natrekken van de financiële handel en wandel van de verdachten in het Belgische zedenschandaal. Daarmee hoopt de justitie het netwerk van de pornobende in kaart te brengen.

Er moet veel geld omgaan in de handel in videofilms, waarvan er deze week honderden werden gevonden in de huizen van Marc Dutroux. De films zouden 5000 gulden per stuk hebben opgebracht, becijferde een recher-

cheur die veel onderzoek heeft gedaan naar pedofilie-netwerken. Dat Dutroux over veel geld kon beschikken, bleek bij de aankoop van zijn huis in Sars-la-Buissière, waarvoor hij, net uit de gevangenis, contant 150.000 gulden betaalde. De Britse auteur Keith Hammett, die een boek heeft geschreven over georganiseerd seksueel misbruik van kinderen, beweert dat Dutroux een pion was. „Hij opereerde zeker niet alleen. Daarvoor beschikte hij over teveel geld, teveel auto's en teveel huizen”, aldus

Hammett. „De politie moet alle financiële transacties analyseren, alle betalingen en geldopnames napluizen. Alleen op die manier kan de juiste omvang van de bende worden bepaald. Als de rijke en machtige financiers worden gevonden kunnen ook de andere schuldigen worden opgespoord. Dutroux en de andere vijf verdachten zijn niet de belangrijkste bendeleden.”

Op pagina 7

'Misbruikte kinderen vaak gedood'

hij in eigen zak stak. Nihoul heeft ook gewerkt als fondsenwerver voor de christen-democratische partij.

Kort voor en na de ontvoering van het meisje Laetitia had Nihoul via zijn mobiele telefoon dikwijls contact met Dutroux. Hij gaf daarvoor als verklaring dat hij ontevreden was over Dutroux, die zijn auto zou repareren, maar daar naar zijn zin te lang over deed.

De recherche heeft daar sceptisch op gereageerd: Sars-la-Buissière ligt ruim honderd kilometer van Brussel. Waarom zou Nihoul juist daar zijn auto laten maken?

Hammett schetst kinderporno als een wijdverbreid en moeilijk te bestrijden verschijnsel, waarbij sociale klassen vervallen. „Kindermisbruik is zo oud als de wereld. De armen maken video's en bieden kinderen voor veel geld aan als prostitués aan rij-

ken. Het is een handel waar veel beweging in zit. Mannen raken snel uitgekeken op een kind, waarna er een nieuwe moet komen.”

Volgens hem is het meisje Laetitia dat 2,5 maanden gevangen zat en zes dagen voor bevrijding gezelschap kreeg van Sabine daardoor aan de dood ontsnapt. Over het lot van jonge kinderen die voor langere tijd worden misbruikt in een commercieel misbruik netwerk is hij uitermate somber. „Zodra er foto's of films van zijn gemaakt, volgt voor jonge kinderen vaak de dood. Men verhandelen naar het buitenland in een prostitutie-netwerk is te riskant, door hun jonge leeftijd. Dat kan nog met veertienjarigen, maar niet met kinderen van zes of acht. Vrijlaten brengt teveel risico van ontdekking met zich mee, omdat kinderen dan kunnen getuigen.”

Omdat in alle woningen van Dutroux sporen zijn gevonden van bouwwerken en in drie huizen geheime kelders waren aangelegd, denkt Hammett dat Dutroux opereerde in een netwerk dat aan het 'professionaliseren' was. Dat zou een aanwijzing zijn dat veel meer kinderen zijn misbruikt.

„Op basis van die informatie, mag je verwachten dat hij al behoorlijk veel ervaring had opgedaan. Van zes meisjes is bekend dat de bende met hen van doen heeft gehad: twee zijn dood, twee zijn gevonden en twee worden nog vermist. Het zou heel bijzonder als dit alle slachtoffers waren. Ik denk eerder aan vijftien of zestien slachtoffers.”

Op de honderden video's die in de dichtgespijkerde huizen van Dutroux zijn gevonden zijn veel onbekende kinderen te zien die worden misbruikt.

Kinderen eerder ontsnapt uit kelder van seksmaniak

TEL 24-8

Woede en ontzetting om moorden België

door Theo Koelé

SARS-LA-BUISSIÈRE - „Ze moeten dat monster niet opsluiten, maar doodmaken.“ Een woedende vrouw wijst naar het huis van de 39-jarige Marc Dutroux, waarachter zaterdag twee kinderlijkjes werden gevonden. Dutroux schuift de schuld van de dood van Julie en Melissa in de schoenen van anderen. Hij heeft wel bekend nog vier andere meisjes opgesloten te hebben: Sabine en Laetitia, die weer thuis zijn, en An en Eefje, die nog vermist worden.

De verontwaardiging en ontzetting is groot, zondagmiddag in het Belgische dorpje Sars-la-Buissière, niet ver van de Franse grens. Honderden mensen dolen rond in het plaatsje waar volgens inwoners 'nooit iets gebeurt'. Onder de bezoekers zijn luidruchtige 'ramptoeristen' die eruit zien alsof ze net van de camping komen, maar ook mensen die stille-tjes bloemen neerleggen, en daarmee hun medeleven tonen met de slachtoffertjes.

Hongerdood

Julie en Melissa, beiden acht jaar oud toen ze vorige zomer ontvoerd werden, zijn dit voorjaar tijdens hun gevangenschap van honger omgekomen. Hun lichamen werden dit week-einde gevonden tijdens een zoekactie van politie en justitie in en om het huis van de werkloze metaalarbeider Dutroux.

In de enorme tuin annex autokerkhof werd nog een derde lijk aangetroffen: dat van de Fransman Bernard Weinberg, die de meisjes op verzoek van Dutroux ontvoerd zou hebben. Dat deed hij samen met Michel Lelièvre, die evenals Dutroux is aangehouden. Weinberg zou door Dutroux vermoord en vervolgens levend begraven zijn. Volgens Dutroux waren het Weinberg en Lelièvre die de meisjes verwaarloosden, en daardoor hun dood veroorzaakten.

Dorpsbewoners zeggen nooit 'iets vreemds' gemerkt te hebben. Een overbuurvrouw vertelt dat ze Dutroux en diens vrouw, die eveneens is aangehouden, hooguit twee of drie keer heeft gezien, 'maar nooit gegroet'. Of ze dan toch vermoedde dat het echtpaar niet deugde? „Nee, je kunt je toch absoluut niet voorstellen dat zoiets...“

De woede in de straten van Sars-la-Buissière geldt niet alleen Dutroux en de andere verdachten. Ook de Belgische justitie, in het bijzonder de vorige minister van justitie, Melchior Wathelet, moet het ontgelden.

Wathelet besloot de veroordeelde kinderverkrachter Dutroux in 1992 in vrijheid te stellen, wegens diens 'goede gedrag' in de gevangenis. Wathelet legde een negatief advies van het openbaar ministerie naast zich neer. Daardoor ontliet Dutroux negen jaar celstraf, en kon hij zich opnieuw vergrijpen aan jonge meisjes. Justitie lijkt er niet meer aan te twijfelen dat Sabine en Laetitia, de meisjes van 12 en 14 jaar die vorige week door de rijkswacht bevrijd werden uit een betonnen kooi in een ander huis van Dutroux, seksueel misbruikt zijn.

„Het is schandalig!“, roept de een na de ander in het stampvolle café van Sars-la-Buissière, dat aanleunt tegen de woning waar Julie en Melissa de hongerdood stierven. „Hoe is het mogelijk dat een gevaarlijke pedofiel werd vrijgelaten?“

Voor de verhitte cafébezoekers, en ook voor een deel van de Belgische

pers, is iedere pedofiel een kinderverkrachter. De media berichten over een 'pedofielen-netwerk' rondom Dutroux, al toont justitie zich daarover uiterst terughoudend, bij gebrek aan bewijs.

De Belgische justitie heeft hopeloos gefaald, luidt de aanklacht van de ouders van Julie en Melissa. In hun woonplaats Grace-Hollogne, nabij Luik, zei Gina Russo, de vader van een van de meisjes, gisteren zelfs dat hij nog woedender is op ex-minister Wathelet dan op Dutroux. Hij hekelde de 'ongelooflijke generositeit' van de politicus jegens de meervoudige kinderverkrachter. Ook uitte de vader felle kritiek op het justitieel apparaat in Luik, dat eind vorig jaar al dacht dat de beide meisjes dood waren. Het onderzoek werd op een laag pitje gezet, terwijl de meisjes nog leefden. „We kunnen niet aangaan dat onze kinderen voor niets gestorven zijn.“ Na die woorden klonk vanuit het publiek, dat de persconferentie van de verslagen ouders in de tuin volgde, de roep om de doodstraf.

'Het monster moet dood', 'Herinvoering van de doodstraf', staat ook op vellen papier die zijn neergelegd bij de woning van Dutroux in Marcinelle. In dit huis, in een groezelige buurt achter het station van Charleroi, werden vorige week de ontvoerde meisjes Sabine en Laetitia levend aangetroffen. Ook hier zijn de onvermijdelijke ramptoeristen op afgekomen. Een lange rij auto's trekt deze middag langs de woning.

Een organisatie die al geruime tijd de aandacht van de overheid en het publiek vraagt voor het lot van vermiste kinderen, maakt van de nood een deugd: de automobilisten wordt gevraagd een petitie te tekenen, een verzoek om strengere straffen voor kinderverkrachters en andere zware criminelen. Het woord 'doodstraf' komt er echter niet in voor. „Nee, nee, zo ver gaan we niet“, zegt een vrijwilligster die handtekeningen verzamelt.

In België is de doodstraf enkele maanden geleden afgeschaft. De eerste commentaren in de kranten (er verschenen gisteren speciale edities) waarschuwden voor herinvoering. De overheid mag zich niet laten leiden door de volkswoede, aldus bijvoorbeeld Het Nieuwsblad. Procureur des konings Michel Bourlet, die de dood van Julie en Melissa bekend maakte, drong er op aan kalm te blijven. Maar dat lijkt aan dovemansoren gezegd. „Als jullie niets doen, gaan we zelf op jacht naar het tuig.“ roept een man tegen een politieagent in de straten van Mont-sur-Marchiennes. In dit Waalse dorp nabij Charleroi kwam de verdachte Dutroux vaak op bezoek bij een Griekse vriend.

Diens woning en tuin worden door de politie en de Burgerbescherming nu grondig overhoop gehaald. Met een grote gripper wordt een schuurtje verpulverd. Mannen in rode overallen lopen met speurhonden door de brokstukken. Uit hun gebaren kan opgemaakt worden dat er deze zondagmiddag niets gevonden is - althans, niets dat opheldering kan verschaffen over het lot van de twee vermiste meisjes, An en Eefje uit Hasselt. Ook zij hebben gevangen gezeten in woningen van Dutroux.

Volgens procureur des konings Bourlet heeft de zoektocht naar deze meisjes, die vorig jaar tijdens een vakantie aan zee verdwenen, nu absolute voorrang. Gezien de leeftijd (17

Plakkaats in België tonen de foto's van kinderen die worden vermist in Europa en worden gezocht door Interpol.

FOTO REUTERS

Voorkomen

STA 20.08

Monsters

Van onze redacteur
Paul Geudens

GVA

Vol ongelof, afgrijzen en woede heeft ons land tijdens het weekend de gruwelijke ontdekkingen in Sars-la-Buissière gevolgd. Jarenlang hebben we met verontwaardiging naar het kinder-seks-toerisme in Thailand gekeken, hebben we met afschuw het proces van Fred en Rosemarie West gevolgd. Maar vandaag blijkt het ook bij ons te bestaan. Erger en beestachtiger nog dan we ooit konden vermoeden.

De perverse bende uit Henegouwen heeft zich niet alleen vergrepen aan Laetitia en Sabine. Ook Julie en Melissa vielen in hun handen. Zij overleefden de monsterlijke driften van Marc Dutroux en zijn even verschrikkelijke volgelingen niet. En sinds gisteren weten we dat ook An en Eefje het slachtoffer werden van hun onmenselijke wreedheden.

Aan de akelige ontdekkingen komt maar geen einde. Hoe is het in godsnaam mogelijk dat notoire pedofielen en verkrachters — bovendien onverklaarbaar rijk — jarenlang hun lusten op onschuldige kinderen konden bot vieren? Minister van Justitie Stefaan De Clerck kan vandaag om die vraag niet heen.

Wie zelf kinderen heeft kan zich pas écht proberen voor te stellen wat de ouders van de jonge slachtoffertjes deze dagen meemaken. Het verdriet, de machteloosheid, de woede moet onbeschrijf-

en (19 jaar), wordt er rekening mee gehouden dat ze in de prostitutie terecht zijn gekomen. Justitie heeft 'goede hoop' dat beiden nog leven. Er worden in België nog meer minderjarigen vermist. In het station van Charleroi hangt bijvoorbeeld het portret van de 15-jarige Stéphanie. „Hebben ze haar ook al gevonden?“ vraagt een meisje aan haar moeder. De vrouw trekt het kind snel mee.

THEO KOELÉ

lijk zijn. Waarom moeten weerloze kinderen hun schoonheid en onbevangenheid met de dood bekopen? Kan de maatschappij hen niet beter beschermen? Wordt het niet de hoogste tijd dat de doodstraf wordt heringevoerd?

Antwoorden zijn er niet direct. Troostende woorden evenmin. We kunnen alleen ons oprecht medeleven betuigen. En iedereen oproepen dat al het mogelijke wordt gedaan om dergelijke misdaden in de toekomst te voorkomen. En druk uitoefenen op beleidsmensen en justitie dat er bijvoorbeeld veel en veel voorzichtiger wordt omgesprongen met vervroegde in-vrijheidsstelling.

Speciaal voor seksuele delinquenten. Het is te simpel hen als 'ziekelijk' of 'gestoord' te bestempelen. Wie kinderen ontvoert, misbruikt, en maandenlang opsluit is een crimineel. Wie kinderen gebruikt voor de smerigste en de vuilste films, en hen tenslotte vermoordt of van honger laat omkomen, kan niet op het minste begrip of mededogen rekenen. Het is de ergste vorm van misdadigheid.

Verdiene zij de doodstraf? Misschien. Maar het zou niets oplossen. De maatschappij zou er niet beter van worden. Ook niet veiliger. Want telkens opnieuw zullen er andere monsters ontstaan. Wiens perverse geesten zich niet laten afschrikken door executie.

Isoleren hen dus. Verwijderen hen voor goed uit ons midden. Laat hen streng boeten. Maar laat onze volkomen terrechte woede ons niet verleiden tot onzinnige straffen. Wraakgevoelens kunnen het onmenselijke leed van vandaag niet herstellen.

DAT er in verre oorden misdadige netwerken bestonden die afschuwelijke dingen deden met kinderen, dat wisten we. Er moest daar drastisch opgetreden worden, vonden we met zijn allen. Er was zelfs koninklijke belangstelling voor dat onderwerp. Plots blijkt dit ook hier werkelijkheid te zijn. In Henegouwen. En elders.

Onmiddellijk gaan verwijten in de richting van het gerecht. Terecht. Maar die verwijten gelden ook voor vele anderen.

Gevoelens van woede en afschuw blijven intussen dit dossier overheersen. Stilaan evenwel moeten andere vragen op de voorgrond komen. Hoe dergelijke dingen konden gebeuren en blijven gebeuren. Of er machtigen betrokken waren in dit dossier, die de misdadigers de hand boven het hoofd hielden. En politieke vragen over verantwoordelijkheid en fouten; individuele fouten, maar ook collectieve, structurele beleids-tkortingen.

Over de verantwoordelijkheid van toenmalig minister van Justitie Melchior Wathelet (PSC) voor de vervroegde vrijlating van Dutroux moet nog meer duidelijkheid komen.

Welke individuele onderzoekers fouten begingen, is evenmin klaar. Wel staat vast dat het gerechtelijk apparaat faalde. Minister van Justitie Stefaan De Clerck gaf dit gisteren toe. Ook daarover moet klaarheid komen. Waar in het gerechtelijk en politieel apparaat was er een gebrek aan gedrevenheid om de verdwijningen van kinderen op te lossen en uitwassen van pedofilie aan te pakken? Die vraag moet met de nodige schroom worden gesteld. Want in de hele samenleving, en bijvoorbeeld ook in het welzijnswerk, was de belangstelling voor de pedofilie gering.

Heeft het gerecht verder voldoende onderzocht wie de afnemers zijn van de producten van perverse geesten als Dutroux?

De hoofdvraag moet evenwel zijn wat we kunnen doen om zulke aberraties te voorkomen.

Er is de jongste tijd al wat gebeurd. De oprichting van een Cel Verdwijningen bij de rijkswacht is één stap in de goede richting. Eén.

Er wordt ook gesleuteld aan de strafuitvoering. In 1995 werd voor de vervroegde vrijlating van seksuele misdadigers een strengere procedure ingevoerd; wellicht zou Dutroux niet meer door de mazen van dat net zijn geglipt.

Heel de regeling van de vervroegde vrijlatingen moet trouwens worden gewijzigd. Het is niet goed dat de beslissingen daarover worden genomen door politici. Niet omdat politieke beslissingen zouden genomen. Maar omdat er een hand moet zitten achter beslissingen over de duurtijd van een straf. Het is fout dat het gerecht de strafmaat oplegt, maar geen controle heeft op de uitvoering daar-

van. De Clerck denkt in die richting, tegen de specialisten van SP en CVP in. De politiek moet zich toeleggen op de krachtlijnen van het strafbeleid, en op strafmaat en het algemeen rechtsbesef van de bevolking. Guy TEGENBOOS

Als ouders van drie kinderen (4, 6 en 9 jaar) willen wij reageren op de schokkende gebeurtenissen rond de ontvoeringen van de kinderen Julie en Melissa, An en Eefje, Sabine en Laetitia, en zovele anderen. We realiseren ons zeer goed dat die tragedie ook ons en onze kinderen zou kunnen overkomen en we delen in die zin in de gevoelens van onmacht en woede.

Toen we in het weekend waarin de gruwelijke feiten aan het licht kwamen, met het gezin boodschappen deden in een grootwarenhuis, sloeg de schrik ons al om het hart toen we onze kinderen even uit het oog verloren hadden. Een man wees ons (allicht met de beste bedoelingen) terecht omdat we even met onze rug gekeerd stonden naar het winkelwagentje waarin onze jongste zoon zat: „U moet op uw kinderen letten, mijnheer...”

There's something rotten in een maatschappij waarin de kinderen niet meer veilig zijn. Dat onbehaaglijk gevoel zit diep in ons en in zovele anderen, en gaat gepaard met een beklemmend gevoel van machteloosheid. Toch weigeren wij ons zomaar bij de situatie neer te leggen. Wij doen daarom een appel op het gezond verstand en de verantwoordelijkheidszin van al die andere ouders en van de heren en dames politici in ons land.

Veel van wat verkeerd loopt in onze maatschappij, heeft te maken met een verkeerd begrepen vrijheidsideaal en een gebrek aan verantwoordelijk-

Verantwoordelijkheid moet het halen op struisvogelpolitiek

STA 22.08.96

heidszin. Het nastreven van de individuele vrijheid leidt vaak tot schrijnende wantoestanden. Dat blijkt bijvoorbeeld in het verkeer. De snelheidsmaniakken worden niet echt en consequent aangepakt, men blijft auto's produceren die vlot 200 km per uur halen... Het slachtoffer is de zwakke weggebruiker, in de eerste plaats het kind. Wie soms met kinderen langs een steenweg fietst, begrijpt allicht wat wij bedoelen.

Zij die bij machte zijn om aan deze levensgevaarlijke toestanden een einde te maken, voelen zich blijkbaar niet verantwoordelijk. Waarom niet? Worden zij verlamd door schrik voor en druk van machtige autolobby's? Of interesseert het hen eigenlijk niet? In ieder geval gebeurt er nog steeds te weinig om gevaarlijk rijgedrag in het verkeer aan banden te leggen. Beseft men dan niet dat men, door niet in te gaan tegen de excessen van de vrijheidsbeleving van de ene, de vrijheid van de andere beknot? Het recht van de sterkste haalt het.

Bijzonder pijnlijk vinden wij eveneens de manier waarop seksualiteit in de media verkracht wordt. Ook hier speelt het zogenaamde vrijheidsideaal een grote rol: alles moet kunnen en mogen, alles wat naar cen-

tuur ruikt, is uit den boze. Als televisiekijker moet men voortdurend alert zijn (van in de vooravond) om zichzelf en de kinderen te beschermen tegen opdringerige beelden waarin een seksualiteit wordt voorgesteld die weinig of niets met liefde te maken heeft en die vaak — net als de horrorfilm — alleen maar dient om de kijkcijfers de hoogte in te duwen.

Humor op radio en televisie is niet zelden versmald tot het „sijnzinnig” spotten met seks en religie. Uit de hitparade-liedjes moet men afleiden dat men nog slechts aan één activiteit denkt: „Ik wil met jou naar boven gaan.” Via brievenbussen wordt schaamteloos (niet eens onder gesloten omslag) reclame verspreid voor seksclubs en pornografische literatuur. Voor de filmindustrie en de concurrerende tv-stations is seks een commerciële must. En zelfs op het toneel zoekt men naar schokkende effecten om te tonen hoe vrijdenkend men wel is. Vrijheid, blijheid, weet u wel. Vlaanderen schudt de taboes van zich af.

Kinderen opvoeden tot waardevolle relaties en met respect voor het lichaam van zichzelf en van de andere is een schier onmogelijke opdracht geworden als seksuele perversies en

agressiviteit de norm geworden zijn. Veel ouders nemen hun verantwoordelijkheid op en proberen hun kinderen af te schermen. Maar denken de heren en dames politici eraan dat 66k zij een verantwoordelijkheid hebben?

Net als bij het voorbeeld over het verkeer geldt dat de maatschappij, door niets te ondernemen tegen de excessen in de vrijheidsbeleving, de vrijheid van vele individuen extreem

Veel van wat verkeerd loopt in onze maatschappij, heeft te maken met een verkeerd begrepen vrijheidsideaal en een gebrek aan verantwoordelijkheidszin

hypothekeert. De nagenoeg vrije verspreiding van erotische en pornografische beelden hindert mensen en kinderen in hun streven naar een harmonische seksualiteit. Daarbij denken we in de eerste plaats aan diegenen die verplicht worden mee te „spelen” in het schunnig beeldmateriaal, maar ook meer algemeen aan alle kinderen en jongeren en volwassenen die een verwrongen beeld van de seksualiteit op zich voelen afkomen.

Men zou veel strenger moeten optreden en een censurende gedragscode moeten opleggen aan de media i.v.m. het doorgeven van erotische en gewelddadige beelden.

We zijn niet naïef. Geen enkele maatschappij kan verhinderen dat er ergens psychopaten opduiken. Toch kunnen wij ons niet van de indruk ontdoen dat seksuele delicten zoals in de zaak-Dutroux niet los gezien kunnen worden van de algemene maatschappelijke context van extreme tolerantie tegenover erotische programma's en films. Als voortdurend (al dan niet perverse) seksuele prikkels op de bevolking worden afgevuurd, verlaagt men onvermijdelijk bepaalde drempels...

De burger verlangt een maatschappij waarin iedereen in vrijheid en respect voor elkaar kan leven. De burger verlangt dat de verantwoordelijken terzake in de mate van het mogelijke ook hun verantwoordelijkheid opnemen op de verschillende niveaus van wetgeving, uitvoerende en rechterlijke macht.

Het is onze hoop dat wij weergeven wat de meeste mensen denken en dat de politici en magistraten zich aangesproken voelen om mee te werken aan een maatschappij waarin echte vrijheid en verantwoordelijkheid het halen op veslavende losbandigheid en struisvogelpolitiek.

Paul en Bieke VEREECKE-KOECK

vorsten niet welkom bij rouwdienst

VERVOLG van pagina 1 NRC 22-8

Verskillende bedrijven hielden een werkonderbreking, zodat het personeel de begrafenis kon bijwonen. De kranten doopten deze dag „zwarte donderdag” en omschreven de meisjes als martelaresjes. De Waalse krant *La dernière heure* had vandaag een zwarte voorpagina met daarop de foto's van de twee meisjes en een open brief aan de ouders.

De plechtigheid werd rechtstreeks uitgezonden op televisie. Bij de begrafenis waren twee ministers aanwezig: Stefaan de Clerck (Justitie) en André Flahaut (Ambtenarenzaken). Het koninklijk huis was niet vertegenwoordigd. De ouders van Julie en Melissa hadden gezegd hier geen prijs op te stellen omdat de koning nooit had geantwoord op hun brieven. Koning Albert en koningin Paola hebben na het bekend worden van de dramatische manier waarop de meisjes waren gestorven wel onmiddellijk hun medeleven betuigd.

De afgelopen dagen kwamen al duizenden mensen naar het rouwcentrum in Grâce Hologne, waar de stoffelijke overschotten van Julie en Melissa lagen. Bloemen, kaarten en kinderspeelgoed werden neergelegd bij de twee witte kisten. Vooral moeders en kinderen stonden uren in de rij voor het rouwcentrum. Zelfs in gevangissen betuigden gedetineerden hun medeleven aan de ouders van Julie en Melissa. In verschillende plaatsen eisten gevangenen een onderhoud met de pers om hun condolances over te brengen en om te eisen dat ze apart van zedendelinquenten worden opgesloten.

De moeders van de twee afgelopen weekeinde gevonden meisjes hadden maandag nog een nieuwe autopsie gevraagd, omdat zij elasticies en haarspeldjes van de twee niet herkenden. Maar het bleken inderdaad hun dochters te zijn. Vanmiddag worden de meisjes, op uitdrukkelijk verzoek van de familie, in besloten kring naast elkaar begraven op het kerkhof van Flemalle. Zaterdag wordt in Grâce-Hologne een herdenkingsoptocht gehouden.

Op de kinderpornovideo's die in het huis van Marc Dutroux in beslag genomen zijn, komt hijzelf veelvuldig voor, meldt de Waalse krant *Le Soir*. Tot nu toe zou de politie nog geen van de kinderen op de films hebben kunnen identificeren.

Commentaar

Verwoestend circuit

AC 22-8

Vandaag neemt België enkele momenten stilte in acht ter nagedachtenis van de meisjes Julie en Melissa, de achtjarige die het slachtoffer zijn geworden van een luguber misdadercircuit. Het is een mooi gebaar, dat een bedding biedt voor de hoog opgelopen emoties die misdaden aan kinderen nu eenmaal met zich brengen. De onzekerheid is hartverscheurend, het verdriet uiteindelijk onmeetbaar. Daarenboven is er machteloze woede over zoveel wreedheid en gewetenloosheid.

Wat in België is gebeurd en dat naar het zich laat aanzien nog lang niet ontrafeld is, biedt veel stof tot nadenken. Eigenlijk zijn er al vertakkingen naar alle soorten (al dan niet georganiseerde) misdaad blootgelegd, waardoor het veel meer is geworden dan uitsluitend een zedenmisdrijf. Het zou bovendien een versimpeling zijn om te denken dat zulke dingen alleen in België of in Groot-Brittannië kunnen gebeuren.

Ook in Nederland zijn gegeven de internationale netwerken soortgelijke zaken zeer wel mogelijk. Ook in Nederland worden na een zedenmisdrijf daders met proefverlof gestuurd of na goed gedrag vervroegd vrijgelaten. Ook in Nederland wordt nog naar een aantal verdwenen kinderen gezocht. Ook in Nederland wordt vaker aangifte gedaan van seksueel misbruik; al dan niet in verhoging gepleegd, al dan niet in verband gebracht met porno. Soms duiken er aanwijzingen op voor het bestaan van een omvangrijk Nederlands kinderporno-circuit, maar justitie heeft daarvoor nog geen sluitend bewijs kunnen vinden.

De affaire in België duidt erop dat het kinderporno- en prostitutiecircuit een steeds belangrijker factor wordt in het segment van de zedenmisdrijven. Ook blijkt steeds vaker dat politie en justitie daar weinig van weten en ook slechts met moeite doordringen tot het schimmige wereldje van de producenten. Toch is het van het grootste belang greep te krijgen op het pornocircuit, waarin blijkbaar ook nog eens veel geld omgaat. Voor seks, voor geld en zeker voor de combinatie ervan, is men - zoals in België blijkt - bereid een baaierd aan misdaden te plegen die het leven van vele mensen verwoesten.

Minister Sorgdrager van justitie heeft over de bestrijding in Nederland al wel veelbelovende teksten gesproken maar concreet is er nog niet voldoende waargemaakt. Het achterhalen van de feiten en het bestraffen van de lieden die zich met verderfelijke praktijken als kinderporno en vrouwenhandel bezighouden, dient hogere prioriteit te krijgen dan tot nu toe uit het handelen van Justitie is gebleken.

Reclame gestopt om kinderpornozaak

AFR 22-8

Kardinaal Danneels: moraal gaat achteruit

In een reactie voor Radio Vaticaan zei kardinaal Danneels dat de kinderporno krachtdadiger aangepakt moet worden. De herinvoering van de doodstraf is volgens hem geen oplossing. De woede van de bevolking richt zich nu tegen Justitie, maar volgens de kardinaal is het schandaal eerder een gevolg van de achteruitgang van de publieke moraal. Op dat gebied is er een ommekeer nodig. Of de justitie te kort is geschoten, zal het onderzoek moeten uitwijzen. Danneels zal vandaag met andere bisschoppen overleg plegen over een gezamenlijke reactie op de gebeurtenissen. De bisschop van Luik, mgr. Houssiau, heeft vanuit Lourdes waar hij met 2500 Luikenaars op bedevaart is, zijn deelneming betuigd met de getroffen ouders. Donderdag vóór de uitvaartdienst van Julie en Melissa zullen de klokken van alle parochiekerken in zijn bisdom worden geluid als teken van solidariteit.

LVA 21.08.96

België - De enorme media-aandacht voor de kinderpornozaak in België en de daarmee gepaard gaande publieke verontwaardiging, hebben verschillende adverteerders ertoe gebracht hun reclamecampagnes waarin kinderen voorkomen te stoppen. Ook hebben verschillende kranten advertenties met kinderen gewijerd. Een introductiecampagne voor een speciale bank voor kinderen,

Banco, opgericht door de Kredietbankgroep, is voor een deel stopgezet. Klant en het bureau VVL/BBDO samen hebben besloten het printgedeelte van de campagne voorlopig te stoppen. De uitingen bevatten verwijzingen naar de kindertijd van jongeren en toont een meisje op een wc-pot (Verlies de onafhankelijkheid niet waar je zo voor vocht), een meisje dat in haar neus peutert (Toen wist je al precies wat je wou) en een jongen, op de rug gezien, die naar zijn pie-

mel kijkt (Je was niet te stoppen. Nu nog niet).

In gewone tijden een onschuldige campagne, maar, zo meldde VVL/BBDO aan de nieuwsbrief Pub, 'vermits de gevoelens op dit moment sterk oplopen en de bovenhand halen op het rationale, bestaat de kans dat de campagne in een verkeerd daglicht gesteld wordt'. Banco voert nu alleen nog een radiocampagne.

De krant *Le Soir* weigerde ondertussen een advertentie voor luchtvaartmaatschappij Virgin Express af te drukken, waarin een naakt meisje in suggestieve pose wordt getoond. Minder gepast op dit moment, zo oordeelde de krant. Om dezelfde reden weigerde *Le Soir* ook een advertentie van Mexx.

Persoonlijk

door Klaas Wilting

AC 28/0

Primeur

„Meneer Wilting, hoe zit het met kinderporno in Nederland? Hoeveel pedofielen zijn er die zich vergrijpen aan kinderen? Is Amsterdam het centrum van de kinderporno? Hier ging het over in de achterliggende week. Als het om een zaak gaat die met seks te maken heeft, dan loopt het storm en moet ik echt alle zeilen bijzetten. Bij mij aan het bureau weten we het al. Een zaak die met seks te maken heeft, betekent overuren draaien. De telefoon staat dan niet stil en journalisten staan in de rij. Ik vind het overigens niet onbegrijpelijk, zeker niet wanneer het om seks met kinderen gaat. Het zedenschandaal in België heeft terecht veel losgemaakt. Wij kregen er een staartje van mee. Dat kwam niet alleen door de vragen over de situatie in Nederland, maar vooral door de arrestaties van een Amstelvener. In het belang van het onderzoek probeerde ik de zaak stil te houden.

Zeker in zo'n ernstige zaak, waarin rechters onopvallend moeten kunnen werken. Tot vrijdagavond is dat gelukt. Toen werd ik door journalisten van twee verschillende kranten gebeld. Zij hadden op zaterdagmorgen de primeur. In de wereld van journalisten is het belangrijk als eerste met nieuws te kunnen komen. Een voorlichter geeft dan ook niet onmiddellijk een persbericht uit. Die wacht tot het in de kranten staat van de journalisten die hebben gebeld. Mijn nachtrust was absoluut naar de knoppen. Kranten worden 's nachts gedrukt en 't nieuws was snel bekend. Nadat ik verschillende radiostations had gehad stonden 's morgens drie cameraploegen voor de deur. Allemaal over de arrestatie van de Amstelvener. Hoe gaat de voorlichter en hoe gaat de pers daarmee om? Ik heb aangegeven waarom wij het onderzoek zijn gestart, waarom een arrestatieteam is gebruikt en wat wij hebben gevonden. Een korte voorzichtige verklaring, omdat nog maar bewezen moet worden of de verdachte ook maar iets met de Belgische zaak te maken heeft. En de televisie? Ik keek 's avonds naar de beelden: opnamen van de straat waarin de man woont, beelden van de woning, beelden van de tuin. Ik wist het van te voren dat dit zou gebeuren.

Tegen de verslaggevers heb ik nog gezegd: „Julie beslissen het zelf, maar ik vind dat je het niet kunt maken de straat en de woning te laten zien." Het gebeurde toch, zij beslissen zelf. Maandag is de 74-jarige man vrijgelaten. Of hij helemaal vrijuit gaat, wordt nader bekeken. Zeker is dat de man zelf, de straat waarin hij woont, zijn woning en de tuin nog een poosje een bezienwaardigheid zullen zijn.

Maar dan wel in negatieve zin. De verslaggevers die met hun 'prachtige' beelden kwamen, zeggen wellicht: „Wij maken televisie, alleen sprekende hoofden is niets, wij moe-

ten compleet zijn." Volgens mij gaat het om een zaak die met seks te maken heeft en dat maakt voor journalisten de zaak anders. Of niet soms!

Zedenzaken

De stofwolken die het zedenschandaal in België hebben opgeworpen zijn inmiddels ook hier neergedaald. Buiten de weerzin en afschuw die de delicten oproepen, hebben ze ook vragen opgeroepen over de wijze waarop politie en justitie in ons eigen land georganiseerd zijn om zedenzaken op het spoor te komen en over de vraag hoe de daders adequaat zijn te vervolgen en te straffen.

Daarbij is het in vergelijking met België een voordeel, wat de uitvoering van de straf betreft, dat het hier via terbeschikkingstelling mogelijk is seksuele delinquenten beter in de gaten te houden. Een ander, juridisch verschil is dat de Nederlandse strafwet onlangs nog wat strenger is gemaakt met betrekking tot het misbruik van kinderen. Dit speelt echter pas een rol aan het eind van het lange traject, dat begint met de opsporing van een verdachte.

Aan het begin van dat traject zit echter het probleem. Bij de grootscheepse reorganisatie van het politiebestedel in 1994 zijn bijna alle gespecialiseerde afdelingen voor jeugd- en zedenpolitie opgeheven. De toen gevormde regionale korpsen legden, mede onder druk van de publieke opinie, meer de nadruk op de bestrijding van de aan drugs gerelateerde criminaliteit. Die ontwikkeling heeft de slagkracht van de politiemensen die zich bezighouden met zedenzaken ernstig aangetast. Het grootste knelpunt voor de opsporing en vervolging van seksuele delinquenten is nu dan ook de uitwisseling van informatie tussen de korpsen geworden.

Het is wat al te makkelijk om nu plotseling kritiek op de ministers van justitie en binnenlandse zaken te uiten over die gang van zaken. Maar feit is wel dat de Tweede Kamer vlak na die politiereorganisatie al aan minister Sorgdrager liet weten dat het volledig opheffen van die specialisatie niet aanvaardbaar was. De beloften die Sorgdrager toen deed om op dit terrein veranderingen aan te brengen is ze nog steeds niet nagekomen. De minister kan zich nu geen beter moment en welwillender politiek klimaat wensen om die specialisatie snel weer in ere te herstellen.

Ouders van misbruikte kinderen is jarenlang onrecht aangedaan

door André Truijman

In de afgelopen jaren is er in de Nederlandse media vaak laatdunkend gedaan over mensen, die geloof hebben gehecht aan de getuigenissen over wat er is gebeurd met kinderen in Oude Pekela, in Epe en elders. Juristen, professoren uit Leiden en Groningen, journalisten ook, hebben ouders die de moed hadden er aangifte van te doen of, teneinde raad, ook sensatiejournalisten te woord te staan, belachelijk gemaakt. De recente bevrijding van de twee verdwenen kinderen Sabine en Laetitia in België, de moord op Julie en Mélissa en de drie uren durende rechtstreekse uitzending van hun uitvaartdienst, dwingen mij de aandacht te vestigen op het onrecht dat ouders van mishandelde kinderen is aangedaan die nog altijd ijveren om genoegdoening. De minister van justitie heeft moeten toegeven dat al die Belgische ouders, die geloofden dat hun kinderen gevangenen werden gehouden om te worden misbruikt door onmenselijke, niet echt au sérieux zijn genomen door politiediensten en justitie. De laatste twee meisjes zijn opgespoord en uiteindelijk bevrijd door de inzet van mensen, die wél geloofden dat kinderen seksueel worden misbruikt.

De Belgische onthullingen leren mij ook dat er een stijgende behoefte is aan kinderen voor een wijdverbreide pornobusiness. Ook is het duidelijk dat het hier gaat om het produceren van video, die des te lucratiever is naargelang seks en geweld wreder en decadenter zijn. Er is een markt voor opnames van gebeurtenissen die niet zijn nagebootst, maar in werkelijkheid plaatsvinden: tot en met - al dan niet met rituelen begeleid - regelrechte kindermoord. In Nederland is destijds een comité opgericht dat officieel meende te kunnen medelen dat er in Nederland geen ritueel seksueel kindermisbruik voorkomt. Het denken dat mensen zo onvoorstelbaar met kin-

deren zouden omgaan werd van hogerhand gedisciplineerd. In België zijn dergelijke comité's uit den boze. Daar heeft men de bevolking waakzamer gemaakt door een indrukwekkende kerkdienst onder de leiding van een priester-arbeider in de aloude katholieke Saint Martinbasiliek te Luik. Terecht zette uw media-specialist Ruud Verdonck in uw krant van gisteren recht wat op uw kerkpagina „het esceneren van een collectieve orgie van verdriet" werd genoemd. Hij miste het overnemen van de Belgische uitzending door Nederlandse tv-zenders.

Het niet uitzenden van het gebeuren in de Saint Martin was hoofdzakelijk een misser van de ideeële omroepen, die zich onder één netmanager hebben gegroepeerd op Nederland 1. Daar toonde men bij het geluid van Radio 1 een samenvatting van teletekstberichten. Avro, NCRV, maar vooral de KRO, die in haar religieuze uitzendingen tegenwoordig tendeert naar een overleefde vorm van rooms-katholicisme (nog maar eens de oubolligheid van ene bisschop Gijsen op IJsland, afgelopen zondag!) hadden Nederland een grote dienst kunnen bewijzen.

Voor één keer was het duidelijk waarom de publieke omroep niet één pot nat hoeft te zijn. Een alerte ideeële KRO had deze uitzending moeten overnemen. Om de twee weken zendt de omroep hier Belgische kerkdiensten uit. En uitgerend deze, die mij als kijker diep heeft kunnen troosten en bezinning heeft bijgebracht, niet. Dit was authentiek verdriet en ook een schrijnend onderhuids protest van de ouders tegen een overheid die faalde of corrupt is. Op het eind van een meer dan een jaar durende lijdensweg wilden zij geen afzonderlijke behandeling voor ministers en politici, zelfs niet voor de koning, die op het priesterkoor de dienst zou hebben bijgewoond. De minister van justitie zat gewoon in het publiek en de koning was 'om protocolaire redenen' weggebleven.

Ook uit journalistiek oogpunt was die uitzending via Nederland 1 nodig geweest. Het fenomeen van dit seksueel kindermisbruik, dat de laatste dagen zo schrijnend, kritisch én geloofwaardig op de tv (in het bijzonder door Witteman in Nova) werd belicht, had met deze kerkdienst via de Nederlandse omroep voorlopig een emotionele, katholiek geduide, bijbels gefundeerde en daardoor uiterst zinvolle afsluiting gekregen.

De auteur is tv-journalist.

Belgische zedenzaak

NRC 26-8

EEN LANGE TRADITIE van gematigdheid in strafrechtelijke aangelegenheden in ons land wordt op het ogenblik zwaar op de proef gesteld. Dit constateerde minister Sorgdrager (Justitie) in haar beleidsplan voor rechtshandhaving en veiligheid dat zij bij het begin van het parlementaire reces uitbracht. Zij kon daarbij niet de volkswoede voorzien, zoals die in België is losgebarsten na de nog steeds voortdurende ontkenning van een zedenaffaire met kinderen uit de buurt van Luik.

Deze schokkende zaak laat ook Nederland niet onberoerd, zeker nadat een politie-inval op een adres in Amstelveen de mogelijkheid opent van een Nederlandse connectie. Meer in het algemeen confronteert deze zaak ook de Nederlandse publieke opinie weer eens met de kwetsbaarheid van kinderen. Er zijn weinig delicten die zoveel weerzin oproepen als misbruik van kinderen. In België klom na de arrestatie van de hoofdverdachte direct een roep om de doodstraf.

Deze roep had in dit geval ook het karakter van een reactie op het tekortschieten van de justitie. Aan de hoofdverdachte was na een veroordeling tot dertien jaar gevangenisstraf voor eerdere zedendelicten na slechts drie jaar voorwaardelijke invrijheidsstelling verleend. Juridisch-technisch mocht dit dossier in orde zijn, zoals de Belgische minister van Justitie heeft gezegd, maar inhoudelijk heeft men onmiskenbaar een gat laten vallen. Er werd afgestaan op „goed gedrag" in een gevangenis waar de mogelijk explosieve confrontatie met kinderen nu juist verregaand is uitgesloten.

BELGIË MIST de strafrechtelijke maatregel van terbeschikkingstelling (tbs) die hier in de regel voor agressief-seksuele delicten wordt opgelegd. Deze maatregel staat in het teken van het gevaarscriterium en kent speciale therapeutische en rechterlijke controlemogelijkheden. Ook proefverlof of ontslag uit tbs blijven uiteindelijk een kwestie van kansberekening, zij het wel een gecalculeerd risico. Juist bij agressieve seksuele delinquenten ligt het recidivegevaar zelfs na tbs volgens deskundigen toch nog altijd in de orde van een op tien.

Het alternatief van een automatische opsluiting voor het leven zou ten koste gaan van de negen andere delinquenten die wel voor de samenleving te behouden zijn. Deze prijs is principieel onaanvaardbaar — zeker in de wetenschap dat in de vrije samenleving zelf met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid een aantal onontdekte individuele 'tijdbommen' rondlopen die met geen juridische maatregel preventief onschadelijk zijn te maken. Er zijn trouwens gevallen, juist waar agressieve pedofilie een rol speelt, waarin de tbs in Nederland levenslang dicht nadert.

DE ANGSTIGE vraag is altijd weer of het betrekkelijk permissieve klimaat in ons land juist op dit gevoelige gebied niet een voedingsbodem vormt voor netwerkvorming. Maar het is oppassen met het voetstoots aannemen van een verband tussen seksuele criminaliteit en het 'moet kunnen'-ethos. Dat is in België trouwens veel minder ontwikkeld dan in Nederland. Jaren geleden al merkte de criminoloog Kempe op dat de gangbare seksuele moraal ook bij schijnbaar vérgaande veranderingen toch steeds „de moraal van normalen" blijft, die zich wel degelijk emotioneel blijven kanten tegen wat zij ervaren als pervers. Permissiviteit moet bovendien niet worden verward met de openheid, die juist als het om jeugdigen gaat door deskundigen en praktijkmensen van essentieel belang wordt genoemd voor zowel het aan het daglicht brengen als het verwerken van zedendelicten.

Na een aanvankelijke liberalisering is de Nederlandse strafwet trouwens nog onlangs speciaal aangescherpt wat de kinderpornografie betreft, met name wegens het verband met misbruik van jeugdigen. Daarbij werd in de Tweede Kamer overigens gewaarschuwd dat de seksualiteit nogal wat grijze grensgebieden kent en dat voorzichtigheid blijft geboden aangaande de persoonlijke levenssfeer. Ook deze constatering had plaats voordat de Belgische zedenzaak zich meester maakte van de publieke verbeelding. Nu komt uit dezelfde hoek een roep om een DNA-databank die nog veel grotere gevaren voor de privacy meebrengt.

ONBEGRIJPELIJK BLIJFT in elk geval het opheffen van de speciale afdelingen voor jeugd- en zedenpolitie tijdens de grootscheepse reorganisatie van het politiebestedel die april 1994 in ons land haar beslag kreeg. Technisch zal ook dit dossier wel in orde zijn geweest (platte organisatie, despecialisatie, de preoccupatie met georganiseerde criminaliteit), maar iedereen kon zien dat kostbare ervaringskennis werd verspild.

Ook het verkeerstoezicht en de milieupolitie kregen organisatorische opdooffers. Dit doet vermoeden dat er iets mis is met de prioriteiten binnen het nieuwe politiebestedel. Er is een golfbeweging binnen de politie tussen specialisatie en despecialisatie, zegt minister Dijkstal (Binnenlandse Zaken) filosofisch, en de nieuwe regiokorpsen zijn nu eenmaal op afstand van de rijksoverheid geplaatst. Maar niet voor niets heeft de bewindsman de knelpunten-evaluatie van het nieuwe politiebestedel naar voren gehaald.

VERVOLG NR 31-8

titie die zo simpel reageert op onwaardigen als Dutroux", is te lezen op een van de affiches op het huis in Marcinelle waar de kindervervoerder Julie, Mélissa en andere meisjes opsloot in een speciaal daartoe gebouwd hok. „Het is genoeg, menen prins die ons regeren", schrijft een ander in *Le Soir*. „We willen dat onze kinderen of kleinkinderen niet langer zulke pervernelingen kunnen tegenkomen, op weg naar school of bij een sporthal." Politici worden ter verantwoording geroepen: zorg dat onze kinderen veilig zijn. „Daarvoor hebben we u gekozen", aldus een andere briefschrijver. „U bent onze ministers, dit betekent onze dienaars."

Hoe verstoord de verhouding tussen de Belg en zijn autoriteiten is, blijkt uit feit dat de overheid nu pas ter verantwoording wordt geroepen voor het falen van justitie. Er was zo'n gruwelijke affaire nodig voordat de onverschilligheid verdween voor fouten bij justitie en politie. Nu pas gaan Belgen de straat op om verbetering te eisen, terwijl al jaren bekend was dat de *guerre des flics* (politie-oorlog) leidt tot gebrekkige samenwerking, net als de concurrentie tussen de verschillende procureurs in hun koninkrijkes. „Heren, uw land staat op het randje van de revolutie", waarschuwt een briefschrijver in *Het Laatste Nieuws*. „De laatste vijf jaar werd de burger van dit land overdonderd door een lawine van schandalen die met Belgische gelatenheid wordt verteerd. Het zijn er té veel geworden."

De Belgische bevolking verenigt zich en staat bij de autoriteiten op de stoep. Er zijn niet alleen bloemen gelegd bij de 'gruwelhuizen' van Marc Dutroux en het graf van Julie en Mélissa, maar ook bij het paleis van justitie in Luik, dat was belast met het onderzoek naar hun verdwijning. „De bevolking eigent zich die plaatsen toe, ze markeert haar territorium", zegt Claude Javeau, professor sociologie aan de Université Libre de Bruxelles. Dezelfde vereniging van het volk tegen de autoriteiten had plaats na de dood van koning Boudewijn. Javeau: „Bij Boudewijn zei men: Hij is van ons en niet van de politiek. Hij is België, terwijl politici het land verkavelen."

Het diepe wantrouwen dat de Belgen koesteren tegenover hun overheid is nu aan de oppervlakte gekomen. Ze gaan er van uit dat 'politiekers' onverbeterlijke sjoemelaars

zijn. „Belgen hebben altijd het idee door autoriteiten bedonderd te worden", aldus Javeau. Ze identificeren zich nauwelijks met de overheid en stellen haar pas ter verantwoording als de onschuld wordt vermoord.

In het collectieve bewustzijn van de Belgen is de overheid de erfvijand. Dat is het verschil met de Noordelijke Nederlanden, die zich eind zestiende eeuw losmaakten van Spanje en een eigen proces van natievorming doormaakten. De Zuidelijke Nederlanden bleven onder de vreemde overheersing van achtereenvolgens Spanje, Oostenrijk, Frankrijk en Nederland. De overheid bleef de Belgen onverschillig.

Nog altijd is ze symbool van vreemde overheersing. In Vlaanderen meer dan in Wallonië, omdat daar na 1830 de Nederlandse dominantie werd vervangen door de Waalse. De overheid heeft in België geen natuurlijk gezag. Tegelijkertijd lijkt niemand behoefte te hebben een diagnose te stellen van de Belgische samenleving tenzij, zoals nu, een grens is overschreden. „Door de lange geschiedenis van te moeten leven onder vreemde machthebbers, hebben we een brede rug om dingen te verdragen en zijn we iets secundairder in onze reacties", constateert kardinaal Danneels. „Bij Boudewijn en nu bij de kinderen, is gebleken dat de rug niet zo breed is dat we alles dragen. En dan kan de reactie zeer heftig worden."

„Ontwaak. Doe iets. Het volk, het volk!" gilde tijdens de begrafenis van Julie en Mélissa een vrouw naar justitieminister Stefaan de Clerck. „Men heeft het gevoel dat de bevolking dichterbij de waarheid staat dan de kille politie en justitie", verklaart professor Javeau. Daarbij speelt zeker mee dat Julie en Mélissa uit een arbeidersmilieu komen. Hun vaders zijn automonteur en staalarbeider. Veel minder leefde België mee toen in 1992 de elfjarige Anthony de Clerck werd gekidnap, zoon van een Belgische textielmagnaat. „Geen enkele moeite werd gespaard om de zoon van die textielbaron terug te halen", revolteert de achttienjarige Christophe in *De Morgen*. „Maar als het om arbeiderskinderen gaat, laat het gerecht zelfs informatie ongebruikt liggen."

De ouders van Julie en Mélissa wilden ook uitdrukkelijk een volksbegrafenis, geleid door een priester-ar-

beider. Tijdens de door ruim een miljoen kijkers gevolgd rechtstreekse televisie-uitzending mochten ministers en andere gezagsdragers niet speciaal in beeld worden gebracht. Ze kregen geen bijzondere plaatsen toegewezen. Ook een afgevaardigde van de koning was alleen welkom als hij tussen het gewone publiek ging zitten, wat volgens het paleisprotocol niet kan. „Zij hebben u midden tussen het volk geplaatst", aldus een briefschrijver tot de politici. „Het is de meest geschikte plaats die zij u konden geven. Want u bent er door én voor het volk."

De fundamentele onvrede tegenover autoriteiten, die altijd sluimerend aanwezig is en waarover onderling veel wordt gemopperd, explodeert. Verdenkingen die al veel langer werden gekoesterd, worden nu uitgeschreeuwd. Niemand is verbaasd dat er in de zaak Dutroux een inspecteur van de gerechtelijke politie is aangehouden. In België, waar complottheorieën goed gedijen, was men er al lang van overtuigd dat Dutroux en zijn handlangers van hogerhand bescherming genoten. Dat suggereerde immers ook de procureur van Neufchâteau, toen hij zei dat hij iedereen zou vervolgen die op de pornobanden van Dutroux te zien is — *mits men mij m'n gang laat gaan*.

Ik weet zeker dat er hooggeplaatsten achter de hele zaak zitten", zegt Claude Bouquiaun, die met zijn vrouw een 'rondje gruwelhuizen' doet. Ze hebben vandaag een vrije dag en willen alle huizen bezoeken in de omgeving van Charleroi, waar Dutroux kinderen opsloot of begroef. „Omdat het zo vreselijk is. Wij kunnen zelf geen kinderen krijgen, dat maakt het des te erger." Voor het dranghek bij het huis in Jumet, waar wordt gezocht naar mogelijk begraven kinderen, wisselt het echtpaar Bouquiaun informatie uit met een ander koppel. In Sars-la-Buissière is niet veel te zien, zeggen ze. „Je kunt beter naar Marcinelle gaan."

De 'gruwelhuizen' van Marc Dutroux zijn bedevaartplaatsen geworden. Het huis in het voormalige mijnwerkersstadje Marcinelle, waar Julie en Mélissa gevangen zaten, is een monument met brieven, bloemen en verkleurde Barbie-poppen. Raam en deur hangen vol kindertekeningen en affiches met teksten als 'rust zacht', maar ook 'crepeer satan' en 'Dutroux ter dood, van Mireille tien jaar'. Een jongen vraagt aan een van de agenten die de wacht houden of hij binnen mag kijken waar de meisjes opgesloten zaten. „Het is hier geen circus", bitst de agent. „Triest hè", mompelt de jongen terwijl hij wegloupt. „En de

politie doet nooit wat."

Belgen komen gewoonlijk niet zo snel in actie tegen de overheid omdat de macht ver van hen staat. De hiërarchie is sterk en „men weet niet hoe autoriteiten aan te spreken", aldus Javeau. Politici worden wel rechtstreeks aangesproken, maar dan om iets persoonlijks te regelen. Het land kent een wijdverbreid systeem van clientelisme. Politici houden spreekuur en regelen voor degenen die aankloppen banen, sociale woningen, uitkeringen of ze staan hen met advies terzijde. Het federalisme dat België zes regeringen heeft gegeven, heeft het er niet simpeler op gemaakt om je tot de overheid te wenden. Hoewel de gewestelijke regeringen dichterbij Wallen, Brusselaren en Vlamingen staan, is het ingewikkelder geworden om er achter te komen wie je waarvoor moet aanspreken.

Die verlamming is nu luidruchtig doorbroken en geschrokken heeft de politiek toezeggingen gedaan. De regering heeft gisteren de plannen goedgekeurd van justitieminister De Clerck, over strengere voorwaarden voor vervroegde invrijheidstelling. De vraag is of er echt iets zal veranderen. „Ik betwijfel het", sombert socioloog Javeau. „Nu is het vakantie en heeft iedereen tijd. Als volgende week de scholen beginnen en als de stakingen in het Franstalig onderwijs hervatten, zal de aandacht voor deze zaak wegebden."

Kardinaal Danneels durft geen toekomstvoorspelling te doen — „ik ben

Foto Reuters

geen profet". Wel hoopt hij dat de nu gewekte aandacht zich niet alleen zal vertalen in maatregelen op het repressieve vlak, maar ook op het preventieve — op school en in de gezinnen. Ook wenst hij dat niet alleen de politiek ter verantwoording wordt geroepen. „Ik hoop dat de last van de bekeering niet helemaal wordt afgewenteld op hen die regeren. Maar dat men zegt: de staat en de maatschappij, dat zijn niet alleen de politici en de magistraten, maar dat zijn wij."

„Ter dood!" Bij het justiepaleis van Neufchâteau wacht een menigte Marc Dutroux op Foto Reuters

„Ik weet zeker dat er hooggeplaatsten achter de hele zaak zitten"

Belgische justitie zou alle tips over Dutroux hebben genegeerd

Van onze correspondent **Peter de Graaf**
BRUSSEL

Een dag voor de begrafenis van Julie en Mélissa is de kritiek op de Belgische justitie en met name het Luikse gerecht in volle hevigheid losgebarsten. Een informant zou justitie al vóór de verdwijning van de twee Waalse meisjes hebben ingelicht over de macabere plannen van Marc Dutroux.

Volgens de Belgische media bestaat er een politierapport met gevoelige informatie over de kinder- en handelaar. Een informant zou al midden 1993 hebben gewaarschuwd dat Dutroux in een van zijn woningen bezig was cellen te bouwen 'met de bedoeling om er kinderen vast te houden, in afwachting van hun overbrenging naar het buitenland'.

Het Luikse gerecht wilde gisteren niet officieel reageren op de berichten. Pas vandaag, na de begrafenis van Julie en Mélissa, wordt een persverklaring uitgebracht. Volgens een anonieme functionaris is de Luikse justitie echter niet op de hoogte van het bestaan van het rapport.

Ook minister De Clerck wacht met zijn reactie tot na de begrafenis van de twee meisjes. Vandaag verschijnt hij voor de kamercommissie van Justitie. De Clerck heeft de procureur-generaal van Luik eerder

deze week reeds om uitleg gevraagd over de precieze gang van zaken bij het onderzoek.

De tipgever zou uitgebreide informatie hebben verstrekt over de levenswandel van Dutroux. Justitie werd ingelicht over diens rijke bezit aan huizen, auto's en bestelwagens. Ook zou dezelfde informant hebben verklaard dat Dutroux al begin 1995 een man heeft gevraagd mee te werken aan de ontvoering van kinderen.

'Bij een kind volstaat het de mond te bedekken met je hand', zo zou Dutroux de werkwijze hebben uitgelegd. 'Zodra je het kinderslot in werking zet, kan het kind niet meer uit de wagen.' Ook de prijs wordt aangeduid: honderd- tot honderdvijftigduizend frank per ontvoerd kind.

Gerechtigde speurders hebben medio vorig jaar, na de verdwijning van Julie en Mélissa, huiszoeking verricht bij Dutroux. Zowel in het 'gruwelhuis' in Marcinelle, waar de meisjes hebben vastgezet, als in Marcinne-au-Pont werd echter niets gevonden. In de woning in Marcinne-au-Pont was Dutroux toen al bezig met obscure werkzaamheden in kelders.

Zie verder pagina 4, kolom 8

Pagina 4: Criminoloog: 'Belgische justitie is laks en incompetent.'

Tips Dutroux

Vervolg van pagina 1

'De betrokkene is mondeling ondervraagd over het doel van deze werken', aldus het in de Belgische media geciteerde politierapport. 'Hij heeft verklaard dat hij gewoon zijn kelders wou herinrichten. De werkzaamheden bevonden zich op dat ogenblik in de beginfase.'

De Luikse justitie wordt al langer ernstig bekritiseerd voor haar falen in diverse onderzoeken, waaronder dat van de vermoorde Waalse meisjes. Het is uiteindelijk het gerecht van Neufchâteau geweest dat Dutroux en zijn trawanten heeft ontmaskerd. Voor Julie en Mélissa kwam de ontknoping echter te laat. Hun lijken werden afgelopen zaterdag opgegraven op het erf van Dutroux' woning in Sars-la-Buissière.

De kritiek op het lakse onderzoek naar de verdwenen meisjes is de afgelopen dagen steeds verder aangeworpen. Volgens de advocaat van de ouders van Julie en Mélissa heeft een gerechtelijk speurder eind vorig jaar tijdens een huiszoeking bij Dutroux 'geweeklaag' gehoord. Dutroux zou hebben geantwoord dat het gehuil afkomstig was van een van zijn drie kinderen, waarna de speurder er geen aandacht meer aan besteedde.

De huiszoeking vond plaats na-

dat Dutroux was opgepakt wegens diefstal. De onderzoeker ter plaatse was echter niet op de hoogte van het verleden van de verdachte. Dutroux was in 1989 veroordeeld wegens meervoudige verkrachting. Drie jaar later werd hij vervroegd vrijgelaten.

Ook zou een gedetineerde in de gevangenis van Leuven vorig jaar al hebben gezegd dat Julie en Mélissa in een pedofiel netwerk in Charleroi waren terechtgekomen. De man wilde verdere details echter alleen prijsgeven in ruil voor strafvermindering. Justitie negeerde dat aanbod.

Volgens de Belgische media heeft een andere gevangene verklaard dat hij foto's van één van de meisjes heeft gezien in kinderporno-bladen. De ouders van Julie en Mélissa wrijven het Luikse gerecht vooral aan dat dit de moed veel te snel heeft opgegeven. Al in november zei het Luikse gerecht tegen de ouders dat ze ervan moesten uitgaan dat hun kinderen dood waren. Julie en Mélissa waren toen echter nog in leven.

Ook vragen de ouders zich af waarom de onderzoekers niet eerder infraroodapparatuur hebben ingezet bij de speurtocht naar de verdwenen kinderen. Vandaag worden Julie en Mélissa begraven. Voor de uitvaartdienst in Luik wordt een overweldigende belangstelling verwacht. De Belgische regering heeft de bevolking opgeroepen om elf uur een minuut stilte in acht te nemen.

Leuvense criminoloog Van Outrive heeft geen goed woord over voor het gerecht

'Belgische justitie is incompetent en enorm gepolitiseerd'

'Ik heb het rapport van Traas gelezen', zegt de Belgische criminoloog Lode van Outrive bedachtzaam. 'Mijn reactie was: mijn God, mocht datzelfde onderzoek hier in België worden gedaan, wat zou men dan niet aantreffen?' De politiediensten werken volkomen langs elkaar heen, zegt hij, en de kwaliteit van de rechterlijke macht is om te huilen.

Van onze correspondent **Peter de Graaf**
LEUVEN

Justitie in België is een volkomen verwaarloosd gebied. Zoveel laksheid, onoplettendheid, onnauwkeurigheid. Alles gaat met de Franse noemd op basis van competentie.

Lode van Outrive, hoogleraar criminologie aan de Katholieke Universiteit van Leuven, heeft geen goed woord over voor de werking van de Belgische justitie. De blunders in de zaak-Dutroux verbazen hem niets. Want zo gaat het al ja-

Misdaad loont in België. De lijst van onopgeloste misdaden is lang en bloedig: de bende van Nijvel, de boord op de socialistische voorman André Cools, de gewelddadige overvallen op geldtransporten, de hor-

Dat delen we met landen als Spanje, Portugal en Frankrijk. De bejegening van misdaad is banaal representief: met boeven ga je hard om, die stop je in de gevangenis en daarmee uit.

'Politici zagen ook het electorale nut niet van een verbetering van justitie. De vorige minister van Justitie, Wathelot, had ook Economische Zaken in zijn portefeuille. Hij had meer aandacht voor het regionaal beleid. Ook diens voorganger, wijlen Jean Gol, was geen echte specialist.'

'Ik heb respect voor de huidige bewindsman, De Clerck, die durft te zeggen dat justitie gefaald heeft en dat het nog steeds verkeerd loopt. Maar hij heeft wel makkelijk praten. Hij treft de erfenis aan van voorgangers die van een andere politieke partij zijn.'

Daarom is de politiek zeer terughoudend om op dat terrein in te grijpen. FN is zo'n beetje de enige industrie in Wallonië die nog werkt. De Waalse socialisten trekken bij wijze van spreken met een wapen in de hand naar de 1 mei-betoging.

FOTO: LEVE COURRYT

Lode van Outrive

Nederland. Vergelijkingen tussen landen zijn moeilijk te maken. Maar ik heb wel de indruk dat criminelen hier gemakkelijker opereren met de gedachte in het achterhoofd: ze vinden toch nooit iets. Er zijn aanvellingen dat de misdaad vanuit Noord-Frankrijk graag hier komt huishouden. Veel zaken worden nooit opgelost.

En wapens zijn hier gemakkelijk te krijgen. 'Aja. Maar dat is een gevoelig punt, hè. Wij hebben nog steeds een wapenindustrie, onze fameuze FN. Dat is controlerend en inquisitoir.

deinst om een kritische vleesinspector om zeep te helpen. Het mag bijna een wonder heten dat de recidiverende meisjesverkrachter en handelaar Dutroux werd ontmaskerd, zij het veel te laat.

De drie politiediensten (rijks-wacht, gemeentepolitie en gerechtelijke politie) voeren voortdurend een stammenstrijd. Maar volgens Van Outrive is vooral de ondeskundigheid van de magistratuur schrijnend. De verschillende parketten werken langs elkaar heen of concurreren elkaar zelfs. Dossiers blijven onbegrijpelijk redenen maanden of jarenlang liggen. Of ze worden van de ene op de andere dag doorgeschoven naar een andere magistraat.

Van Outrive pleit voor een kritische doorlichting van het hele strafrecht, van politie tot nazorg, om een einde te maken aan de wanroostanden. Daar ligt een belangrijke taak voor het parlement, aldus de 64-jarige jurist en socioloog, die van 1989 tot 1994 namens de Socialistische Partij in het Europees Parlement zat.

Is er een verband tussen de golf van gewelddadige criminaliteit in België en de gebrekkige werking van justitie? Van Outrive: 'Ik durf niet zomaar te beweren dat België crimineel is dan andere landen, bijvoorbeeld

ten niet communiceren. De ouders van de verdwenen meisjes klaagden voortdurend over miscommunicatie en onbegrip. Ze werden nauwelijks geïnformeerd over het onderzoek. Maar magistraten zijn zo wereldvreemd. Ze weten niet wat er in andere lagen van de bevolking omgaat.'

- Had Marc Dutroux in 1992 wel vervroegd mogen worden vrijgelaten?

'Volgens de theoretische normen misschien wel. Maar dit is weer een variatie op hetzelfde thema. Het systeem deugt niet. Met één maatschappelijk werker op honderd gedetineerden kunnen de dossiers onmogelijk serieus worden voorbereid. Dus gaan er half afgewerkte producten - dat is typisch Belgisch - naar het kabinet van de minister die daarover een beslissing moet nemen.

'Er is een groot gebrek aan middelen en mensen. De sociale begeleiding stelt niets voor. Bovendien, waarvoor is het nodig dat een minister moet oordelen of iemand mag vrijkomen?'

'Ik ben in de gevangenis veel geteinterden tegengekomen die me ronduit zelden: als je advocaten van dezelfde politieke kleur als de minister hebt, dan heb je meer kans om vervroegd te worden vrijgelaten.'

Magistraten weten niet wat er omgaat onder de bevolking'

Daarmee hadden de meisjes wellicht kunnen worden opgespoord. Het mankeert ze dus gewoon aan technische know-how.

'Ze zijn onzorgvuldig omgegaan met informatie. Want nu blijkt dat informanten al lang hadden gemeld dat Dutroux cellen aan het bouwen was voor het vasthouden van meisjes. Ten derde kunnen de magistraten

'Al in 1993 tip over Dutroux bij justitie België'

NRC

Door onze correspondent

NEUFCHATEAU, 21 AUG. Justitie in Luik is al in 1993 getipt over de plannen van Marc Dutroux, de hoofdverdachte in de Belgische zedenzaak waarin ten minste zes meisjes zijn ontvoerd en misbruikt. Dat meldt de televisiezender RTL-TVi, die citeert uit een politierapport. Justitie in Luik wil geen commentaar geven.

In het door RTL-geciteerde rapport zou al melding zijn gemaakt van de kelders die Dutroux in zijn huizen bouwde „met de bedoeling er kinderen vast te houden, in afwachting van hun overbrenging naar het buitenland”. Dutroux zou na een huiszoeking zijn onderzocht „over het doel van deze werken”, aldus het rapport. „Hij heeft verklaard dat hij gewoon zijn kelder wilde herinrichten.”

Na de ontvoering, in juni vorig jaar, van de achtjarige Julie en Mélissa zou de tipgever nog meer informatie hebben gegeven. Zo zou hij de politie een uitgebreide lijst hebben verstrekt met de huizen en auto's van Dutroux. Bij huiszoekingen het afgelopen jaar in huizen van Dutroux, waar op dat moment ontvoerde meisjes zaten opgesloten, werden de kelders niet gevonden.

De advocaat van de ouders van Julie en Mélissa, wier lichamen dit weekeinde in de tuin van Dutroux werden gevonden, zegt dat een agent bij een huiszoeking wegens diefstal in een van Dutroux' woningen „geweklaag” hoorde. Hij negeerde dit toen Dutroux, vader van drie kinderen, zei dat het zijn eigen kinderen waren. Justitie zou de betrokken agent niet op de hoogte

hebben gesteld van het verleden van Dutroux, die in 1989 werd veroordeeld wegens verkrachting van minderjarigen. Ook zouden verklaringen zijn genegeerd van gevangenen in Leuven en Aarlen die zeggen Julie en Mélissa vorig jaar al hebben gezien in kinderporno-bladen.

De tipgever zou justitie in Luik er ook hebben op hebben gewezen dat Dutroux begin 1995 een man heeft gevraagd mee te helpen met de ontvoering van kinderen. Hij zou zo'n achtduizend gulden per kind hebben geboden. Ook zou de tipgever de naam hebben genoemd van een Griekse contactpersoon van Dutroux. De man werd eind vorige week aangehouden maar wegens gebrek aan bewijs weer vrijgelaten.

Minister van justitie De Clerck heeft maandag een onderzoek aan-

gekondigd naar mogelijke fouten die justitie in Luik heeft begaan. Het politie-onderzoek richt zich nu vooral op het terugvinden van An (17) en Eefje (19), die Dutroux ook zegt te hebben ontvoerd. In het onderzoek zijn een dertigtal extra onderzoekers ingezet, een tweede onderzoeksrechter en infra-roodapparatuur uit Groot-Brittannië, dat werd gebruikt in het onderzoek naar het 'house of horror' in Gloucester waar de bouwvakker Fred West met zijn vrouw twaalf lichamen verborg van misbruikte meisjes. De Britse inspecteur die deze zaak leidde, helpt nu de Belgische speurders.

Onderzoek naar fouten justitie België

NRC

Door onze correspondent

BRUSSEL, 23 AUG. De Belgische minister van Justitie Stefaan de Clerck heeft een onderzoek aangekondigd naar de fouten die zijn gemaakt in het onderzoek naar Marc Dutroux, de man die ten minste zes meisjes ontvoerde en misbruikte.

Het controlecomité voor de politiediensten, het zogeheten Comité P, en het Hof van Cassatie moeten onderzoeken wie fouten heeft gemaakt. Net als eerder deze week gaf De Clerck toe dat justitie heeft gefaald in deze zaak.

De Clerck verklaarde dit gisteren tegenover de parlementaire commissie justitie, waar hij werd geïnterpelleerd over de rol van justitie in de affaire-Dutroux. De minister bevestigde dat al in 1993 bij de rijkswacht via een tipgever de informatie is binnengekomen dat Dutroux de ontvoering van kinderen voorbereidde. De rijkswacht van Charleroi zegt deze informatie te hebben doorgespeeld aan justitie in Luik, die belast was met het onderzoek naar de vorig jaar verdwenen meisjes Julie en Mélissa. Maar de verantwoordelijke onderzoeksrechter zegt deze tips niet te hebben gekregen.

De Clerck signaleerde gisteren een tegenstelling in de verklaringen van justitie en rijkswacht. Aan die tegenstelling zou een politieoorlog ten grondslag kunnen liggen: de concurrentie tussen de drie verschillende politiediensten in België, die ertoe kan leiden dat men de informatie liever voor zichzelf houdt. Een andere hypothese die in de media wordt opgeworpen is dat iemand binnen de rijkswacht Dutroux, die ook spijl zou zijn in een netwerk van internationale autosmokkel, beschermde.

Wie de tipgever was die de informatie doorspeelde aan de rijkswacht, is niet bekend. Geopperd wordt dat het gaat om Bernard Weinstein, een handlanger van Dutroux die deze zegt in maart uit wraak te hebben vermoord door hem te verdoven en vervolgens levend te begraven. De man werd afgelopen weekeinde teruggevonden samen met de stoffelijke overschotten van de ontvoerde meisjes Julie en Mélissa. De Clerck ver-

de verlamdende ruzies tussen de verschillende parketten. Gelukkig veegde de ondernemende procureur Michel Bourlet de voorbije dagen zijn voeten aan de verouderde werkmethode bij het gerecht en eiste hij moderne en massale mensen en middelen om een doorbraak te forceren. Maar dat had veel eerder kunnen gebeuren, zodat er behalve voor An en Eefje ook voor Julie en Melissa een sprankel hoop was gebleven.

En dan is er Melchior Wathélet, die het meest zwaarwichtige advies tegen de vrijlating van Marc Dutroux toch naast zich neerlegde. Rijkswachters moesten hun zondagsrust opgeven om de woning van de gewezen minister te behoeden voor de volkswoede. De afgeborstelde jurist zelf prikt ondertussen in Italië in een bord pasta en geeft geen kik. Betekent stilte ook niet een vorm van medeplichtigheid? Misschien moeten we alleen maar blij zijn dat Wathélet het verschil in regeerstijl met het pragmatisme van Jean-Luc Dehaene en Johan Vande Lanotte aangreep om zijn ministerpost te ruilen voor een rechterstoel in een ivoren toren in Luxemburg. Samen met de ootmoedige bekentenis van de huidige minister van Justitie, Stefaan De Clerck, dat het gerecht flink in de fout is gegaan, is het een magere troost.

Nalatigheid

door Luc SOENS

NRC 20-8

chef eindredactie

Voor velen begon de werkweek na een paar weken vakantie gisteren met een fikse kater. De nachtmerrie die het verlengde weekeinde afsloot, zal heelwat mensen uit de slaap hebben gehouden. Barbecueshotels werden op schoot genomen voor het televisietoestel. Niet om een of andere landgenoot aan te moedigen in zijn rush naar olympisch goud of zilver. Wel om uur na uur overdonderd te worden met nieuwe gruwelen die zich afspeelden in het vrij onbekende Henegouwen.

Ondertussen kreunt het land onder de hitte. De straten zijn leeg en lam. Het is te vroeg voor de rush naar schoolgerief en winterkleden. In de gekoelde kantoren wordt stapels post weggevoerd, de fabrieken starten de machines opnieuw op. Maar het praatje over een weldoende vakantietrip maakt plaats voor stil onbegrip en woede.

Er zijn veel vragen gesteld, weinig antwoorden gegeven. Alleen graafmachines en drilboren legden een stuk van de waarheid bloot. Wat nazindert is de nalatigheid die overal heerste.

Om te beginnen in de buurten waar de tragedie zich afspeelt. Het zijn geen verlaten hoevetjes in een diep bos, of kille woonblokken aan de rand van anonieme grootsteden. Het gaat om rijkhuizen in rustige dorpen, waar iedereen nog iedereen kent. Vinden mensen het echt normaal dat naast hun deur midden in de nacht de meest bizarre figuren binnen en buiten lopen, en betonmolens hen uit de slaap houden? Waarom wekt dit niet meer argwaan?

In een gewoon huis in Kalmthout draaide een pedofiele kinderporno. Buren schamperen nu dat ze achter de gesloten rolluiken wel eens dergelijke praktijken hadden vermoed. Maar waarom zo lang gezweven?

De nalatigheid is natuurlijk groter in gerechtshof en politiekringen. Ziekelijke politieke twisten besmetten al vele jaren de werking van het gerecht in Luik. En vele maanden gingen verloren door

Falende justitie amper partij voor Dutroux

Marc Dutroux, de hoofdverdachte in de Belgische zedenzaak, moet meer dan eens het gevoel hebben gehad dat hij politie en justitie te slim af was. Een reconstructie van de speurtocht die uiteindelijk leidde tot zijn aanhouding, legt een heel spoor van blunders, communicatiestoornissen en naïeve misrekeningen bloot. Aan het Belgische justitie-apparaat had Dutroux, een ziekelijke maar hoog-intelligente crimineel, nauwelijks een serieuze tegenpartij.

Dutroux was voor het Belgische gerecht geen onbekende: in 1989 veroordeelde het Hof van Beroep hem tot 15 jaar gevangenisstraf, met aftrek van drie jaar voorarrest wegens ontvoering, wapenbezit, geweldsmisdrijven en zedendelicten. Uit dat vonnis: „Bij de strafmaat heeft meegewogen de ernst van de feiten en de vernederende behandeling die de beklagde zijn slachtoffers liet ondergaan.” Ook toen verklaarde Dutroux niet alleen hij werd

bij het ontvoeren, fotograferen en verkrachten van ten minste zes meisjes geassisteerd door zijn partner, Michèle Martin en ene Jean van Peteghem. Saillant detail: Dutroux hield zijn slachtoffers vast in zijn woning in Marcinelle, de plaats waar later ook Laetitia en Sabine, An en Eefje en Julie en Mélissa gevangen zijn gehouden.

In april 1992, Dutroux had er toen 6,5 jaar opzitten, werd hij vervoerd in vrijheid gesteld volgens de richtlijnen van de zogeheten wet-Lejeune. Die vrijlating was op zijn minst omstreden, aangezien de gevangenispsychiater had gewaarschuwd voor recidive, de moeder van Dutroux de autoriteiten had gesmeekt haar zoon niet vrij te laten en het parket ronduit negatief adviseerde. „Het belangrijkste vond ik de psychologische toestand waarin Dutroux zich bevond. Ik achtte die man niet in staat een normale rol in de maatschappij op zich te nemen”, her-

MOR 19-8
De ploegen ondervragers en de speurders die de verschillende vindplaatsen uitkammen hebben, op een uitzondering na, allen psychologische bijstand gevraagd bij het uitvoeren van hun gruwelijke taak. Dat deze door de wol geverfde speurders, die niet aan hun eerste gruwelijke ontdekking toe zijn, daartoe de noodzaak voelen, bewijst dat het gruwelverhaal dat de minderjarige meisjes hebben meegemaakt iedere verbeelding tart en nog afschrikkender is dan tot nu toe officieel werd meegedeeld.

De afschuw, de shock die iedereen hoort bij het beluisteren van dit verhaal, heeft alles te maken met ons onvermogen om te gaan

met het pure kwaad. Zelfs de gangster die miljoenen steelt en daar desnoods mensen voor neerknalt, is nog vatbaar voor een vorm van identifikatie, is in zijn monsterlijke logica van hebzucht en meedogenloosheid nog voor een stuk te begrijpen. Maar hoe verwerk je het verhaal van een patologisch gestoorde zonder enig moreel besef die kinderen ontvoert, foltert, verkracht, van honger laat omkomen?

Hoe begrijp je de demonen die huizen in een doodnormale, zelfs fysiek niet onknappe man? Net de onmogelijkheid om dat pure, onverklaarbare kwade te vatten en te begrijpen zorgt voor de afschuw, de roep om instant-justitie. Maar in een rechtsstaat heeft ook zo'n wezen nog steeds recht op een proces, al is het zondermeer duidelijk dat de maatschappij hier als eerste prioriteit zichzelf moet beschermen. Deze man mag nooit meer in vrijheid komen.

Daarnaast blijven vele onopgeloste vragen in dit dossier leven. Hoe is dit monster vervoerd vrijgekomen en wie was daar verantwoordelijk voor? Hoe komt het dat niet alle magistraten en parketten in het verleden dezelfde energie en inventiviteit hebben opgebracht als de groep die nu resultaten heeft bereikt? Want niet voor het eerst in de recente geschiedenis is het verschil tussen de aanpak van het parket in Luik en dat van Neufchâteau op zijn minst opvallend te noemen.

Er zijn nog andere vragen, sommige zelfs verrassend simpel: men mag geredelijk verwachten dat bij een huiszoeking de ontvoerders hun gijzelaars niet in de woonkamer op de speurders laten zitten wachten, maar ze goed verborgen houden. Zoiets is vrij simpel op te lossen met warmtezoekende camera's, die in enkele minuten tijd de aanwezigheid van leven in een huis verraden. Hoe komt het dat men pas nu en dan nog in Nederland die apparatuur moest gaan zoeken, ook al is ze niet eens onbetaalbaar duur? Het is misschien te makkelijk om achteraf te praten, maar alleen het gebruik van die camera's bij de eerdere huiszoekingen had het leven van Julie en Mélissa kunnen redden.

Yves Desmet

«België draaischijf van handel in kinderporno»

BVL 18.08.96

BRUSSEL - «België wordt langzaam de Europese draaischijf van de handel in kinderporno.» Deze forse woorden van een Franse onderzoeksrechter worden vandaag veel ernstiger genomen dan drie maanden geleden toen hij die uitspraak deed. Volgens de magistraat, die met enkele pedofilie-dossiers bezig was, heeft ons land die kwalijke reputatie onder meer verworven dank zij zijn centrale ligging en gemakkelijke bereikbaarheid. Hij verwees echter ook naar de activiteiten van John Stamford, de in Turnhout veroordeelde uitgever van een blad dat pedofiele contactadressen afdruckte, en naar de ontdekking van een opslagplaats van kinderpornovideo's die tot dan geen aandacht had gekregen in de media.

In oktober 1995 vonden rijkswachters een enorme lading kinderporno in een loods in een bos in Eynatten, niet ver van de Duitse grens. Er lagen stapels videocassettes, boeken en CD-ROMs, die vooral in Tsjechië bleken vervaardigd. De opslagplaats, die deel uitmaakte van een handel in synthetische draden, was eigendom van de 45-jarige Duitser M.H., een man die in het Rijnland een keten van sexshops exploiteert. Hij werd aangehouden. De speurders waren naar de plek in die Belgische uithoek getrokken na enkele tips van buurtbewoners. Zij hadden er herhaaldelijk vreemde personen in auto's met Tsjechische nummerplaten gesignaleerd. Zo'n wagen was in het dorp eens bij een tienjarig meisje gestopt en had haar voorgesteld mee te rijden. De moeder van het kind zag echter alles gebeuren en riep het kind binnen.

Internationaal

Bij de politie in Amsterdam bestaat een speciale eenheid die zich bezighoudt met kinderporno. Volgens het jongste jaarrapport van dat team werden in 1995 25 onderzoeken verricht, waarbij 42 personen werden aangehouden op verdenkingen van seksueel misbruik van kinderen. In dezelfde periode werden 2.497 videobanden in beslag genomen. Volgens het

rapport zijn veel van de gefilmde slachtoffertjes tot seksuele handelingen bewogen na een langdurige opgebouwd beloningssysteem. Slechts in enkele gevallen was er sprake van ontvoering.

Uit het Nederlandse rapport blijkt dat het hierbij meestal niet gaat om grote criminele organisaties, maar om kleine groepjes die onderling in verbinding staan. Altijd onderhouden ze internationale contacten. Het wereldje is zo klein dat wel met buitenlanders moet geruild of verhandeld worden. Zo komen in de Nederlandse dossiers van vorig jaar namen voor uit Engeland, Duitsland, Canada, Zwitserland en België. De onderlinge relaties worden gelegd via advertenties in seksbladen of op Internet. Dat bleek in april nog maar eens overduidelijk toen tijdens gezamenlijke razzia's in Frankrijk en Groot-Brittannië honderden pedofielen werden opgepakt die langs computernetwerken met elkaar in verbinding stonden. Driehonderd van hen werden aangehouden, 45 in staat van beschuldiging gesteld.

Bij de kinderporno-afdeling van de Amsterdamse politie was gisteren niemand bereikbaar voor commentaar, maar voor zo ver de woordvoerder van het korps wist, hadden de Belgische autoriteiten toen nog geen contact genomen met deze specialisten ter zake.

Belg verdacht van verkoop kinderporno in Zeeland en Brabant

ANTWERPEN (GPD) - Een 37-jarige man uit het Belgische Kalmthout, die begin volgende maand wegens het maken van harde kinderporno voor de rechtbank in Antwerpen terecht moet staan, heeft jarenlang zijn handel gesleten aan afnemers in Tholen en Bergen op Zoom. Het gaat om foto's en videobanden. De man uit Kalmthout fungeerde als producent en goedbetaalde groothandelaar. Dat zeggen zegslieden uit de directe omgeving van deze verdachte. De man is al eind mei gearresteerd, maar de politie heeft het onderzoek geheim gehouden omdat er mogelijk een verband zou kunnen bestaan tussen diens illegale activiteiten en enkele verdwenen meisjes in België. Ook zijn vriendin van een neef uit Antwerpen zijn enkele dagen na de aanhouding van de man uit Kalmthout gearresteerd. Het drietal heeft bekend in 1991 te zijn begonnen met het vervaardigen van kinderporno. Het paar bood zich aan als babysit bij familie en kennissen. Als de ouders weg waren pleegden de beide mannen ontucht met in totaal minstens acht kinderen. De vrouw maakte daar opnamen van. Een woordvoerder van de politie in Zeeland zegt op de hoogte te zijn van deze handel, maar het onderzoek zelf is volgens hem door de Belgische politie afgehandeld.

De misdrijven kwamen aan het licht nadat de verdachte volgens de politie kinderen van een familielid in Rijkersvorsch had misbruikt. Zijn eigen dochters, kinderen van 5 en 12 jaar oud, zijn bij een pleeggezin ondergebracht omdat hij ze volgens het parket in Antwerpen misbruikte voor z'n seksspelletjes. De opnamen zijn verder gemaakt in woningen in Antwerpen, Loenhout, Brecht en Kalmthout. Volgens een zegsman die hem jarenlang van dichtbij heeft meegemaakt, heeft de werkloze man uit Kalmthout goud geld verdiend aan zijn handel in kinderporno. In West-Brabant en Zeeland kreeg hij bij vaste afnemers voor een enkele foto-opname 1250 gulden. De verdachte had volgens de zegsman een enorme productie van kinderporno. Na zijn arrestatie verstopte de vriendin een plastic zak met foto's en videobanden in een oude, afgedankte koelkast bij Kalmthoutse kennissen. Daar werden ze ontdekt door een man die de politie bij het onderzoek heeft geholpen. De getuige: „Ik kon m'n ogen niet geloven toen ik de inhoud zag. Ik zal u een omschrijving besparen maar het was zeer schokkend. Ik heb direct de burgemeester en de politie gebeld.“ Zegslieden vertellen dat de verdachten niet te koop liepen met hun productie van kinderporno. Slechts bij ingewijden in het circuit was bekend dat het drietal een belangrijke producent was.

PZC 19.08.96

Geen kinderporno naar Nederland

ANTWERPEN - Het Antwerpse gerecht ontkende gisteren dat er een band bestaat tussen de aanhouding van drie pedofielen in ons land en de levering van pornografisch materiaal aan handelaren in kinderporno uit Bergen op Zoom en Tholen. In mei arresteerde het gerecht een echtpaar uit Kalmthout op verdenking van zedenfeiten op hun twee dochtertjes en kinderen van familieleden en kennissen. De 37-jarige Werner V. en zijn vrouw Reinhilde N. (35) misbruikten als babysit acht kinderen. Hun neef Ludo V. (47) uit Antwerpen hielp hen met het maken van pornofoto's en videobeelden. Ludo V. liep begin jaren '80 wegens gelijkaardige feiten al een gevangenisstraf op van vier jaar. In de loop van het onderzoek werd nog een vierde verdachte aangehouden, maar die werd vrijgelaten toen bleek dat hij niet op de hoogte was van de zedenfeiten op de kinderen. De pornografische beelden die van de kinderen werden gemaakt, zouden door de betrokkenen slechts onderling zijn uitgewisseld. Het dossier tegen de drie pedofielen moet nog door de raadkamer in Antwerpen worden verwezen. Wanneer het trio zich voor de strafrechter moet verantwoorden, is nog niet bekend. In afwachting van hun proces blijven de verdachten opgesloten. (JCV)

NIE 20.08.96

Mogelijk spoor naar CRIES-affaire

Marc Dutroux ontvoerde zijn slachtoffers niet alleen om er zijn seksuele behoeften op bot te voeren. Hij maakte videobeelden van zijn spelletjes en bracht die in de handel. Hoe en via welke netwerken, zal nog moeten blijken. Het belangrijkste spoor loopt langs de Brusselse zakenman J.M. Nihoul.

Na dagenlange ondervragingen van Marc Dutroux, zijn echtgenote Michèle Martin, handlanger Michel Lelièvre en de Brusselse 'zakenpartner' Jean-Michel Nihoul krijgen de speurders in Neufchâteau stilaan een iets duidelijker beeld van de activiteiten die Dutroux de afgelopen jaren ontwikkelde. De man - in 1989 wegens pedofilie tot 13 jaar en 6 maanden cel veroordeeld - is erin geslaagd om een waar vastgoedimperium uit te bouwen dat hij moet hebben gefinancierd met de verkoop van pornografisch materiaal. Alle meisjes, zoveel is nu duidelijk, die ooit in Dutroux' handen kwamen, werden uitvoerig gefilmd tijdens seksspelletjes. Van die banden is al een groot aantal in beslag genomen in het huis in Marcinelle, waar eind vorige

zaak ooit in aanraking zijn gekomen met het gerecht, maar niet vervolgd. Het CRIES-schandaal was het Belgische luik van een internationaal pedofilienetwerk. Het is misschien toeval, maar het Belgische CRIES-centrum was destijds gevestigd in de Brusselse Martintoren aan het Rogierplein. In diezelfde toren - thans vooral bekend vanwege perikelen rond één allerlaatste bewoner - leidde Nihoul in het begin van de jaren tachtig een klein radiostation. Nog een mogelijke toevalligheid. In het midden van de jaren tachtig werd J.M. Nihoul gearresteerd op beschuldiging van optocht met zijn vzw SOS Sahel International. Deze nep-hulporganisatie zamelde zogezegd geld in voor het hongerende Afrika: geld dat vooral in de zakken van Nihoul zelf verdween. Nu had de vzw van Nihoul nog een zusterorganisatie: de vzw SOS Désert. De gelijkennissen zitten niet alleen in de namen. Ook de organisatie SOS Désert maakte het voorwerp uit van een gerechtelijk onderzoek. Het ging met name over het onderzoek naar de Ecoovie-sekte van "Indiaan" Norman Williams. Ook in dit geval bleek de openbaarrechtelijke organisatie een dekmantel voor puur misdadige schijnlijk caritatieve organisatie. Het geld werd ingezameld om de sekste te kunnen financieren. Over de Ecoovie-sekte regende het beschuldigingen van seksueel misbruik van kinderen. Nog een opmerkelijke parallel. Tot grote woede van betrokken slachtoffers, werd Williams destijds vroeg vrijgelaten. Het gaf hem de mogelijkheid België te ontvluchten en zijn sekste verder te leiden in het buitenland. De goeroe en zijn aanhangers vertoefden momenteel in het Canadese Quebec. (DDC)

J.M. Nihoul wordt aangewezen als 'zakenpartner' MOR 19.08.97

Duitse politie speurt naar pedofiel circuit in Nederland

NEURUPPIN/DEN HAAG - De Duitse politie is mogelijk gestuit op een netwerk van kinderprostitutie met banden naar Nederland. De openbare aanklager in de stad Neuruppin bij Berlijn verklaarde dit gisteren naar aanleiding van de ontvoering van een tienjarig Duits meisje. Volgens justitie namen de twee ontvoerders, bekenden van de politie wegens diefstal, het slachtoffer Nicole N. mee naar Nederland om haar in hotels seksueel te laten misbruiken. De Duitse politie riep inmiddels de hulp in van haar Nederlandse collega's. Bij de Nederlandse politie zijn inmiddels acht tips binnengekomen over het verdwenen meisje. Ook de Belgische en Luxemburgse autoriteiten zijn ingeschakeld bij de speurtocht. De ontvoerders, Nicole's 47-jarige tante en haar 28-jarige levensgezel, zijn waarschijnlijk met een gele Volkswagen Pas-

sat onderweg. Het meisje verdween maandag nadat ze door haar tante in Velten, ongeveer tien kilometer ten noorden van Berlijn, van school was gehaald. Bij een huiszoeking in de woning van de verdachten in Velten trof de politie een lijst aan met de voornamen en leeftijden van zeventien kinderen tussen de anderhalf en zeventien jaar. Volgens een justitie-woordvoerder zijn verder beschrijvingen gevonden van 'smeerlapperijen' die de ontvoerde Nicole mogelijk te wachten staan. De vondsten in het pand geven de politie aanleiding te veronderstellen dat de ontvoering verband houdt met zedendelicten, met name in Nederland. De levensgezellin van de Belgische moordenaar Marc Dutroux, Michèle Martin, heeft bekend dat zij twee slachtoffertjes een tijd van voedsel voorzag. Dat meldt de krant Le Soir vandaag. Volgens de krant legde Martin de bekendheid af door toedoen van rechercheurs van de Amerikaanse FBI, die helpen bij het onderzoek naar het kinder-seksschandaal.

De Duitse politie heeft aanwijzingen dat vanuit de Bondsrepubliek kinderen 'geleverd' worden aan een pedofiel netwerk in Nederland. Er wordt nu gezocht naar een tienjarig Berlijns meisje dat maandag is ontvoerd.

Vermist Duits meisje ontdekt op camping in Groningen

NVH 31-8

GRONINGEN - Het 10-jarige Duitse meisje Nicole N., dat maandag in de omgeving van Berlijn werd ontvoerd, is gisteren teruggevonden op camping Stadspark in Groningen. De politie trof het meisje in redelijk goede gezondheid aan. Haar twee ontvoerders een 47-jarige vrouw, een tante van Nicole, en haar 28-jarige Nederlandse vriend zijn door de politie aangehouden. Volgens campingbeheerder J.W. Wessels verliep de arrestatie 'rustig en netjes.'

Ze gedroegen zich als een normaal gezin, een vader, een wat oudere moeder en een 10-jarige dochter. In werkelijkheid waren de man en de vrouw de ontvoerders van de sinds maandag vermiste 10-jarige Nicole N. Gisteren werd ze teruggevonden op een camping in Groningen.

land zouden verblijven. Vervolgens hebben wij alle politieregio's geïnformeerd en signalen verspreid. In de loop van vrijdag heeft zich het net verder gesloten en konden agenten van de regiopolitie Groningen tot arrestatie overgaan."

Volgens Van Gooswilligen is het nog veel te vroeg om te zeggen of er tussen de aangehouden man en vrouw een relatie bestaat met een kinderporno-netwerk, zoals in Duitsland wordt vermoed. Bij een huiszoeking in de woning van het stel trof de Duitse justitie een lijst met de voornamen en leeftijden van zeventien kinderen tussen de anderhalf en 17 jaar aan. Bovendien werd er informatie aangetroffen die duiden op 'smeerlapperijen' die het meisje mogelijk nog te wachten stonden.

De woordvoerder van de CRI zegt dat de man en de vrouw zo snel mogelijk worden uitgeleverd aan de Duitse justitie. Toen de Duitse politie donderdagmiddag de hulp inriep van de Nederlandse collega's werd tegelijkertijd een verzoek tot uitlevering gedaan. Het verhoor van de verdachten gebeurt dan ook door Justitie in Duitsland.

We doen hoe langer hoe meer onze ogen open voor het fenomeen kinderprostitutie en kinderporno. Ik ben ervan overtuigd dat het geen nieuw fenomeen is. Het bestond al langer, maar we durven het nu pas onder ogen te zien en dat doet pijn." Peter Adriaenssens, jeugdpsycholoog en hoofd van het Leuvense vertrouwensartsencentrum, zegt te hopen dat de bizarre ontwikkelingen van de laatste dagen er alleszins voor zullen zorgen dat België nog meer gesensibiliseerd wordt over het onderwerp.

Vrees voor aids
Het is een magere troost voor de ouders van Julie en Melissa, maar men erkent in toenemende mate dat kinderprostitutie en kinderporno ook in Westeuropese landen voorkomen. Volgens Adriaenssens is dat "onder ogen zien" wel

heel langzaam gegaan: "Eerst moesten we erkennen dat kindermishandeling voorkwam en toen incest en nu dus kinderporno. Het is wel essentieel om vervolgens ook de methodieken en de kennis te gebruiken om dit fenomeen te bestrijden."

Volgens Adriaenssens is er een stap vooruit gezet door de oprichting van de nationale cel Verdwijningen. "De resultaten van de jongste dagen zullen hopelijk een nieuwe impuls geven aan dit soort onderzoek en hopelijk zal de overheid er voldoende middelen beschikbaar voor willen stellen."

Diezelfde oproep deed Adriaenssens al in 28 september vorig jaar, tijdens een studiedag 'Aktuele ontwikkelingen in kinderprostitutie en in kinderpornografie' in Brussel. "We wilden toen een signaal geven omdat wij in het vertrouwensartsencentrum in Leuven al een paar Belgi-

sche kinderen over de vloer hadden gekregen die het slachtoffer waren van een netwerk van

Van onze verslaggeefster Marieke van Twillert 31-8

GRONINGEN - Aan een scheerlijntje hangt een kindersok te druppen in de regen. Tussen de donkergroene Trabant en de zilver- en blauwkleurige koepeltent staat een paar meisjes-sandalen. Op een tafeltje met klapstoelen liggen twee paraplu's en een jerrycan. Wat een vakantie in het buitenland leek, bleek in werkelijkheid een ontvoering (zie ook de voorpagina) te zijn.

altijd op het kampeerterrein, naast een donkergroene Trabant. Er was niets bijzonders aan te zien, net als de paar andere tentjes op het veld bedekt met een zeil. Het heeft tenslotte flink geregend de afgelopen dagen. De Trabant met een kenteken dat naar een Oost-Duits verleden verwijst, lijkt onlangs te zijn overgespoten, getuige de slordige afwerking. Verder is er niets verdachts op te merken.

Het drietal verbleef al sinds maandag op de camping. Be-

heerder J.W. Wessels en zijn echtgenote is niets bijzonders aan het groepje opgevallen. "Ze gingen gewoon met elkaar om als een gezin." Nicole kwam Wessels over als 'een normaal, gezond meisje'.

Veel meer details kan hij niet vertellen, hoe zeer de toegestroomde media dat ook verlangen. Liever zag Wessels dat er helemaal geen aandacht aan wordt geschonken: "Ik ben blij dat het goed is afgelopen. De politie heeft het rustig en netjes gedaan. De andere cam-

pinggasten hebben nergens wat van gemerkt."

De beheerders hebben weinig contact gehad met het verdachte stel en het 10-jarige meisje. "Ze kwamen gewoon muntjes halen voor de wasmachine en ze hebben een paar keer een kano gehuurd om te varen in het Stadspark." Hij voegt er aan toe: "Mijn vrouw vroeg zich wel af of dat kind niet naar school moest", aldus de campingbeheerder. "Dat valt vrouwen blijkbaar wat eerder op. Het is natuurlijk al bijna september."

Eén van hen is de Fin Johan Helsingius, die volgens de FBI één van de grootste in de business is. Volgens de Observer

beveert Helsingius dat de Finse wetgeving op de privacy het hem onmogelijk maakt om na te gaan wat er via zijn computersysteem passeert.

kinderporno." De organisatie was niet blij met krantekoppen als 'porno-industrie ook in Vlaanderen', omdat het volgens Adriaenssens nog niet om een wijdverspreid probleem gaat. "Maar we wilden er wel op wijzen, net zoals iemand als Marie-France Botte dat al jaren doet, dat de sekstoeristen nu uitwaaien naar andere streken dan Azië en ook in onze streken soelaas zoeken. De vrees voor de besmetting met aids speelt hier een rol."

Behalve de strengere aanpak van sekstoeristen in die Aziatische landen is dit, hoe cynisch ook, de succesvolste 'indamming' van het sekstoerisme in die landen. Naar schatting 70 tot 80 procent van de tienduizenden kinderen die in Aziatische landen als Thailand, Cambodja en de Filipijnen in de prostitutie werken, zijn hiv-positief. Sekstoeristen gaan dus op zoek naar 'veiliger' oorden, die niet alleen in bijvoorbeeld Brazilië liggen, maar ook in Westeuropese landen.

Commercie

Wie moeilijk kan geloven dat perverse toeristen werkelijk zo pragmatisch zijn, wordt ontnuchterd door de feiten die Adriaenssens opsomt: "Herinner u nog de Panorama-uitzending over kinderprostitutie waarin een undercover-agent van het FBI er vanuit Italië in slaagde om een zwerfkind te bestellen voor seksueel misbruik, dat nadien ook vermoord mocht worden."

En ook dichtbij huis gebeurt dit soort praktijken. Eén van de genodigden op de studiedag van vorig jaar was Jaap Hoek, hoofd van de eenheid kinderpornografie van de Amsterdamse Sociale Jeugd- en Zedenpolitie. Adriaenssens: "Deze eenheid is uniek in West-Europa en hun werk heeft dan ook al heel wat resultaten opgeleverd. Zo werd een netwerk voor de verkoop

van kinderporno opgerold. De Amsterdamse eenheid ontdekte dat zo'n vijftig kinderen, waaronder ook enkele uit Vlaanderen, kortstondig werden ontvoerd. Zij werden voor enkele uren naar een garage of een huis gebracht, gedrogeerd, daar op allerlei manieren verkracht, wat op video werd vastgelegd. De opnamen werden in Nederland gemaakt, maar de banden gingen naar Duitsland, waar ze vermoedelijk weer verder werden verkocht."

Volgens Adriaenssens is het verkopen van de videobanden buiten het land van opname, een praktijk die vaak wordt gebruikt, bedoeld om sporen uit te wissen. "Een video-opname met Belgische kinderen zou hier te veel opvallen omdat die kinderen veel herkenbaarder zijn." Het zou Adriaenssens niet verbazen dat ook met de zaak-Dutroux een commercieel netwerk voor kinderporno is verbonden: "Ik heb sinds al die ontvoeringszaken in ons land altijd direct moeten denken aan de verhalen van de politie-eenheid uit Amsterdam. Een louter pedofiel netwerk komt nauwelijks voor. Dit soort personen opereert niet alleen. Achter bijna elk netwerk zit een koninkrijk met machtige milieus, met grote financiële middelen die voor de verkoop van dit materiaal zorgen." Met machtige milieus bedoelt Adriaenssens ook personen uit de 'beter kringen', hoewel de afzet van kinderporno zich niet hiertoe beperkt. "Het gaat ook om mensen die koninkrijken hebben, zodat ze hun waar zonder risico's de grens over kunnen smokkelen en gewoon over voldoende financiële middelen beschikken."

Adriaenssens beklemtoont dat de zaak-Dutroux aangeeft dat het fenomeen niet zo verspreid is als men soms zou gaan denken: "Maar uit de resultaten van de Amsterdamse politie-eenheid is wel zeker gebleken dat een duidelijke en krachtige houding van de overheid preventief en ontrudend kan werken. Niet naar de producenten, maar vooral ook naar de kopers."

Scotland Yard onderzoekt pedofielen-netwerk

Van onze correspondent Hans Geleijnse 26-8

LONDEN - Scotland Yard is een netwerk van pedofielen op het spoor, waarbij onderwijzers van exclusieve kostscholen in Engeland zijn betrokken. Volgens de Sunday Times zijn minstens zes leerkrachten door de politie ondervraagd en heeft een serie invallen op privé-scholen plaatsgevonden. Niet bekend is of er relaties bestaan met het internationale pedofielen-netwerk van de Belgische kindermoordenaar Marc Dutroux.

Volgens de Sunday Times misten de leerkrachten niet alleen pornografische lectuur en video's uit, maar gingen ze ook gezamenlijk op buitenlandse seks-trips. "Dit is al enkele jaren aan de gang. Ze oordeelden dat het niet langer veilig was om in dit land openlijk voor seksueel misbruik van kinderen te praten en vonden het veiliger om naar het buitenland te gaan", aldus een door het zondagsblad geciteerde bron.

Op deze buitenlandse reises, naar onder meer de Filipijnen, Thailand, Roemenië en Tsjecho, lieten de leerkrachten zich verwennen door jongens op bestelling. De directeur van een van de scholen heeft bevestigd dat twee onderwijzers recentelijk zijn ontslagen wegens bezit van pornografisch materiaal. Er was volgens hem echter geen sprake van misbruik van kinderen op de school zelf.

Al voor het Belgische drama had minister Michael Howard van Binnenlandse Zaken aangekondigd harder te zullen optreden tegen pedofielen. Misbruikers van kinderen worden geregistreerd in een databank voor pedofielen. Volgens de Observer beschikt Scotland Yard al over drie tot vierduizend namen van zowel veroordeelden als van pedofiele verdachte personen.

De meeste van Englands 140 Internet-providers hebben volgens de Observer al vrijwillig cyber-pedofilie onmogelijk gemaakt. Het blad noemt twee computer-experts die sleutelfiguren zouden zijn in het internationale pedofielen-netwerk: de Engelsman Clive Feather, gehuwd en gouverneur van een school, maar tevens in de leerling van Demon, een Internet-provider met 65.000 aangesloten leden, die weigert de verbinding naar pedofiele nieuwsgroepen en pornografie-sites te verbreken.

Volgens Feather omdat cyber-pedofilie ongevaarlijk is. "Als deze mensen dit materiaal niet op deze manier kunnen krijgen, gaan ze wellicht de straat op om kinderen aan te vallen", zegt Feather. Volgens hem is het onmogelijk om de twee miljoen Internet-verbindingen die dagelijks via Demon

worden gemaakt te controleren. Datzelfde geldt ook voor de politie waar het de opsporing van de producenten van kinderporno op het Internet betreft. Volgens de Observer omdat foto's en dergelijke anoniem worden verspreid door zogenaamde 'remailers', tussenpersonen op Internet.

De meeste van Englands 140 Internet-providers hebben volgens de Observer al vrijwillig cyber-pedofilie onmogelijk gemaakt. Het blad noemt twee computer-experts die sleutelfiguren zouden zijn in het internationale pedofielen-netwerk: de Engelsman Clive Feather, gehuwd en gouverneur van een school, maar tevens in de leerling van Demon, een Internet-provider met 65.000 aangesloten leden, die weigert de verbinding naar pedofiele nieuwsgroepen en pornografie-sites te verbreken.

Volgens Feather omdat cyber-pedofilie ongevaarlijk is. "Als deze mensen dit materiaal niet op deze manier kunnen krijgen, gaan ze wellicht de straat op om kinderen aan te vallen", zegt Feather. Volgens hem is het onmogelijk om de twee miljoen Internet-verbindingen die dagelijks via Demon

PvdA-Kamerlid wil dna-databank verkrachters

Geld. 23/8

Door onze Haagse redactie
DEN HAAG - Er moet een databank komen waarin de genetische gegevens van verkrachters worden opgeslagen, zodat ze sneller opgespoord kunnen worden. De politiekorpsen moeten meer werk maken van het specialisme jeugd- en zedenwerk. En ze moeten het uitwisselen van informatie over zedenzaken verbeteren. Ook moet duidelijk in kaart worden gebracht wat de aard en omvang van de kinderporno in Nederland is. Dit wenspakket heeft het PvdA-kamerlid Gerda Dijkstra kenbaar gemaakt aan de politieministers Dijkstra en Sorgdrager. Net als de woordvoerders van de fracties van

VVD, D66 en CDA heeft zij verontwaardigd gereageerd op de zaak-Dutroux en de fouten die er bij de opsporing van de Belgische bende zijn gemaakt. „Ook bij de Nederlandse politie deugt er het nodige niet. De jeugd- en zedenpolitie is een ondergeschoven kindje”, zegt Dijkstra, die zelf acht jaar rechercheur was bij de jeugdpolitie in Den Haag. In die tijd was er bij de politie nog volop aandacht voor jeugd- en zedenzaken. De reorganisatie van de politie, nu ruim twee jaar geleden, heeft dat specialisme bij de korpsen grotendeels de das omgedaan. „De meeste rechercheurs moeten het er nu bijdoen. Het specialisme ligt nu vaak maar bij een man of

vrouw. Er blijven zaken liggen en er wordt geen informatie meer uitgewisseld.” Het kamerlid zegt regelmatig schrijnende verhalen te horen over het gebrek aan deskundigheid bij de politie op het terrein van jeugd- en zedenzaken. „Zo was er een vrouw die met haar dochter aangifte van incest kwam doen. Roept de man achter de balie naar zijn collega: 'Hé Jan, er zit hier iemand voor incest'. Zo iets kan niet.” Dijkstra heeft minister Sorgdrager gisteren schriftelijk om opheldering gevraagd. „Vorig jaar heeft de minister toegegeven dat de politie haar kennis van zedenzaken aan het verliezen is. Ze kondigde

toen aan daar wat aan te gaan doen. Ik wil weten welke maatregelen zij inmiddels heeft genomen.” De PvdA-fractie wil in ieder geval dat er een onderzoek komt naar de mogelijkheid van een databank met de genetische (dna-) gegevens van veroordeelde verkrachters. „Als nu een veroordeelde kinderverkrachter van Limburg verhuist naar Friesland is dat daar niet bekend. Speelt daar een zaak, dan wordt de link niet gelegd. Als je de genetische gegevens van de veroordeelde opslaat bij het gerechtelijk laboratorium, dan kun je de dader via de sporen die op het slachtoffer zijn achtergebleven achterhalen”, aldus Dijkstra.

Ze zegt te beseffen dat bij de invoering van een genetische databank mogelijk de privacy in het geding komt. „Maar ik vind dat bij dergelijk ernstige delicten dat belang ondergeschikt is aan het belang van het kind.” Het verdwijnen van het specialisme zedenzaken bij de politie zal volgens het PvdA-kamerlid dit najaar zeker aan de orde komen als de Tweede Kamer met Sorgdrager en Dijkstra praat over de knelpunten in de huidige Politiewet. De politieministers hebben in het verleden vaker verklaard dat deze wet hen geen mogelijkheden biedt om korpsen te dwingen jeugd- en zedenafdelingen in stand te houden.

Databank slaat DNA-gegevens van criminelen op

Van onze verslaggeefster VK
DEN HAAG 23-8
Per 1 september opent in Rijswijk een landelijke DNA-databank. Daarin worden genetische gegevens van misdadigers en sporen van misdrijven opgeslagen. Sinds het twee jaar geleden wettelijk mogelijk werd om DNA-gegevens te verzamelen, heeft het gerechtelijk laboratorium ongeveer tweeduizend zaken onderzocht.

PvdA-kamerlid Gerda Dijkstra vroeg woensdag om het opzetten van een databank met de gegevens van verkrachters na een eerste veroordeling. Ze deed haar oproep naar aanleiding van de Belgische zedenmisdrijven, waarin de opsporing ernstig heeft gefaald. In Nederland worden sinds twee jaar DNA-gegevens onderzocht en verzameld. De praktijk gaat verder dan het voorstel van Dijkstra. Een ernstige verdenking is voldoende om iemand op bevel van de rechter-commissaris of officier van justitie aan een DNA-test te onderwerpen. Het moet dan gaan om een misdrijf waarop een straf van meer dan acht jaar staat of een zedenmisdrijf. Het afgelopen jaar heeft de DNA-afdeling in Rijswijk circa 1200 zaken onderzocht, waarvan meer dan de helft, zo'n zevenhonderd, zedenmisdrijven betrof. De techniek stelt het laboratorium in staat binnen drie dagen een genetisch profiel te maken aan de hand van een bloed-, sperma- of speekselmonster. Nu ervaring is opgedaan met de techniek en de betrouwbaarheid van de DNA-opsporingsmethode, gaat Rijswijk over tot het opslaan van gegevens in een 'DNA-profielregistratie'. De voorraad geregistreerde gegevens kan met behulp van de computer worden vergeleken met nieuwe zaken. Daarmee wordt de kans op een succesvolle opsporing verhoogd. De kans dat een 'DNA-paspoort' een foute identificatie geeft, is klein, zegt medewerker Kloosterman van het gerechtelijk lab. 'Per miljoen mensen kunnen twee DNA-profielen identiek zijn. Maar binnenkort gaan we nog meer geneti-

sche kenmerken typeren, zodat de kans dat twee mensen eenzelfde profiel hebben, vermindert tot één op honderd miljoen.' Het invoeren van gegevens in de computer gebeurt pas na uitdrukkelijke toestemming van justitie. DNA-gegevens van onopgeloste misdrijven worden achttien jaar (de uiterste verjaringstermijn) bewaard, een DNA-profiel van een veroordeelde misdadiger dertig jaar. Het gerechtelijk laboratorium is ervan overtuigd dat het elektronisch systeem goed beveiligd en lastig te kraken is. In Engeland, dat volgens Kloosterman een 'lichtend voorbeeld' is op het gebied van de DNA-registratie, zijn er nauwelijks formaliteiten vereist voor het opslaan van gegevens. Van iedereen die in aanraking komt met justitie, wordt tegenwoordig een DNA-profiel gemaakt. De gedachte is dat misdadigers vaak van kwaad tot erger vervallen. Daarom worden ook de genetische gegevens van inbrekers bewaard. In Birmingham staat een centrale databank waarin het afgelopen jaar liefst honderdduizend genetische profielen zijn opgeslagen, afkomstig van acht laboratoria. Het Britse perspectief is een databank met vijf miljoen 'DNA-paspoorten'. Medewerkers uit Rijswijk hebben het Britse computersysteem als model gebruikt om een eigen databank op te zetten. De DNA-afdeling in Rijswijk wordt bemand door tien medewerkers. Internationale uitwisseling van DNA-gegevens gebeurt nog niet, al wordt in wetenschappelijke kring druk over de 'grenzeloze mogelijkheden' voor de opsporing gespeculeerd. Ook de Centrale Recherche Informatiedienst is bezig met de automatisering van gegevens van moord- en zedenzaken. Een Canadees systeem, dat bekend staat onder de naam Viclass, is in Nederland in gebruik genomen. Hierin zullen de specifieke kenmerken worden verzameld van de manier waarop misdrijven zijn gepleegd. Men hoopt hierdoor de 'handtekening' van misdadigers beter te kunnen identificeren en zaken met elkaar te combineren.

'Kinderporno eerder aanpakken' Advocaat: afwachtende houding politie maakt van slachtoffers ouders van morgen

Van een onzer verslaggevers VK
AMSTERDAM - De Nederlandse politie moet veel preventiever te werk gaan bij de bestrijding van kinderporno. Dat vindt de Alkmaarse strafpleiter mr. J. C. de Goeij, die de laatste jaren naam heeft gemaakt als verdediger van verdachten van zedendelicten. „Een beetje preventief gaan shoppen om een paar kinderpornobanden op de kop te tikken, is bij de politie nog niet ingeburgerd”, constateert De Goeij. Pas als er aangifte wordt gedaan van een zedendelict, komt de politie in actie. En dat terwijl er in Nederland „zoveel te koop is. Op het moment dat je die films kunt kopen, betekent het dat kinderporno ook echt voorkomt”. Hij noemt de afwachtende houding van de politie tegenover kinderporno ernstig, en niet alleen vanwege de schade die het bij kinderen aanricht. De slachtoffers van vandaag zijn vaak de daders van morgen, omdat ze hun eigen verleden moeten afraagieren. Zijn cliënten die een zedenmisdrijf hadden begaan, waren stuk voor stuk in hun eigen jeugd misbruikt. De Goeij zet ook zijn vraagtekens bij het nut van een terbeschikkingstel-

gereedheid voor nieuwe slachtoffers. Hij schaft wapens aan, een schietbalpen, medische apparatuur, spuiten en een aquarium met twaalf piranha's. In de kofferbak van zijn auto stopt hij een koffer met luchtgaten. Samen met zijn vriendin doorkruist hij daarmee de Veluwe Biblebelt, hoogstwaarschijnlijk op zoek naar slachtoffers. De Amsterdamse politie die, ingesend door hun Zwitserse collega's, vanaf de dag van aankomst het Zwitserse stel in de gaten houdt, durft niet nog meer risico te lopen en arresteert het volgens buurtbewoners 'beschaafde, zonnebankbruine, chic geklede tweetal'. „Een van de grootste blunders ooit van justitie”, zegt advocaat De Goeij, toch voorstander van preventief politietoetreden. In hoger beroep weet hij hun straf terug te brengen tot een half jaar cel voor verboden wapenbezit. „Wat René O. in Nederland deed, was met een auto rondrijden op de Veluwe. Hij kan niet gepakt worden voor zijn gedachten daarbij.” Twee jaar geleden is René O. uitgeleerd aan Zwitserland. Daar zit hij nog altijd in voorarrest, in afwachting van de rechtszaak voor zijn Zwitserse gruwdeladen.

gereedheid voor nieuwe slachtoffers. Hij schaft wapens aan, een schietbalpen, medische apparatuur, spuiten en een aquarium met twaalf piranha's. In de kofferbak van zijn auto stopt hij een koffer met luchtgaten. Samen met zijn vriendin doorkruist hij daarmee de Veluwe Biblebelt, hoogstwaarschijnlijk op zoek naar slachtoffers. De Amsterdamse politie die, ingesend door hun Zwitserse collega's, vanaf de dag van aankomst het Zwitserse stel in de gaten houdt, durft niet nog meer risico te lopen en arresteert het volgens buurtbewoners 'beschaafde, zonnebankbruine, chic geklede tweetal'. „Een van de grootste blunders ooit van justitie”, zegt advocaat De Goeij, toch voorstander van preventief politietoetreden. In hoger beroep weet hij hun straf terug te brengen tot een half jaar cel voor verboden wapenbezit. „Wat René O. in Nederland deed, was met een auto rondrijden op de Veluwe. Hij kan niet gepakt worden voor zijn gedachten daarbij.” Twee jaar geleden is René O. uitgeleerd aan Zwitserland. Daar zit hij nog altijd in voorarrest, in afwachting van de rechtszaak voor zijn Zwitserse gruwdeladen.

CDA: D66 en PvdA laks inzake kinderporno
Door onze redacteur NRC
KEES VERSTEEGH
DEN HAAG, 27 AUG. Het CDA verwijt D66 en PvdA een lakse houding inzake de bestrijding van de handel in kinderporno. Het onderscheid dat D66 en PvdA maken tussen enerzijds het in bezit hebben van kinderpornografisch materiaal voor eigen gebruik en anderzijds het op grote schaal distribueren van dit materiaal, is „kunstmatig” en „bovendien verkeer als je redeneert vanuit het belang van het kind”, aldus het Tweede-Kamerlid M. Soutendijk. Bovendien denkt Soutendijk dat minister Sorgdrager (D66) een jaar geleden met het nemen van maatregelen om de expertise inzake zedendelicten bij de politie te vergroten. Zij wijst erop dat juni vorig jaar al duidelijk was dat deze expertise onvoldoende aanwezig was.

Tijdens een Kamerdebat over deze kwestie met de minister heeft de CDA-fractie toen aangedrongen op extra maatregelen. „D66 en ook de PvdA pleitten echter toen voor terughoudendheid”, aldus Soutendijk. Uit het feit dat minister Sorgdrager gisteren op de Nederlandse Politie Academie in Apeldoorn heeft gepleit voor extra maatregelen om de politie-expertise op het gebied van zedendelicten te vergroten, leidt Soutendijk af dat „er sinds vorig jaar maar weinig is gebeurd.”

Soutendijk, politiewoordvoerder van de CDA-fractie, verklaarde dit vanmorgen tegenover deze krant. Zij kondigde aan dat zij minister Sorgdrager vanmiddag zal vragen in een brief uiteen te zetten wat er sinds vorig jaar aan maatregelen is genomen om de expertise over zedendelicten bij de politie te vergroten.

Soutendijk reageert hiermee op de discussie naar aanleiding van de omvangrijke zedenzaak in België en de vraag of in Nederland voldoende wetgeving en expertise bij de politie bestaat om zulke zaken te voorkomen. D66-woordvoerder B. Dijkstra zei vanmorgen in een reactie dat Soutendijk „een achterhaalde discussie aan het voeren is. Ook wij hebben ons vorig jaar al bezorgd getoond over het wegleggen van politie-expertise op het gebied van zedendelicten.”

Vervolg KINDERPORNO pagina 3

Kinderlokken en plaatjeskijkers

HIP/DE Tijd
30-8

**Kamerlid en ex-rechter Boris Dittrich
over de veranëerende moraal inzake
seksuele delinquenten: 'Je moet
gewoon van kinderen afblijven.'**

WILLEM OOSTERBEEK

Op verjaardagsvisites zijn er altijd weer mensen die een pleidooi houden voor het invoeren van de doodstraf. Ondanks het feit dat wat Dutroux heeft gedaan het meest afschuwelijke is dat je je kunt voorstellen, is mijn opvatting daarover niet veranderd. Doodstraf is voor mij vele bruggen te ver." Aan het woord is mr Boris O. Dittrich (41), voormalig rechter en sinds 1994 Tweede Kamerlid van D66, waar hij de portefeuille Justitie beheert.

In de jaren die hij doorbracht bij de rechtbank in Alkmaar hield Dittrich zich voornamelijk bezig met strafrechtzaken. Daaronder waren veel zedendelicten. Een van de zaken die hem destijds het meest hebben aangegrepen, was die van de vrachtwagenchauffeur die in eerste instantie de moord bekende op een meisje uit Hoorn. Bij nader verhoor bekende de chauffeur nog twee andere kinderen te hebben misbruikt en vermoord. De man was getrouwd, had zelf kinderen en werd uiteindelijk veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf met TBS.

Niet alleen verkrachters, aanranders en voyeurs, ook pedoseksuelen stonden dus regelmatig voor het hekje van rechter Dittrich, die zich overigens niet keert tegen pedofielen. Dittrich: "Er is een groot verschil tussen pedofielen en pedoseksuelen. Een pedofiel heeft seksuele gevoelens voor kinderen, maar doet er niks mee. Een pedoseksueel vertaalt die gevoelens ook in toenaderingspogingen en probeert seksueel contact te krijgen met kinderen. Van dat laatste ben ik een groot tegenstander. Je moet gewoon van kinderen afblijven.

Het kenmerk van de pedoseksueel is toch dat het iemand is die aan machtsmisbruik doet omdat hij onder andere vanwege zijn leeftijd en levenservaring overwicht heeft. Er is geen sprake van gelijkwaardigheid."

Die ongelijkwaardigheid zag Dittrich terug in veel pedoseksuele strafzaken die hij heeft gedaan. Er was volgens hem vast stramien dat er als volgt uitzag: "Het gaat vaak om een aardige meneer die in een buurt woont waar jongeren veel op straat rondhangen en ouders weinig aandacht hebben voor de kinderen. Deze aardige meneer stelt dan zijn huis open. Hij heeft een paar leuke computers waar de kinderen mee kunnen spelen, hij geeft de kinderen af en toe wat geld. Na verloop van tijd ontstaat er een vertrouwensrelatie. Vanuit zo'n overwichtsituatie gaat hij dan met zijn handen aan een

de fotograaf vrijgesproken. Deze zaak heeft in juridisch Nederland tot een splitsing geleid; zelf is Dittrich van mening dat het werk van de fotograaf terecht niet strafbaar is gesteld. "Hij had toestemming gevraagd aan de ouders en aan de kinderen zelf. Pas toen ze achtien waren heeft hij de foto's, nadat de geportretteerden schriftelijk hun fiat hadden gegeven, gepubliceerd."

Ook in het geval van een affiche van de Amsterdamse bioscoop Kriterion, vorig jaar, waarop een naakt jongetje stond afgebeeld, was de beslissing niet tot rechtsvervolging over te gaan volgens hem terecht. "Er werd tamelijk overdreven op gereageerd door de politie. De foto was door de moeder van het kind zelf gemaakt. Met de beste wil van de wereld was er geen seksuele gedraging in de zin van de wet in te zien. Maar," zo gaat de volksvertegenwoordiger verder, "stel nu eens dat een pedofiel zo'n foto zou hebben gemaakt zonder dat de ouders dat wisten. Dan is het plaatje hetzelfde, maar de geschiedenis anders. Dat maakt het tot een andere foto en daar zul je als rechter rekening mee moeten houden. Zoiets valt natuurlijk ook nooit in algemeen wettelijke regels vast te leggen."

Een tweede probleem dat naar aanleiding van het Belgische zedenschandaal is komen bovendrijven heeft alles te maken met de fundamenten van ons strafrechtstelsel. In tegenstelling tot België kent ons land TBS, Ter Beschikking Stelling. Naast gevangenisstraf wordt de delinquent verwezen naar een TBS-kliniek waar hij therapeutisch onder handen wordt genomen zodat een terugkeer in de maatschappij op termijn mogelijk wordt. Elk jaar worden de vorderingen die hij maakt geëvalueerd en wordt besloten of de delinquent rijp is voor een terugkeer in de maatschappij. Toch kunnen ondanks deze extra waarborg ook in Nederland Dutrouxs opstaan. Dittrich: "Dat gevaar is er altijd. Er kan nooit een honderd procent garantie worden gegeven dat het goed gaat. Daarom wordt er zo zorgvuldig mogelijk met een heel team voor langere tijd naar een delinquent gekeken. Natuurlijk worden er ook wel eens fouten gemaakt. Of fouten zou ik het niet willen noemen, het is een andere inschatting. Als het dan misgaat, komt er natuurlijk een storm van kritiek los. Het verschil met België is echter dat de kans dat een 'Dutroux' in Nederland opduikt, kleiner is."

Het TBS-systeem mag in veel buitenlandse landen volgens Dittrich geroemd worden, het staat wel onder druk. Sinds 1993 is het aantal TBS-opleggingen namelijk explosief gestegen: van 117 naar 200 in 1995. Daardoor zijn er lange wachtlijsten ontstaan. Bovendien is TBS duur. Nu al wordt er 165 miljoen aan uitgegeven; in 1998 zal dit naar verwachting zijn opgelopen tot 200 miljoen. Daar komt bij dat professor H.J.C. Van Marle, forensisch psychiater en adviseur van D66-minister Sorgdrager, onlangs stelde dat twintig tot dertig daders van seksuele delicten onbehandelbaar zijn en

Sorgdrager ziet grote alertheid bij aanpak seksueel misbruik Stigma rond rol Nederland in kinderporno stoort minister

Het verhaal dat in Nederland pedofiele netwerken welig tierden zonder dat iemand zich er druk om maakt, ergert minister Sorgdrager van Justitie. "Volgens mij is onze seksuele moraal in grote lijnen in orde." Mensen nemen hun verantwoordelijkheid. En dat is belangrijk, vindt de bewindsvrouw, want justitie kan wel alert zijn op kinderporno, maar met wetgeving kun je nooit alle gaten dichten.

Van onze verslaggeefster
Mirjam Schöttelndreier

STOCKHOLM

Minister Sorgdrager van Justitie staat sceptisch tegenover verhalen over ladingen kinderporno die in Nederland zouden worden geproduceerd. Volgens haar ontbreken daarover harde cijfers. "Ik heb de CRI wel eens gevraagd naar recent gevonden materiaal. Dat blijkt dan heel oud te zijn, vol oude foto's en met teksten in slecht Nederlands. Dus kennelijk materiaal dat geschikt is gemaakt voor Nederland." Eerder deze week zei zij al zich geërgerd te hebben aan de uitlatingen van de seksuoloog J. Frenken over kinderpornonetwerken in Nederland. Frenken zei onlangs in een uitzending van NOVA dat hem vijftien van dergelijke netwerken bekend zijn. "Waar zitten die dan, wat is zo'n netwerk?", aldus Sorgdrager.

'Als iemand informatie heeft, laat hij dan naar een vertrouwensarts gaan, of naar de politie en niet alleen naar de pers.'

De minister, deze week in Stockholm aanwezig op het eerste internationale congres tegen seksuele uitbuiting van kinderen, stoort zich eraan als Nederland wordt afgeschilderd als een land waar de kin-

om nieuwe maatregelen. Ook zou ze actie moeten ondernemen om de jeugd- en zedenpolitie weer in ere te herstellen. Haar partijgenoot en Tweede-Kamerlid Dittrich pleitte daar onlangs voor.

Sorgdrager: "Het is een steeds terugkerend misverstand als zou ik de politie iets kunnen voorschrijven. Dat is niet zo, en dat zou ik ook niet willen. De Kamer heeft gekozen voor een decentraal beleid, waarbij de politieregio's zelf in grote mate het beleid bepalen. Het is waar dat we nu over weinig sturingsmechanismen beschikken. Dittrich loopt met zijn appel wellicht vooruit op de evaluatie van de Politiewet. Hij kan zo'n wens hebben, maar ik kan er concreet niets aan doen."

De minister verwacht overigens niet alle heil van een dergelijke reorganisatie. "Belangrijker is dat het specialisme voldoende is vertegenwoordigd en dat de informatie toegankelijk is, wordt opgeslagen en doorgegeven. Het oprullen van een pornobende is nog iets anders dan het goed kunnen omgaan met een aangifte van verkrachting. Dat laatste moet iedere politiemann kunnen. Verder moet hij de sociale kaart kennen. Hij moet weten wie welke informatie moet krijgen. Die kennis moet in de basispolitiezorg in huis zijn."

Sorgdrager staat er om bekend dat zij niet alles verwacht van wetgeving. "Er blijven altijd gaten over. Wat dat betreft vertrouw ik op de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Neem sekstoerisme. Ik ga reorganisaties niet vertellen wat zij hun klanten moeten zeggen over landen. Niettemin zie je dat de bereidheid groeit om reizigers voorlichting te geven over bepaalde vakantiebestemmingen. Ook het meldpunt op Internet waar aanbieders van kinderporno wordt gevraagd om hun materiaal te verwijderen, vind ik zo'n voorbeeld van het zelfreinigend vermogen van de samenleving."

Dit alles laat onverlet dat het Sorgdrager menens is met de bestrijding van de kinderporno. De recente aanscherping van de wetgeving op dit gebied geeft uiting aan die bezorgdheid. De gevangenisstraffen voor het vervaardigen, in- door-, uitvoeren en het in voorraad hebben van kinderporno ('dat laatste heeft me nog heel wat moeite gekost om het erdoor te krijgen') zijn nu verhoogd tot maximaal zes jaar.

In Nederland is seks met kinderen onder de twaalf jaar verboden, boven die leeftijd kan tot zestien jaar strafvervolg plaatsvinden als het kind, de Raad voor de Kinderbescherming of de ouders een klacht indienen. Sorgdrager: "De gedachte erachter is dat kinderen vanaf twaalf jaar mondig genoeg

zijn om zelf een keuze te kunnen maken. In een relatie die een meisje van vijftien jaar heeft met een jongen van negentien, zie ik ook niet zoveel verkeers. Moeilijker wordt het met een jongen van twaalf die een relatie heeft met een man van in de veertig."

Want waar ligt de grens voor een pedofiel in een liberaal land waar pedofielen niet worden veroordeeld op hun seksuele identiteit, maar waar het praktiseren ervan wel sterk aan banden wordt gelegd? Ook het 'in voorraad' hebben van kinderporno is immers strafbaar. "De pedofiel moet bij zichzelf te rade gaan: of hij zich aan onze algemeen aanvaarde normen houdt. Maar hij heeft zonder meer een probleem. En er is in de maatschappij helaas niet voor alles een oplossing."

Ze is zeer voorzichtig als het om kinderen gaat. "Kinderen houden me heel erg bezig. De stabiliteit die kinderen van thuis meekrijgen is allesbepalend voor de rest van hun leven. En het lichaam is voor een kind heel primair, de integriteit van het lichaam is voor een kind vreselijk belangrijk. Ik weet dat omdat ik

'Laten we geen razzia-sfeer rondom pedofielen gaan kweken'

derpornografie en de pedofiele netwerken welig tierden zonder dat iemand zich er druk om maakt. "Volgens mij is onze seksuele moraal in grote lijnen in orde. Het is waar dat wij liberaal zijn op het vlak van de pornografie, dat vinden wij niet zo erg. Maar tegelijk zijn we heel alert en strikt als het gaat om kinderporno en andere vormen van misbruik."

Toch wordt de D66-minister van Justitie vanuit de maatschappij voortdurend bestookt met vragen

nooit zullen genezen. Dan is de vraag gewettigd of die delinquenten nog in het TBS-regime moeten blijven. Dittrich: "Mijn voorstel is om een soort selectie te maken en mensen die behandeld zijn, maar waarvan niet gezegd kan worden dat ze kunnen terugkeren in de maatschappij, een andere vorm van TBS te geven. Dus wel een TBS want ze moeten wel opgesloten blijven, maar met minder toeters en bellen, want het mag niet zoveel kosten en ze moeten niet langer plaatsen innemen die we voor anderen nodig hebben."

Het betekent alleen wel dat deze delinquenten in feite levenslang krijgen. "Het is in ieder geval de minst slechte op-

lossing. Ja, en wat is humaan? Gegeven de mogelijkheden die er zijn, vind ik het een heel humane oplossing. Zeker in vergelijking met de manier waarop het in veel andere landen toe gaat. Daar zit zo iemand in een cel, gaat de deur dicht en moet hij het maar bekijken. Makkelijk is het overigens allemaal niet, ook niet voor de rechter. Het is beklemd als er weer iemand in tranen voor het hekje staat en smeekt om alsjeblieft vrij te worden gelaten. Om dan te moeten zeggen: we schatten het toch anders in en we vinden het te gevaarlijk voor de maatschappij om u te laten gaan, ga maar weer terug. Dat is heel pijnlijk. Maar als er een oplossing is die beter is, houd ik me van harte aanbevolen."

Pedo-razzia?

De kinderpornozaak in België heeft ook in Nederland stof doen opwaaien. In Stockholm ergerde minister Sorgdrager van Justitie zich aan het beeld dat Nederland zich niet druk zou maken over kinderporno en pedofiele netwerken.

Onlangs is de wetgeving inzake kinderporno aangescherpt.

Werkte de aanpak in Nederland?

VK 31-8

W. Kortman, woordvoerder ministerie van Justitie: 'We hebben geen concrete resultaten sinds de wetgeving rond kinderporno per 1 februari van dit jaar strenger is geworden: de gevangenisstraffen voor het bezit, vervaardigen, in- en doorvoeren van kinderporno zijn verhoogd tot maximaal zes jaar. Het kostte de minister veel moeite de wetgeving door de Kamer te krijgen. Was er toen nog sprake van terughoudendheid in de aanpak, nu klinkt alweer de roep om meer maatregelen. Zo snel gaat dat niet. We gaan eerst kijken hoe de wet werkt in de praktijk. En op dit moment weten we dat nog niet.'

K. Wiltling, politiewoordvoerder in Amsterdam: 'Bij de aanscherping van de wetgeving was voor ons vooral van belang dat we de mogelijkheid kregen iemand in voorlopige hechtenis te nemen. Het voordeel is dat we iemand buiten heterdaad om kunnen aanhouden. Ons korps heeft (als een van de weinige) nog een jeugd- en zedenpolitie, met daarin een speciale unit die zich met kinderporno bezighoudt. We

vinden dat belangrijk. Als je je hiermee actief bezighoudt dan stuit je natuurlijk op meer zaken, meer aanhoudingen, wat nog niet zegt dat daarmee de problematiek groter is dan pakweg vijf jaar geleden.' J. Frenken, hoogleraar seksuologie aan de Universiteit Utrecht: 'Ik heb een positieve indruk van de aanpak van kinderporno in dit land. Deze zaken worden zeer serieus genomen, zowel in de grote steden als op het platteland. De kwaliteit van de zedenspecialisten is hoog. Alleen is het jammer dat hier en daar kennis en ervaring zijn wegbezuinigd. In sommige gevallen is de zedenpolitie als specialisme bij de politie verdwenen en moeten niet-specialisten zedenzaken draaien.'

'Overigens wil ik hier ook graag reageren op de kritiek die minister Sorgdrager gisteren in uw krant jengens mij uitte. Ik heb niet gesproken over kinderpornonetwerken in Nederland, maar over seksueel-misbruiknetwerken waarvan er vijftien bekend zijn. Sorgdrager verwijt mij dat ik me tot de media wend en niet tot vertrouwensartsen of de politie. Welnu, deze netwerken zijn allemaal bekend bij justitie. Over de meeste ervan is in alle kranten gepubliceerd. Ik vertel dus niets nieuws.'

Het Bureau Vertrouwensarts Groningen en Drenthe: 'We hebben momenteel geen ontuchtzaken. Ontucht, kinderporno is natuurlijk

in eerste instantie een zaak van de politie. Wij zorgen ervoor dat het slachtoffer hulp krijgt.'

M. Oosterhof, kinderpsychiater in Groningen: 'Ik kan me niet een-twee-drie herinneren of we hier gevallen van seksueel misbruik in verband met kinderporno hebben gehad. Minister Sorgdrager, zo begrijp ik, wil een heksenjacht op pedofielen voorkomen. In het algemeen sta ik achter haar aanpak van dit soort zaken. Ik vind ook niet dat Nederland te tolerant is. Ik geloof niet dat een harde aanpak van kinderporno het probleem oplost. Het is moeilijk te schatten of seksueel misbruik van kinderen en kinderporno vaker voorkomen, of dat deze zaken tegenwoordig meer naar buiten komen.'

G. Bontenbal, huisarts in Amsterdam: 'Als je de Nederlandse situatie vergelijkt met die in België, dan pakt justitie hier kinderporno en -misbruik beter aan. Van belang is alleen al het feit dat Nederland tbs kent, waardoor een kindermisbruiker onder psychiatrische behandeling komt. Een deel van deze pedofielen is niet te behandelen. Lust is moeilijk te beïnvloeden; er is dan ook veel recidive.'

'Op het gebied van de behandeling van pedofielen is nog wel verbetering mogelijk. Ook de bescherming van de samenleving kan beter, bijvoorbeeld door de detentie van pedofielen die onbehandelbaar blijken, te verlengen. Pedofielen die vrijkomen zou je beter in de gaten kunnen houden. Overigens, er zijn veel pedofielen die geen gevaar vormen voor de samenleving.'

Karin Spaik, schrijfster: 'Vrouwen kunnen tot in het oneindige van kinderen houden en ze vertroetelen. Ze kunnen hun liefde kwijt. Maar als mannen dat doen, zeker als ze geen vader zijn, dan wordt dat raar gevonden en kom je al gauw in de sfeer van verdachtmakingen. Dan zijn het kinderlok- kers. Het ligt zo ingewikkeld dat je er in kort bestek eigenlijk niets zinnig over kunt zeggen.'

'Sorgdrager heeft gelijk als ze zegt dat er een soort razzia dreigt te ontstaan en dat pedofilie en kindermoord op één hoop worden gooid. Het maakt nogal verschil uit of je naar kinderen kijkt en met ze praat, of ze misbruikt voor handel. Het is een begrijpelijke reactie na zoiets ergs als in België, maar je moet de zaken wel uit elkaar houden. Ik denk trouwens dat de Nederlandse overheid niet laks is: opsporingsacties kunnen veel misstanden voorkomen.'

Henk Thomas

dat bij mijn eigen kinderen heb gezien toen ze jong waren.'

Sorgdrager vindt dat je iemand niet kunt stigmatiseren omdat hij pedofiel is. 'Maar hij moet een ander ook geen schade berokkenen. Ik weet niet of een pedofiele relatie per definitie schadelijk is, maar die zal

toch zeker zijn sporen achterlaten. Ik wil evenmin meegaan in dat romantische beeld dat het allemaal zo prachtig is, een oudere man die een jonge jongen inwijdt in de liefde. Maar laten we alsjeblieft geen razzia-sfeer rondom pedofielen gaan kweken.'

Zedenpolitie

NHM 22-0

Zichtbaar begint ook in ons land de politiek zich ongemakkelijk te voelen bij de storm van kritiek die naar aanleiding van de schokkende zedenzaak over de hoofden van de Belgische gezagsdragers raast.

Daar is alle reden voor, want in Nederland is het waarschijnlijk niet beter gesteld met de bestrijding van dit type misdaad. Onze politici houden het hart vast voor het geval ook in ons land het deksel van de beerput vliegt.

Terecht, want bij de nog recente reorganisatie van de politie hebben ze de zedenpolitie zo goed als weggereorganiseerd. Daarmee is veel kennis en infrastructuur op dit terrein verdwenen. Dat is gebeurd bij het volle bewustzijn van alle betrokkenen. Hetzelfde lot trof overigens ook andere specialismen, zoals de bestrijding van de milieucriminaliteit.

Een jaar geleden trok de christelijke politiebond ACP het boetekleed al aan. De bond gaf toe de politiek onvoldoende weerwerk te hebben geboden. De ACP reageerde op klachten van diverse maatschappelijke groeperingen, die de zedenpolitie snel in ere hersteld wilden zien. Maar de bond wees de politiek als hoofverantwoordelijke aan, want die had ondanks herhaalde waarschuwingen volmondig ingestemd met de reorganisatie.

Minister Sorgdrager (Justitie) was er vervolgens snel bij om te erkennen dat het niet goed zat. Helaas leidde dit inzicht niet tot maatregelen. Het bleef bij de instelling van een 'meldpunt kinderporno' op Internet en de verhoging van de strafmaat voor seksuele delinquenten. Veel te mager dus, maar de Tweede Kamer liet de zaak op zijn beloop.

Het is daarom nauwelijks serieus te nemen dat de Kamer de minister nu op hoge toon ter verantwoording roept en herstel eist van wat ze nog maar kort geleden zelf sloopte. Waar zouden we zijn zonder onze zuiderburen, is een vraag die zich aandient. Het is geen nieuwe, wel een trieste constatering dat op het Binnenhof de waan van de dag aan de macht is.

'Politie moet genoeg expertise hebben bij zedendelicten'

ANP
APELDOORN

De politie moet voldoende expertise hebben voor een goede behandeling van zedendelicten. Het nieuwe politiebepaling staat die kennis echter niet in de weg. Basisteams moeten evenwichtig zijn samengesteld uit generalisten en specialisten. Het specialisme moet op voldoende niveau aanwezig en toegankelijk zijn.

Dat zei minister Sorgdrager van Justitie maandag in Apeldoorn bij de opening van het academisch jaar van de Nederlandse Politie Academie (NPA). Zij reageerde daarmee op de kritiek dat bij de reorganisatie van de politie ruim twee jaar geleden te veel specialismen zijn afgestoten.

Begin vorig jaar beloofde Sorgdrager de Tweede Kamer het specialisme kinder- en zedenpolitie weer te zullen optuigen. Sinds die tijd heeft noch Sorgdrager noch minister Dijkstal van Binnenlandse Zaken daartoe iets ondernomen. Een brede Kamermeerderheid heeft al aangekondigd beide ministers daar binnenkort over aan de tand te voelen.

NPA-directeur F. van der Gun maakte tijdens de opening bekend dat steeds meer vrouwen kiezen voor een loopbaan bij de politie. Van de 73 nieuwe studenten zijn er 47 vrouw, ruim 60 procent. De eerste vijf vrouwen meldden zich 25 jaar geleden bij de academie.

Kinder- en zedenpolitie ook in Nederland ondergeschoven kindje

Ook Henk Hagen, zedenexpert van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI), vindt dat het hoog tijd is zedencriminaliteit stevig en gestructureerd aan te pakken. December vorig jaar bepleitte hij het opzetten van een landelijke databank voor zedenmisdriven. 'Pas dan kan de politie dit soort criminaliteit beter bestrijden. De politie wil het, de Tweede Kamer wil het. Nu is de minister aan zet.'

Het ministerie van Justitie ontken dat zowel op het gebied van kinderporno als dat van jeugd en zeden de afgelopen anderhalf jaar niets is gebeurd. 'Twee maanden geleden is het meldpunt kinderporno op Internet geopend en sinds 1 februari is de wet van kracht die een betere bescherming biedt aan jeugdige (potentiële) slachtoffers van seksueel misbruik met een strafverzwaring van drie maanden naar vier jaar.'

al cynisch op het voornemen van Sorgdrager, om de zedenpolitie weer op te tuigen. 'Ik werk nu dertien jaar bij de politie. In die periode heb ik drie maal meegemaakt dat de zedenpolitie bij de meeste korpsen moest worden uitgehouden. Dan krijg je eelt op je ziel. Dit onderdeel van de politie vormt nu eenmaal het sluitstuk als er weer eens moet worden bezuinigd. Dan gelden immers meestal alleen maar de economische motieven. En dan is de jeugd- en zedenpolitie vaak de dupe, want bij dit werk zijn de resultaten minder duidelijk zichtbaar te maken dan bij boevenvangers.'

Korthals vindt dat alle politiekorpsen weer een afdeling zedenpolitie moeten optuigen en nog belangrijker: er moet een landelijke eenheid komen.

Wil Coenen, chef van de jeugd- en zedenpolitie Hollands Midden, waarschuwde vorig jaar al voor een kennistekort. 'Je hebt specialisten nodig. Zeker nu ook binnen de hulpverlening steeds meer geldkransen worden dichtgedraaid, komt veel op de schoulers van de politie terecht. Je moet dan echter wel voldoende mensen met kennis van zaken in huis hebben om dat op te vangen.'

Coenen reageerde vorig jaar nooit meer iets vernomen van Sorgdrager. Ook minister Dijkstal van Binnenlandse Zaken zwoeg in alle talen. De politie weet nog steeds veel te weinig over wat zich allemaal afspeelt in de duistere wereld van de georganiseerde zedencriminelen. Kinderporno, kinderopstitutie, seksueel getinte kindhandel, incidenten genoege, maar de kennis schiet nog al tijd achromelijk te kort.

De kinder- en zedenpolitie in Nederland voelt zich niet serieus genomen door het ministerie van Justitie. Te weinig geld, mankracht en een gebrek aan visie zijn de veel gehoorde klachten. Minister Sorgdrager wordt verweten veel te traag te handelen.

DEN HAAG - 'Er is veel kennis weggelekt', gaf minister Sorgdrager van Justitie begin vorig jaar in de Tweede Kamer toe. Zij erkende volmondig dat de meeste regiokorpsen sinds de reorganisatie van de Nederlandse politie geen speciale afdeling kinder- en zedenpolitie meer hebben. De minister voegde er meteen aan toe dat dit specialisme weer 'in volle omvang' moest worden opge- tuigd.

Anderhalf jaar later blijkt dat een loze uitspraak. Bij politie en justitie blijft de bestrijding van zedendelicten een ondergeschoven kindje. Net zoals

de VVD in de Tweede Kamer zal het kabinet binnenkort om een verklaring vragen waarom er sinds de uitspraak van Sorgdrager begin 1995 nog niets is gebeurd. Vice-fractievoorzitter

Sorgdrager toonde zich verheugd met die instroom. Toch plaatste zij enkele kanttekeningen. 'Zes jaar geleden was het streven om 25 procent vrouwen bij de politie te hebben. Dat streefcijfer hebben de meeste korpsen nog niet gehaald. Sommigen zelfs bij lange na niet. Er zijn te veel signalen dat de cultuur bij de politie vrouwonvriendelijk is.'

Sorgdrager toonde zich verheugd met die instroom. Toch plaatste zij enkele kanttekeningen. 'Zes jaar geleden was het streven om 25 procent vrouwen bij de politie te hebben. Dat streefcijfer hebben de meeste korpsen nog niet gehaald. Sommigen zelfs bij lange na niet. Er zijn te veel signalen dat de cultuur bij de politie vrouwonvriendelijk is.'

Sorgdrager toonde zich verheugd met die instroom. Toch plaatste zij enkele kanttekeningen. 'Zes jaar geleden was het streven om 25 procent vrouwen bij de politie te hebben. Dat streefcijfer hebben de meeste korpsen nog niet gehaald. Sommigen zelfs bij lange na niet. Er zijn te veel signalen dat de cultuur bij de politie vrouwonvriendelijk is.'

Sorgdrager toonde zich verheugd met die instroom. Toch plaatste zij enkele kanttekeningen. 'Zes jaar geleden was het streven om 25 procent vrouwen bij de politie te hebben. Dat streefcijfer hebben de meeste korpsen nog niet gehaald. Sommigen zelfs bij lange na niet. Er zijn te veel signalen dat de cultuur bij de politie vrouwonvriendelijk is.'

Sorgdrager toonde zich verheugd met die instroom. Toch plaatste zij enkele kanttekeningen. 'Zes jaar geleden was het streven om 25 procent vrouwen bij de politie te hebben. Dat streefcijfer hebben de meeste korpsen nog niet gehaald. Sommigen zelfs bij lange na niet. Er zijn te veel signalen dat de cultuur bij de politie vrouwonvriendelijk is.'

Sorgdrager toonde zich verheugd met die instroom. Toch plaatste zij enkele kanttekeningen. 'Zes jaar geleden was het streven om 25 procent vrouwen bij de politie te hebben. Dat streefcijfer hebben de meeste korpsen nog niet gehaald. Sommigen zelfs bij lange na niet. Er zijn te veel signalen dat de cultuur bij de politie vrouwonvriendelijk is.'

Bij jeugd- en zedenpolitie staat slachtoffer voorop

door Joop Bouma 18 24-8
BAARN, UTRECHT - De vraag was of zo'n zedenzaak als in België ook in Nederland kan voorkomen.

„Waarom niet? Als je zo'n Belgische affaire ziet, denk je: dat kan toch niet gebeurd zijn? Maar in zedenzaken is alles mogelijk”, zegt de Utrechtse politiemanager Peter Huijbregts. Hij zit twintig jaar in 'het vak' van ontucht, pornografie, incest en verkrachting.

Huijbregts, coördinator jeugd- en zedenzaken bij de regiopolitie Utrecht, heeft ze gezien, gore video's met kinderporno. Stapels. Met z'n vinger op de knop 'versneld doorspoelen', zag hij beelden voorbijschieten van kinderen die met zichtbaar afgrijzen perverse seksuele handelingen verrichtten. Er waren ook banden bij waarop jongens de seks spelletjes leuk en spannend vonden. Maar er was altijd een categorie kinderen van wie de gebaatsuitdrukking, de ogen, boekdelen spraken. „Dat zie je meteen.”

„Om het bewijs voor ontucht te krijgen, moet je van die banden informatie halen om een verdachte mee om z'n oren te slaan. Want die lui zeggen altijd: ze hebben het zelf gewild, er was toch helemaal niets verkeerd aan? Het is altijd pas een probleem als de politie komt.”

Tot begin dit jaar hadden rechercheurs vaak maar een paar uur om het bewijs te verzamelen voor ontucht. De mogelijkheid verdachten dagen vast te houden, was er niet.

Dan was het urenleng band na band bekijken en zoeken of de verdachte niet ergens zelf in beeld kwam, zodat sluitend bewijs op tafel kwam. „Versnelde gebeurtenissen. Jonge kinderen, kleine meisjes, het leverde nogal eens agressie en boosheid op bij collega's. Je ziet zo veel gruwelijke dingen.” Sinds februari is de zedenwetgeving verscherpt. Verdachten kunnen in voorlopige hechtenis worden genomen. De straffen voor kinderporno (ontucht) zijn opgetrokken tot maximaal vier jaar.

Huijbregts is een vung voorstander van aparte afdelingen jeugd- en zedenzaken bij de politie. Hij heeft met lede ogen moeten toezien hoe door de reorganisatie bij de politie het specialisme in heel wat regio's verwater-

werk, dat ze moeilijk 'nee' kunnen zeggen als zich een zaak aandient, ook al zitten ze tot hun oren in het werk. Het is een belastende tak van het politiewerk.

De Beer werkte zelf langdurig bij de 'gewone' recherche. „Er is toch een duidelijk verschil in benadering. De recherche werkt in het algemeen heel zaak-gericht, de kick is vooral het rondmaken van een zaak. Bij de jeugd- en zedenpolitie is de benadering meer persoonsgericht. Je gaat altijd als eerste proberen het probleem voor het slachtoffer op te lossen. Een zaak 'rond' maken, is veel minder belangrijk. Je kijkt vooral naar het slachtoffer. Slachtoffers zijn vaak dragers van sporen, maar bij het veiligstellen van die sporen zul je altijd het belang van het slachtoffer voor laten gaan, zelfs al kan dat tot gevolg hebben dat een zaak daardoor stuk loopt.”

De Beer was vorig jaar betrokken bij 'project 13', een forse kinderprostitutie-zaak, genoemd naar de leeftijd van het jongste slachtoffer. Vijf Marokkaanse mannen uit Utrecht en Ede ronselden over een aantal jaren ongeveer twintig meisjes tot 16 jaar voor prostitutie. De Beer: „Het was een moeilijke zaak. We hadden te maken met een kwetsbare groep meisjes, die vaak uit beroerde gezins-situaties kwamen, soms thuis al seksueel waren misbruikt. Sommigen waren verliefd op één van de daders, wat de aangiftebereidheid niet bevorderde. We hebben vooraf met justitie, kinderbescherming en jeugdhulpverlening een protocol opgesteld om die zaak goed aan te pakken. Pas toen we een beeld hadden hoe we de slachtoffers zouden opvangen, zijn we de exploitanten gaan oppakken. Bij justitie kregen we het voor elkaar dat de meisjes bij voorrang konden worden geplaatst in een jeugdinrichting.”

Het vijftal moet nog voorkomen. „Ze hadden al wat criminele achtergrond. Maar ze hadden ontdekt dat je door een meisje voor je te laten tippen, maandelijks duizenden gulden kunt beuren. Daar kun je niet tegen aan stelen. Ze waren verbaasd dat ze strafbaar waren, want die meisjes deden dat toch vrijwillig? We hebben ze duidelijk gemaakt dat elke handeling die ze deden strafbaar was. Het was mensenhandel.”

berouw komt nade zonde

Kamer wil herstel van jeugd- en zedenwerk

Door een onzer redacteurs MKC

DEN HAAG, 22 AUG. De Tweede Kamer vindt dat het jeugd- en zedenwerk zo snel mogelijk in alle politiekorpsen in Nederland moet worden hersteld. De politieminsters Dijkstal (Binnenlandse Zaken) en Sorgdrager (Justitie) willen wel aan die eis voldoen, maar de bewindslieden zeggen over onvoldoende mogelijkheden te beschikken om de politiekorpsen daartoe te dwingen.

Met de invoering van de nieuwe Politiewet, ruim twee jaar geleden, is voor veel korpsen, met name die buiten de grote steden, het doek gevallen voor specialistische afdelingen als de milieu- en veldpolitie en jeugd- en zedenzaken. Met de grote Belgische zedenzaak in het achterhoofd pookt de Nederlandse politiek het vuurtje nu opnieuw op.

De grote fracties van PvdA, CDA, VVD en D66 menen dat de bewindslieden de korpsen „meer moeten aansporen” het specialisme opnieuwe in te voeren, zoals het Kamerlid Soutendijk (CDA) onlangs zei.

Behalve Kamerleden hebben de afgelopen jaren tal van instanties zich beklagd over het weggebben van dit specialisme bij de politiekorpsen. Het Verwey-Jonker Instituut concludeerde nog dat de politie onvoldoende oog heeft voor zedenzaken, waardoor veel slachtoffers in de kou bleven staan. „Het praten met kinderen die een traumatische ervaring hebben gehad op seksueel gebied, is absoluut een specialisme”, zegt het Kamerlid Dittich (D66). „Er moet meer geld komen om deze afdelingen bij alle korpsen te herstellen. De minist

ters moeten de korpsbeheerders het ook moet gebeuren”. De Kamerleden hebben de afgelopen jaren tal van instanties zich beklagd over het weggebben van dit specialisme bij de politiekorpsen. Het Verwey-Jonker Instituut concludeerde nog dat de politie onvoldoende oog heeft voor zedenzaken, waardoor veel slachtoffers in de kou bleven staan. „Het praten met kinderen die een traumatische ervaring hebben gehad op seksueel gebied, is absoluut een specialisme”, zegt het Kamerlid Dittich (D66). „Er moet meer geld komen om deze afdelingen bij alle korpsen te herstellen. De minist

ters moeten de korpsbeheerders het ook moet gebeuren”. De Kamerleden hebben de afgelopen jaren tal van instanties zich beklagd over het weggebben van dit specialisme bij de politiekorpsen. Het Verwey-Jonker Instituut concludeerde nog dat de politie onvoldoende oog heeft voor zedenzaken, waardoor veel slachtoffers in de kou bleven staan. „Het praten met kinderen die een traumatische ervaring hebben gehad op seksueel gebied, is absoluut een specialisme”, zegt het Kamerlid Dittich (D66). „Er moet meer geld komen om deze afdelingen bij alle korpsen te herstellen. De minist

ren. Of liever: om bij de korpschefs op aan te dringen om dit te doen. De minist

ters verwezen prompt naar de korpschefs en verklaarden zich „(bijna) machteloos. De pedagoog Jacques de Savornin Lohman vraagt zich af: „De ministers wel zo machteloos zijn. Onze haar verantwoordelijkheid werd begri: 1995 een onderzoek van het Dr. Hilda Verwey-Jonker Instituut naar de werking van de nieuwe zedelijkheidswetgeving gepubliceerd. Toen al, nauwelijks een jaar nad: de politiekorpsen gereorganiseerd waren: selden de onderzoekers vast dat het opheffen van een aparte zedelijkheidspolitie verzeerd was. „Kamerleden die nu vragen over: „Kamerleden een beetje schijnheilig zijn dus Lohman, ze hebben boeter op het hoofd. Wij hebben inderdaad gadviseerd om die specifieke deskundigheid bij de politie te handhaven. Het gesprek ging er toen vooral over dat wij niet hadden bekeken of de nieuwe zedelijkheidswet de wilsvrijheid van de jongeren had vergroot. Dat wil zeggen of

jongetje of meisje konden leveren. Maar hij is niet enthousiast over de nog steeds vage criteria voor seksuele gedragingen, terwijl tegelijkertijd de strafmaat werd verhoogd. Vroeger stond er drie maanden voor het in bezit hebben van kinderporno, nu is die termijn opgevoerd tot vier jaar en er kan bovendien huiszoekingen worden gedaan en afgeleerd worden. „Er is op dit moment een kunstjudostraf op de markt waarin foto's van blote kinderen op het strand staan. Uitverkocht overal. Als ze huiszoekingen doen en dat tijdschrift vinden, kunnen ze je dan oppakken? En ben je strafbaar als ze zien dat je ook nog internet hebt, waarop je ook blote plaatjes kunt bekijken? En word je nog strenger gestraft als je daarnaast ook nog een foto's verapparatuur hebt waardoor je die plaatjes kunt vermenigvuldigen?”

Wafelbakker is het eens met de evaluatie van het Verwey-Jonker Instituut dat de politie zich weer moet gaan specialiseren op zeden- en rampen veroorzaken. De gevulde zijn volgens hem al merkbaar. „De politie had niet geleerd hoe je meisjes die aangerand zijn moet opvangen en nu zakt die kennis weer weg. Er wordt klungeliger opgetreden.”

Wafelbakker denkt dat de politie goed in staat is om kinderporno op te sporen en er ook echt achteraan zit. Te erg, zelfs. „Er is overduidelijk veel aandacht voor kinderporno, terwijl de criteria om op te treden onduidelijk zijn. De politie heeft me wel eens video's laten zien waarvan ik vind dat je er niet op moet reageren, omdat ik me afvraag of kinderen er zelf last van hadden toen ze gemaakt werden. En denk aan dat gedoe rond die foto van een klein bloot kind met een videocamera om zijn nek (affiche voor een filmfestival - AH). Ondeskundige politiemensen dachten dat dat kinderporno was. De politie is overalert geworden en de zaak in België zal dat alleen maar verergeren. Ik ben bang dat het in Nederland nu nog behoudender zal gaan worden.”

Stan Meuwese, directeur van de Nederlandse afdeling van Defence for Children, denkt daar heel anders over. „Ik ben erg gelukkig met de draai die de discussie nu neemt om de zedenpolitie weer in te voeren. Meuwese heeft een duidelijk standpunt: kinderen hebben recht op seks en tegelijkertijd recht op geen seks. Of er veel kinderporno voorkomt in Nederland, weet hij niet. Jaren geleden werd dat door de Verenigde Staten wel beoordeeld, maar veel bewijs voor die beschuldiging is er nooit gevonden. Door de massale opkomst van de videocamera moeten er veel meer kinderen slachtoffer zijn geworden en circuleert kinderporno in veel meer circuits. „Als de politie zich er echt op richt en er wat energie op zet, zullen ze meer zaken vinden, daar ben ik van overtuigd. Wie zoekt, vindt, zeg ik altijd.”

Uiteindelijk draait het steeds opnieuw om de vraag of de politie wel de deskundigheid heeft om jeugd- en zedenzaken adequaat aan te pakken. Sinds de reorganisatie van een paar jaar geleden. Utrecht had een politiekorps met een uitstekende jeugd- en zedenafdeling. Vanwee die rijke traditie is er een paar jaar geaar-

Terug naar hoe het was klinkt prachtig, maar het zou niet kunnen. Dat nu net de speciale jeugd- en zedenafdelingen zijn afgeschafte of bijna afgeschafte, is pech. En ondanks de redelijke situatie bij de Utrechtse politie is Huijbregts toch wel een beetje bitter. 'Als je ziet hoe zo'n afdeling kapotgaat.' Anneke Visser was in de jaren zeventig chef van de Utrechtse kinder- en zedenpolitie. Ze vertrok in 1981 naar Den Haag, waar ze nu ondersteunend sociaal-wetenschappelijk onderzoek doet. De reorganisatie van de politie heeft voordelen, zegt ze. want politiemensen kunnen nooit dicht genoeg bij het veld zitten en zichtbaar genoeg zijn in de wijk. Maar dat voordeel weegt niet op tegen de afschaffing van specialismen. 'Het is een teruggang, het werk van de jeugd- en zedenpolitie is vrij complex en vraagt veel deskundigheid. Je moet elkaar kennen en beïnvloeden en die kennis is nu versnipperd.'

Visser constateert dat er een markt is voor kinderporno: 'Ik heb het gevoel dat de prikkels steeds sterker moeten worden. Er is veel en veel meer handel gekomen, het is zichtbaarder en internationaler. Ik geloof niet dat de mensen zoveel slechter zijn geworden, maar ik denk wel dat de omstandigheden meer aanleiding geven om te ontsporen.' Ze verbaast zich over de reacties op uitwassen, zoals de zaak in België. Paniecreacties, zegt ze, terwijl niemand zich afvraagt hoe de voedingsbodem voor zo'n exces kon ontstaan. 'Om dan de politie aan te wijzen als de instantie die zulke excessen moet oplossen, vind ik onjuist, de politie kan dat alleen maar in samenwerking met anderen.'

Het opnieuw invoeren van een sterke jeugd- en zedenpolitie, zou dat goed zijn? 'De jeugdpolitie heeft altijd als een blindendarm aan de politie gehangen. Je scoorde er niet mee, je werd als een sofie beschouwd, het werd niet aantrekkelijk gevonden. Opheffen was politiek en maatschappelijk heel makkelijk. En om dan nu te zeggen dat het specialisme terug moet komen, vind ik goedkoop als er niet bij gezegd wordt hoe het dan verder moet en wat ze willen met die nieuwe zedenpolitie. De mensen zijn bang geworden door die zaak in België, maar ze hadden van tevoren moeten nadenken voordat ze het specialisme ophieven.'

Terugdraaien lijkt dus onmogelijk. Wat dan? 'Je zult altijd een groep deskundigen op dit terrein moeten hebben die de politie begeleidt. Maar of en hoe al die politiekoninkrijkes dan gebruik maken van deze deskundigheid, durf ik niet te voorspellen.' Het specialisme jeugd- en zedenpolitie is erg onderschat, zegt Anneke Visser, terwijl men best wist wat er voor nareigheid op dit terrein gebeurde. 'We weten heel veel, maar we willen niet alles weten, want anders word je gek. Het is net als met de apartheid in Zuid-Afrika. De blanken praten nu over apartheid alsof dat iets van honderd jaar geleden is. Het is kennelijk een menselijk fenomeen om onaangename wetenschap weg te drukken.'

Er is een markt voor porno, en er zijn gekken. 'Ik ben geen puritein, maar ik zie dat er een markt is voor geweld. Wij vinden het doodnormaal dat mensen als machines worden behandeld en uitgebruist worden. Dan is het hypocriet en een illusie om te denken dat de politie een misstand in z'n eentje kan oplossen.'

Onderschat de maatschappij niet, zegt ze. 'Wij kregen heel veel tegenwerking en veel misprijzende reacties vroeger, toen we ons druk maakten over vrouwen mishandeling. We tornden aan de hiërarchie, we druisten in tegen een cultuur, we hebben er jarenlang last van gehad.'

Terugdraaien lijkt haar onmogelijk, ook omdat een specialisme dat eenmaal verdwenen is, moeilijk opnieuw is op te bouwen. Maar voor de korpschefs die verantwoordelijk zijn voor de decentralisatie heeft Anneke Visser geen goed woord over. 'Zo'n Wiarda, die de meest briljante jeugd- en zedenpolitieafdeling heeft opgeheven, die man moesten ze het vuur na aan de schenen leggen.'

Landelijke hulp op komst ^{NRC} voor slachtoffers zedendelict

ROTTERDAM, 19 AUG. Justitie, politie, hulpverlening en de sociale advocatuur in Nederland werken aan een systeem om slachtoffers van zedenmisdrijven en seksueel geweld gespecialiseerde juridische hulp te bieden.

Op initiatief van de werkgroep Vrouw en Recht worden in alle negentien arrondissementen in Nederland besprekingen gevoerd tussen betrokken instanties. Het is de bedoeling dat slachtoffers na aangifte bij de politie worden doorverwezen naar een gespecialiseerde advocaat. Die kan op verzoek van het slachtoffer bijstand leveren.

Deze vorm van rechtsbijstand is nieuw voor Nederland. Een van de initiatiefnemers van de beoogde regeling is de Rotterdamse advocaat A. Hommes. In Rotterdam zullen politie en justitie naar verwachting voorjaar 1997 de eerste slachtoffers gaan doorverwijzen.

Justitie, politie, het bureau slachtofferhulp en de sociale advocatuur voeren daar de komende maanden afrondende besprekingen over een regionale bereikbaarheidsregeling voor zedenadvocaten. Vaste procedure zou moeten

worden dat een slachtoffer na aangifte van het delict de naam en het telefoonnummer krijgt van de advocaat die pikt heeft.

'Voor het arrondissement Rotterdam denken wij aan een lijst van vijftientig namen van raadslieden die thuis zijn in het strafrecht en het civiele aansprakelijkheidsrecht', aldus Hommes. 'Wij verwachten dat deze mensen affiniteit hebben met de bijzondere slachtoffergroep. We werken nu aan een cursus voor deze juristen die zij moeten volgen voordat zij aan de piketgroep in hun arrondissement worden toegevoegd.'

De cursus wordt ontwikkeld in overleg met het instituut Opleidingen Sociaal Recht. Naar verwachting kunnen raadslieden deze training vanaf begin volgend jaar volgen. Bijzondere aandacht daarin krijgen zaken als een straatverbod, kans van slagen van een procedure, schadevergoeding en maatregelen om de veiligheid van het slachtoffer te garanderen.

'Ik heb zelf doorgaans zo'n twintig zedenzaken in behandeling', zegt Hommes desgevraagd. 'Soms blijkt een delict domweg te zijn ver-

jaard.' In de meeste gevallen echter kan het slachtoffer de hulp krijgen die nodig is. Centraal staat volgens de Rotterdamse juriste dat het initiatief voor de hulpvraag moet uitgaan van het slachtoffer. 'De politie geeft alleen aan dat de mogelijkheid bestaat om rechtshulp te krijgen.'

Politie en justitie zijn volgens Hommes gelukkig met het landelijk initiatief, waarbij ook de Nederlandse orde van advocaten en de Raad voor de rechtsbijstand betrokken zijn. De piketregeling voor rechtshulp na zedenlicten komt tegemoet aan de richtlijnen die de Wet Terwee stelt en die ieder arrondissement moet naleven.

'Nu geeft justitie het slachtoffer bij vervolging van een dader meestal alleen informatie over het verloop van de strafzaak', weet Hommes. 'De hulp en de werking van de Wet Terwee blijven daarmee beperkt en krijgt na afloop van de zaak meestal geen vervolg. Veel mensen zijn evenmin op de hoogte van de vele mogelijkheden die de wet biedt. Via deze bijzondere rechtshulp weten slachtoffers zich straks daarin gesteund.' (ANP)

Politie: van laks tot fantastisch

De Ouders van Julie en Melissa zijn niet te spreken over de prestaties van het Belgische politieapparaat en van de gerechtelijke instanties. Ontevredenheid is er bij nog veel mensen. Het Radio2-programma en uw krant luisterden naar de mening en argumenten daarover van luisteraars en lezers.

2SPRAAK RADIO2

NIE 20.09.96

Dorien vindt dat de politie te traag reageerde toen een kind uit de familie verdween. De eerste 24 uur wilde de politie van geen kanten opdreden. Pas de derde dag lanceerde ze een oproep en begon ze mee te zoeken. Voor sommige kleintjes daarentegen lopen politiemensen je deur plat. Dat de ouders zelf op zoek gaan naar hun verdwenen

kind, vindt zij geen goeie zaak. Julie had een heel goeie band met haar dochter en kleinkind, maar op een dag in april 1981 leken ze wel in rook opgegaan. Sindsdien heeft zij niets meer van hen gehoord. Volgens geruchten hebben ze zich na een faillissement van de schoonzoon in Nigeria gevestigd, maar ze zijn daar nooit gesignaleerd. Toenmalig minister van Justitie nam de zaak ernstig op. Zijn opvolger Eyskens deed niks, beweert Julie. In het politieapparaat is zij alle vertrouwen kwijt. Godelieve is 38. Rond haar twaalfde werd zij het slachtoffer van een pedofiel, een man die nog altijd in haar omgeving woont. Er lopen veel pedofielen rond, zegt zij, waarvan men het nooit zou verwachten. Daarom moet er meer sociale controle komen. In scholen en jeugdbeveiligingen bijvoorbeeld. Want

wie een goed contact heeft met kinderen, vangt gemakkelijker hun signalen op.

Silvia belde in doodsangst de rijkswacht van Leuven toen haar dochter na een aangekondigd bezoek niet kwam opdagen. De rijkswachter die haar toen opving, vindt ze nu nog een fantastisch man. Bijna een uur lang bleef hij met haar praten en stelde hij haar gerust.

Ria woont in een provinciestadje dat vijf jaar geleden nog heel rustig was. Tot iemand in de buurt een snack-bar opende waar vooral 's nachts veel volk op afkomt. Na een vol jaar klachten over nachtlawaai bleek dat de politie nog nooit een rapport te hebben opgemaakt. De klagers kregen van de politie de raad slaappillen te slikken of te verhuizen en daar bleef het bij. Ria is ten einde raad naar een politiekeer gestapt en heeft een petitie opgestart.

Ria II is ook teleurgesteld in de politie. Toen haar kinderen nog naar school gingen, werden die herhaaldelijk met een exhibitionist in volle actie geconfronteerd. Niks aan de hand, suste de politie, exhibitionisten zijn ongevaarlijke lul. Meer deed de politie niet. Het publiek

wordt vaak opgeroepen tips te geven, zegt Ria nog. Maar als je probeert te helpen, nemen rijkswacht en politie je niet ernstig. Je kan niet alle politie-diensten over dezelfde kam scheren, beweert lezer G. Lehaen. Het zijn ook maar mensen en die hebben goeie en slechte dagen. 'Ik wil diegenen feliciteren die hun werk behoorlijk doen, hoewel ze vaak tegenkanting krijgen.'

Lehaen is niet tegen boetes, maar wel tegen de manier waarop ze gegeven worden. Maar kan het anders als de overheid de politie een quotum aan boetes oplegt, vraagt hij zich af. Natuurlijk stellen politie-patrouilles zich dan op plaatsen op waar het gevaar misschien niet groot is, maar de pakkans wel: auto-wegen 's nachts of verlaten invalswegen naar agglomeraties waar men geneigd is sneller te rijden dan 50 km per uur. Niet betalen van een boete leidt tot een dure rechtspraak, zelfs als een rechtschapen politierechter de boete voorwaardelijk maakt of je een opschorting van straf geeft.

Hoe verander je dan iets? Uitsluitend door burgerlijke ongehoorzaamheid, beweert Lehaen.

Organisatie Child Right over Belgisch zedenschandaal: 'Opvallend dat kinderen dit keer uit normale gezinnen komen'

Van onze redactie binnenland

AMSTERDAM — De organisatie Child Right noemt het opvallend dat in de Belgische kinderpornozaak kinderen uit 'normale gezinssituaties' zijn gehaald en speciaal voor het bedrijven van seks zijn overtoerd.

'In Nederland, en vermoedelijk ook in België, zijn de meeste slachtoffers kinderen die al in een eerder stadium dermate zijn gehavend (mishandeling, incest, verwaarlozing), dat ze een makkelijke prooi vormen voor de pedofiel en pornoproducent', zegt Child Right. De

organisatie strijdt wereldwijd tegen de exploitatie van kinderen en heeft een vestiging in Amsterdam.

De organisatie sluit niet uit dat ook in Nederland kinderen worden overtoerd om vervolgens te worden misbruikt. 'Van sommige uit Nederlandse asielzoekerscentra verdwenen kinderen wordt vermoed dat ze in een commercieel seksircuit zijn beland', aldus Child Right. Zij baseert de beweringen op haar rapport Het Kind van de rekening, dat vorig jaar verscheen.

Geringe moeite
De organisatie hekelt in het

rapport de geringe moeite die justitie doet om de asielkinderen terug te vinden. 'Opsporing van zulke gevallen blijkt in de praktijk niet dezelfde prioriteit te hebben als de opsporing van 'eigen' kinderen, net zoals de opwinding rond het verdwijnen van deze kinderen minder groot is dan de opschudding rond verdwijningen van 'eigen' kinderen', aldus Child Right.

Kinderporno is volgens Child Right lucratief. Er wordt volgens de organisatie grof betaald voor video's waarop uitzonderlijk gewelddadige handelingen met kinderen zijn vastgelegd. 'Duizend gulden voor een ko-

pie van een band met dergelijke handelingen is geen ongebruikelijk tarief', aldus de organisatie.

Volgens Child Right is er in België en Nederland 'ongetwijfeld' een grote markt voor het beeldmateriaal. Nederland zou duizenden verzamelaars van kinderporno tellen. 'Dat maakt kinderporno letterlijk tot een miljoenenzaak met relatief lage straffen en een geringe pakkans.'

Volgens Interpol, de internationale politie-organisatie, kan het aantal slachtoffers van kinderporno in de wereld oplopen tot 2,5 miljoen.

Door onze redacteur
ROBBIERSMA NRC

ROTTERDAM, 24 AUG. „Na alle ophef over de twee doodgehongerde en misbruikte Belgische meisjes, met als hoogtepunt het collectieve rouwen rond de begrafenis, is het toch wel goed om te beseffen dat dergelijk seksueel misbruik en mishandeling door vreemden eigenlijk zelden voorkomt." Dat zegt dr. F.C. Verhulst, kinder- en jeugdpsychiater aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. „Ik wil niets afdoen aan de gruwelen die de meisjes hebben ondergaan, maar ik hoop dat ouders hierop verstandig reageren. Het is niet goed om kinderen van nu af aan krampachtig te waarschuwen tegen kinderlokken. Een kind mag natuurlijk niet met vreemden meegaan, maar de buitenwereld moet niet vijandig en beangstigend worden afgeschilderd. Dat doet meer kwaad dan goed."

Verhulst, co-auteur van het handboek Kinder- en jeugdpsychiatrie, merkt op dat veruit de

meeste gevallen van mishandeling en seksueel misbruik van kinderen plaatsvinden binnen het gezin of bij verwanten. Mishandeling door vreemden komt zeer weinig voor: minder dan vijf procent. Verhulst: „Voor seksueel misbruik van kinderen heb ik niet direct cijfers voorhanden, maar daarbij geldt ook dat het merendeel van het misbruik wordt gepleegd door naaste verwanten. Misbruik door vreemden is echt een kleine minderheid. Ik krijg daarvan hooguit één tot twee gevallen per jaar binnen."

Uit meldingen van vertrouwensartsen blijkt dat binnen het gezin het vooral ooms (25 procent) en broers (25 procent) zijn die kleine kinderen seksueel misbruiken. Vaders en stiefvaders (samen 19 procent) worden minder vaak gemeld. Een minderheid wijst de grootvader (9 procent), neef (9 procent), zwa-

ger (5 procent) en andere huisgenoten (8 procent) aan. Verhulst: „Toch blijkt uit bevolkingsonderzoek dat kinderen — en vooral meisjes — als grootste angst de angst voor vreemden hebben: de enge man in de bosjes."

Verhulst: „Vergeleken met seksueel misbruik binnen het gezin heeft — cynisch gesproken — seksueel misbruik door vreemden het 'voordeel' dat het gezin intact is en geborgenheid blijft bieden. Het zijn voor hulpverleners de 'gemakkelijke gevallen' — de ouders werken mee, er is geen sprake van jarenlang chronisch misbruik en ontwrichting van het gezinsleven. In een stabiel gezin hoeft bij een kind dat licht seksueel is misbruikt geen blijvende psychische schade op te treden."

Maar wat is licht en wat is zwaar misbruik? Verhulst: „Tot licht misbruik zou ik exhibitionisme reke-

nen, seksuele handelingen verrichten in het bijzijn van het kind, maar zonder aanraking. Erger is toch wel aanraking, vooral van de genitaliën van het kind. En zwaar misbruik is verkrachting, penetratie van het kind: vaginaal, anaal of oraal. Bij dit laatste is er bijna altijd blijvende psychische schade bij het kind, ook wanneer het uit een stabiel gezin komt dat alle hulp biedt."

Veelal ontwikkelt zich het post-traumatisch stress syndroom met slaapproblemen en angstige momenten waarop het gebeurde weer opnieuw beleefd wordt. Verhulst: „Oudere kinderen kun je laten praten, waardoor zij hun angsten enigszins verliezen. Bij jonge kinderen zie je soms reenactment, het al dan niet gedeeltelijk naspelen van het gebeurde. Soms vertonen seksueel misbruikte kinderen versterkt seksueel gedrag, soms anderszins

vreemd gedrag. Ook komen dissociatiefenomenen voor: bij sommige gebeurtenissen wordt het kind tijdelijk een andere persoonlijkheid aan te nemen."

De therapie bestaat vooral uit het begeleiden van de ouders. Verhulst: „Het is heel belangrijk dat de ouders het kind de ruimte bieden om te praten. Een hulpverlener ziet een kind een uurtje per week, maar de ouders zien het kind de hele dag. Kinderen kunnen soms geruime tijd zwijgen over een traumatiserend gebeuren. Dan kan het kind, dat bij de hulpverlener geen woord losliet, tijdens de afwas spontaan beginnen te vertellen. De ouder moet daarop voorbereid zijn en niet schrikken en het gesprek afknipen."

„Een voorbeeld. Ik had hier laatst een meisje van zes jaar die door een vreemde was verkracht. Ze kwam pas dagen na deze gebeurtenis met een verward verhaal. Haar ouders zaten met het probleem: wat moeten we daarvan geloven? Het kind werd verhoord door de politie, ook al een traumatische gebeurtenis, al gaat het tegenwoordig beter. Maar daarna zaten ze met het probleem hoe ze het kind moesten begeleiden. Doen we het wel goed? Moeten we de verhalen van het kind verder negeren of er juist op ingaan? Ons werk is dan eigenlijk preventief: we helpen de ouders met de begeleiding."

In tegenstelling tot de Verenigde Staten bestaat in Nederland bij artsen geen meldingsplicht bij mishandeling of seksueel misbruik van kinderen. Verhulst: „Gelukkig maar. Ons werk is het bieden van geestelijke hulp. We zijn geen detectives, we zijn er niet om erachter te komen wat er precies gebeurd is. Kinderen verzinzen soms maar wat. We moeten niet de fouten maken als bij De Boldekar of in Oude Pekela."

Seksueel misbruik

In het artikel 'Misbruikt kind vooral laten praten' in NRC HANDELSBLAD van 24 augustus, interviewt R. Biersma de aan de Erasmusuniversiteit verbonden dr. F.C. Verhulst over seksueel misbruik van kinderen binnen het gezin. De daders worden door dr. Verhulst ondergebracht in een zestal groepen mannelijke verwanten in de eerste tot en met de vierde graad (van vaders tot neven). Bij elke groep is een percentage vermeld waarmee wordt aangegeven wat het aandeel is in het totale aantal gevallen van seksuele kindermishandeling. Opgeteld komt men dan tot 92 procent. De laatste 8 procent is gereserveerd voor de groep 'andere huisgenoten'.

Wie dat zijn wordt niet vermeld maar uit de context moet men opmaken dat dit ook mannen zijn (achterneven, oudooms wellicht) zodat er tenslotte sprake is van alleen mannelijke daders. Dit nu is niet juist. Die 8 procent zijn moeders en stiefmoeders. Hun aandeel in het totaal is bovendien niet 8 procent maar 14 procent. Dat laatste kan men nalezen in de reeks jaarverslagen van de Landelijke Stichting Buro's Vertrouwensarts inzake kindermishandeling 1985-1994. Dat cijfer is door de jaren heen vrijwel constant.

In dezelfde jaarverslagen van de vertrouwensartsen kan men lezen dat het aandeel van vrouwen in het totale aantal gevallen van lichamelijke kindermishandeling (45 procent tegen mannen 55 procent) en van alle vormen van kindermishandeling bij elkaar (48 procent tegen mannen 52 procent) aanzienlijk is. Ook deze cijfers zijn door de jaren heen vrijwel constant.

Waarom deze toch niet onbelangrijke gegevens systematisch worden verzwegen, zowel in de publiciteit als door wetenschappers, is mij niet bekend. Men moet vrezen dat feministisch ideologische bevoegenheid of, zo men wil, politieke correctheid het zicht op de werkelijkheid danig heeft vertroebeld.

J. WESTERHUIS, Rotterdam

Misbruikt kind vooral laten praten

Ontvoerde en misbruikte kinderen blijven vrijwel onherstelbaar beschadigd

Van onze verslaggever PETER SLAVENBURG

ROTTERDAM — De combinatie van ontvoering, opsluiting, mishandeling en seksueel misbruik levert bij kinderen vrijwel onherstelbare geestelijke schade op. De nog overlevende meisjes die in handen vielen van Marc Dutroux, hoofdverdachte in het Belgische zedenschandaal, komen hun traumatische ervaringen nagenoeg zeker nooit meer te boven.

Dat is de mening van prof. F. Verhulst, hoogleraar kinder- en jeugdpsychiatrie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en hoofd van de afdeling psychiatrie van het Sophia kindziekenhuis in deze stad. „De kans dat slachtoffers van dergelijke praktijken ooit nog een gevoel van veiligheid of vertrouwen kunnen opbouwen is uiterst gering. Ook de plotse scheiding van de ouders is daarbij van belang. De angsten die dat teweeg brengt genezen niet", aldus Verhulst. De gevolgen van de geestelijke

schade zijn ingrijpend. In eerste instantie uit het trauma zich in nachtmerries, angsten, slaap- en concentratiestoornissen en flashbacks. Bij dat laatste zien en horen de slachtoffers op de meest onverwachte momenten beelden en geluiden die samenhangen met hun angstige belevenissen. Zij herbelevden die ervaringen keer op keer. Een deel van de gevolgen is minder concreet, maar daarom nog niet minder ernstig. Verhulst: „Sommige kinderen ontwikkelen een schuldgevoel. Zij ervaren hun trauma als een welverdiende straf. Anderen worden structureel boos op hun ouders. Ze voelden zich in de steek gelaten en reageren daarop met woede." Nog een andere vorm van reageren noemt Verhulst 'enactment', het in serieuze vorm naspelen van de ervaringen. „Kinderen die bijvoorbeeld het slachtoffer zijn geworden van agressie, zijn soms geneigd die agressie zelf te herhalen bij hun

vriendjes en vriendinnetjes." Over de vermoedelijke situatie van An en Eefje, de Belgische meisjes die mogelijk ook door Marc Dutroux werden ontvoerd en al meer dan een jaar worden vermist, kan Verhulst slechts het hoofd schudden. „Alleen al de schade die hun sociale en intellectuele ontwikkeling moet hebben opgelopen — dat is niet voorstelbaar, het is enorm."

Net zo belangrijk als professionele hulpverlening is volgens Verhulst de houding van de ouders, hun incasseringvermogen en begrip. „Dat is van doorslaggevend belang. Kinderen ontdekken in stapjes dat hun ouders niet almachtig zijn, niet alles kunnen. Kinderen die ontvoerd en opgesloten worden zetten die stap noodgedwongen in één keer." „Daardoor verliezen zij het vertrouwen in hun ouders, ze voelen zich verraden en in de steek gelaten. Wanneer zij bij hun ouders terugkeren, vertalen die emoties zich in afkeer en boosheid. Je moet als ouder heel sterk en begrijpend zijn wil je een dergelijke reactie kunnen aanvaarden." Er bestaat weinig wetenschappelijk vervolgonderzoek naar de gevolgen van gruwelijke ervaringen bij kinderen op lange termijn, de zogenoemde post-traumatische stressstoornis. Literatuur is er nauwelijks.

Niettemin menen deskundigen als Verhulst dat gedrags- en persoonlijkheidsstoornissen het onafwendbare gevolg zijn. Verhulst baseert zich daarbij op de reacties van joodse kinderen die tijdens de oorlog in nazikampen zaten of andere verschrikkingen doorstonden. „Zelfmoord, zelfverminking, agressief en misdadig gedrag, gevoelens van schuld, schaamte, woede en wraak of juist naar binnen gekeerd, passief gedrag en de neiging gewone activiteiten te mijden, enzovoort, enzovoort."

Een weinig tastbaar maar zeer ernstig symptoom bij getraumatiseerde kinderen, is het verlies van hun geloof in de toekomst. De slachtoffers denken niet lang te leven. Hun kinderlijke gevoel van onkwaatsbaarheid verdwijnt voortijdig en in plaats daarvan zien zij een toekomst vol dreiging en gevaar. Verhulst: „Ouders en kinderen zijn, als het goed is, sterk aan elkaar gehecht. Je kunt bijna spreken van een heilige band. In klassieke sprookjes wordt die band verbroken; het is de Grote Boze Wolf die je komt halen. Vroeger was dat een manier om kinderen wat voor te bereiden op dat onvermijdelijk moment. Wanneer dat in de gruwelijke werkelijkheid, zoals nu in België, net zo radicaal gebeurt als in sprookjes, zijn de gevolgen niet te overzien."

Crisiscel van SOS Enfants

46A 26.08.96
Belga

De tien ploegen van het franstalige SOS-Enfants van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn (NWK) komen dinsdag in Brussel bijeen. Volgens voorzitter Marie-José Laloy zullen ze een crisiscel oprichten om de gevolgen van de dramatische pedofiliezaak te beheersen en beheersen.

SOS-Enfants stipt tegen de achtergrond van de talrijke oproepen van kinderen, die deze teams hebben ontvangen aan, dat vele 10- tot 12-jarigen zich vragen stellen over het onderwerp, nachtmerries hebben, geconfronteerd worden met de dood. Ouders weten niet goed hoe ze op hun vragen moeten reageren en ook leerkrachten zien 1 september om verontrust tegemoet.

"De jongste dagen hebben honderden ouderparen hun kinderen uit vakantiecampen

af-werkingen teruggehaald uit vrees voor het verschijnsel pedofilie en zijn gevolgen", aldus de voorzitter.

Volgens haar doet de Belgische samenleving evenwel veel voor de jeugd. De Franse gemeenschap bewijst dat meer bepaald met de SOS Enfants-ploegen. Toen die in 1985 opgericht werden beschikten ze over een budget van tien miljoen, nu 120 miljoen. Het NKW volgt jaarlijks, aldus mevr. Laloy, ongeveer 20.000 kinderen en afgelopen jaar meldde het bij het gerecht ongeveer 650 gevallen van seksuele mishandeling.

Stichting Regenboog komt op voor misbruikte man

HILVERSUM GIE 2418
De ex-Hilversummer Robert van de Luitgaarden, die in april is geïnterviewd voor deze krant, heeft een stichting opgericht voor misbruikte mannen.

De stichting heet Regenboog en wil opkomen voor belangen van seksueel misbruikte jongens en mannen. Dat gaan ze onder andere doen door spreekbeurten te houden en posters op scholen op te hangen. Daarnaast willen ze een controlesysteem opzetten om te gaan kijken op internaten en bij de kinderbe-

scherming. Dat zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren door langdurig werklozen in te zetten.

Van de Luitgaarden werd zelf jarenlang seksueel misbruikt. Hij is voorzitter van de stichting geworden. Vanaf volgende week woont hij in Nagelen. Daar is ook het contactnummer van de stichting: 0527-652138.

Donderdagmiddag om 18.10 uur is Van de Luitgaarden te zien bij Catherine Keijl, dinsdag om 22.05 uur in het programma Uur van de Waarheid, beide op RTL 4.

'Die schoften hebben mijn leven verwoest'

In Beilen (Drenthe) vindt vandaag de eerste vergadering plaats van mannelijke slachtoffers van seksueel misbruik. De initiatiefnemers - zelf in hun jeugd slachtoffer van seksuele kindermishandeling - willen af van het taboe rond misbruik van jongens. Ze willen ze daar nu, na jaren van schaamte en stilzwijgen, open over praten. Met lotgenoten. Met anderen.

Hieronder het verhaal van een van de initiatiefnemers: Klaas Jan Gerding, 34 jaar. „Veel mannen zijn als kind seksueel misbruikt. Maar daar praten ze liever niet over.”

Door Miek Salet Geld. 22/6

Ik ben jarenlang seksueel misbruikt. Van mijn dertigste tot mijn achtentwintigste. Vraag niet waarom ik het al die jaren heb laten gebeuren. Dat snap ik zelf ook niet. Ik weet wel dat ik het mijn moeder een keer heb proberen te vertellen. Maar ze geloofde me niet. Ze lachte wat en zei dat ik niet van die vreemde verhalen moest vertellen.

„De man die het deed, was de man bij wie ik de kramten voor mijn krantenwink op moest halen. Een dephouder van een jaar of vijftig. In 't begin was hij heel voorzichtig. Maar later trok hij zijn broek al meteen naar beneden als ik zijn kantoor binnenkwam. Alsof hij zijn verstand volledig kwijt was.

„De eerste keer wist ik niet wat me overkwam. Ik voelde me vreselijk. Ik wist niet wat er gebeurde. Ik wist niet wat ik moest doen. Ik schaamde me. Eerst zat hij alleen maar aan mij. Later ging het verder. „Ik mocht er met niemand over praten. Hij dreigde: 'Wee je gebeente als je er met iemand over spreekt. Dan kunnen er wel eens malle dingen met je gebeuren. Je wilt toch niet dat ik boos word?' „Ik hield mijn mond.”

Somber

Ik veranderde. Ik werd somber en trok me terug. Na school, ik zat op de bus, ging ik gelijk naar mijn kamer op zolder. Ik snap niet dat mijn ouders dat niet aan het denken heeft gezet. Mijn broers en mijn zus stikten van de vriendelijke vriendinnetjes. Ik niet. Ik leefde als een kluisenaar. Dat is toch

Foto: Theo van der Zwam

Klaas Jan Gerding: „Ik vind het onbegrijpelijk hoe volwassenen het kunnen doen.”

uit kan oefenen. Machtsmisbruik. En schaamte. „Op mijn vijftiende heb ik het mijn moeder proberen te vertellen. Maar ze zei dat ik niet van die vreemde verhalen moest vertellen. Het was fantasie. Het was flauwekul. Dat neem ik haar nog steeds erg kwalijk. Dat ze me niet geloofde. Daardoor kwam ik echt in de ellende. Want wie zou me nou geloven als mijn eigen moeder me al dat dat me meer zou helpen dan welke therapie ook.

In 't begin was hij voorzichtig.

Later trok hij zijn broek al naar beneden als ik binnenkwam

iets. Ik weet niet waarom. Dat moeten de psychiaters maar verklaren. Ik kan dat niet. Het moet te maken hebben met de macht die een volwassene over een kind

zelfstandig wonen, had verschillende baantjes, maar het bleef door mijn hoofd spoken. Drie jaar geleden ben ik er pas mee naar mijn huisarts gegaan. Tot het laatste moment twijfelde ik. Stel dat hij me uit zou lachen... Maar het tegenovergestelde gebeurde. Hij was bijzonder begripvol en zei: 'ik wist wel dat er een oorzaak moest zijn.' „Ik raakte overspannen, wilde er een eind aan maken en werd opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis. Die vroege schoften hadden mijn leven verwoest.

Hyperventilatie

„Ik kreeg steeds meer gezondheidsproblemen. Ik had vooral last van hoofdpijn en hyperventilatie. Maar de huisarts kon niets vinden. Alles werd onderzocht. Mijn bloed. Mijn hoofd. Alles. Maar er werd niets gevonden. De huisarts zei steeds: 'Er moet een oorzaak zijn.' Maar hij kon niets vinden. Hij vroeg: 'Heb je problemen?' Ik zei: 'Nee, ik heb geen problemen.' „Ik hield mijn mond.

„Pas op mijn achttiende was ik zo ver dat ik dacht: ik wil dit niet meer. Ik kapte met mijn krantenwink en was meteen van die vroege man af. „Maar mijn problemen waren nog niet voorbij. Ik ging in dienst, ging

ik ben er nog dagelijks mee bezig. „Op aanraden van een psychiater ben ik ook naar de politie gegaan. Om aangifte te doen. Ik heb daar lang mee gewacht. Te lang. Want toen ik het de politie vorig jaar van a tot z verteld had, kwamen de wetboeken op tafel en bleek dat het verjaard was. De daders zijn niet meer te pakken. Twee zijn er dood en de derde kan door verjaaring niet meer veroordeeld worden. Dat is toch niet rechtvaardig?

De daders worden door die verjaaring beter beschermd dan de slachtoffers. De dader gaat na een aantal jaren vrijuit. Het slachtoffer blijft er levenslang mee zitten. „Ik heb er wel over gedacht om zelf naar die man toe te gaan. Maar de politie zei: 'Doe dat nou niet. Daar maak je het alleen maar pelijk werkster, maar in principe moet ik het verder alleen doen. En dat is niet makkelijk. Ik heb er geen nachtmerries meer van, maar

lopen, dan kan het gebeuren dat mijn vuist uitschiet. Ik heb een heel aan geweld, maar tegen deze man voel ik zulkke haatgevoelens... „Ik denk dat ik door hem ook nooit meer een normale relatie aan zal kunnen gaan. Ik heb daar wel fantasieën over. Dan zie ik mezelf lopen met vrouw en kindervagen... Maar ik heb geen vriendin. Ik ben geen uitgaanstype en ze komen niet vanzelf naar je toe, hè. Op mijn dertigste ben ik eens naar een bemiddelingsbureau gegaan. Maar ze zeiden dat ik een paar maanden had. Mijn leeftijd en het feit dat ik geen vaste baan had. Dames schijnen graag mannen met werk te willen.”

Baantje

„Ik probeer ook wel werk te vinden. Ik heb een sollicitatiecursus gedaan en heb sollicitatiebrieven geschreven. Maar de arts van het GAK vindt me nog niet geschikt om deel te nemen aan het arbeidsproces. Dus zit ik thuis. Met een uitkering. Alleen 's morgens heb ik een baantje voor een paar uur.

„Ik ben krantendephouder. „Ik heb zes bezorgers die nu even oud zijn als ik toen was. Mijn maatschappelijk werkster vroeg: 'Heb je gevoelens voor die jongens die je eigenlijk niet zou moeten hebben?' Ik zei: 'Nee. Ik wéét wel dat er slachtoffers van seksueel misbruik zijn die later zelf dader worden. Ik heb daar documentaires over gezien. Maar ik ben niet bang dat mij dat overkomt. Want ik weet maar al te goed hoe vreselijk ik me voel. Dat zal ik een ander nooit aan willen doen.

„Ik vind het ook onbegrijpelijk hoe volwassenen het kunnen doen. Ik hoor nu verhalen van lotgenoten die door hun vader misbruikt zijn. Daar schrik ik van. Dat is toch onvoorstelbaar? Maar het gebeurt. Vaker dan gedacht wordt. Mensen denken bij seksueel misbruik van kinderen vaak vooral aan meisjes, maar ook jongens worden vaak vaak het slachtoffer, maar er is een schatting dat een van de vier jongens seksueel wordt misbruikt. En dat gaat dan van een hand in hun broek tot verkrachting.

„Het gebeurt vaak, maar de verhalen komen nauwelijks naar buiten. Het is taboe om er over te praten. Mannen schamen zich ervoor. Als of het hun schuld is.”

Ouders van slachtoffer willen voorkomen dat andere ouders de ogen sluiten

Kinderaanranding kan overal gebeuren

Door ROB KRABBE

GD 24-8-96

WARNSVELD — Noodgedwongen zit voor de politie de zaak erop, maar voor slachtoffer en ouders begint die nu eigenlijk pas goed. Het onderzoek naar de aanranding van een vijfjarige Warnsveldse jongetje, vorige week op een speelveld vlak bij zijn huis, is vastgelopen. Ondanks een aanhouding heeft de politie de zaak niet kunnen ophelderen.

De ouders van het jongetje hebben inmiddels ervaren hoe moeilijk het is na zo'n incident de draad op te pakken en hun zoon de ruimte te geven voor een 'normaal' leven.

„Het feit dat onschuldige kinderen in hun vertrouwde omgeving het slachtoffer worden van een pedofiel die z'n handen niet kan

■ Zie verder regiopagina

WARNSVELD — De aandacht richt zich momenteel vooral op België; in de kwestie van de pedofiel Marc Dutroux en zijn slachtoffers is wellicht nog slechts het topje van de ijsberg zichtbaar. Nog dagelijks komen er nieuwe schokkende feiten boven tafel. Maar het is niet alleen in het buitenland dat zulke zaken spelen, het is ook niet alleen in grote steden dat onverlaten zich vergrijpen aan kinderen. Dat is de boodschap waarvan de ouders van het jeugdige Warnsveldse slachtoffer andere ouders goed willen doordringen.

Zijn moeder over wat er vorige week gebeurde: „Een gewone donderdagmiddag in de zomervakantie. Omstreeks 14.20 uur vraagt ons oudste zontje Mam, mag ik even buiten spelen?“ Dat buiten spelen zal gebeuren met een vriendje, in een kinderrijke buurt met vriendelijke erfjes en op een grasveldje aan het eind van de straat. Als het buurjongetje even later weggaat, besluit het toekomstige slachtoffer naar een ander grasveld te gaan dat ook dichtbij het ouderlijk huis ligt en waar speeltoestellen staan en dus doorgaans veel kinderen te vinden zijn.

Bomen en struiken omzomen dat terrein en de kinderen hebben een hut gebouwd tussen die struiken. Twintig minuten na zijn vertrek uit huis komt het knaapje volledig overstuur terug: krijsend, gillend en met ontkleed onderlijf een hemdje dat slechts om zijn nek hangt. De geschrokken ouders krijgen de volgende verklaring van hun zoon: „Dat heeft een vreemde meneer gedaan.“ Hij blijkt een jongen met de leeftijd van een middelbare scholier te bedoelen, die hem van zijn fiets de struiken in heeft getrokken. Het jochie kwam in de brandnetels terecht, en daar werden hem de kieren van het lijf gerukt. De dader was waarschijnlijk meer met het jongetje van plan, maar werd waarschijnlijk bang toen een overigens nietsvermoedende - fietsster passeerde en sloeg op de vlucht. Of, zoals zijn moeder het stelt: „Op een gegeven moment is de pedofiel waarschijnlijk gestoord door een voorbijganger, want op het moment dat onze zoon onze buurvrouw zag langsfietsen, nam de belager de benen.“

„Je moet er niet aan denken wat er nog had kunnen gebeuren als er op dat moment niemand was langsfietsst.“ Maar, zegt z'n moeder ook: „Dat wil natuurlijk niet zeggen dat voor ons de kous nu af is.“ Z'n vader verwoordt het als volgt: „En nu? Af-scheid nemen van een ideale speelplek voor de jeugd? Ouders die achter elke kindervriend een pedofiel zien? Einde jeugd van een kind?“

Het politie-onderzoek naar de aanranding van een vijfjarig jongetje uit Warnsveld is vastgelopen. Waar de bemoeienissen van de politie ten einde lopen, staan anderen echter pas aan het begin van de affaire. Het slachtoffer zelf en zijn ouders in de eerste plaats. De ouders willen hun verhaal ter bescherming van hun zoon zonder dat hun naam wordt genoemd, wel vertellen, omdat het andere ouders met de neus op de feiten kan drukken. „Dit soort zaken blijft niet beperkt tot de grote steden, het kan zich heel dichtbij voordoen. Het feit dat onschuldige kinderen in hun vertrouwde omgeving het slachtoffer worden van een pedofiel die z'n handen niet kan thuishouden, is een benauwende gedachte.“

Bruut

„Het liefst zou ik m'n kinderen alleen nog maar binnen of in de achtertuin laten spelen. Tegelijkertijd weet ik ook dat dit niet kan en ook niet goed is. Ze moeten toch geleidelijk aan wennen aan de boze buitenwereld. Dat dit voor onze oudste op zo'n brute manier moest gebeuren, hadden we nooit kunnen denken.“

„Je leest er wel over in de krant of hoort erover op TV. Dan denk je Wat een smeerlap, maar dan gaat het je deur voorbij.“ De moeder van het Warnsveldse slachtoffer wil dat andere ouders ervan doordringen zijn dat het helemaal niet zo vanzelfsprekend is dat het je deur inderdaad voorbijgaat.

Het relaas van de beide ouders maakt duidelijk dat zeker zij het moeilijk hebben met de kwestie. Ze willen hun kind beschermen, maar ook de vrijheid geven die het nodig heeft. Dat is soms haast onverenigbaar en dat geeft gevoelens van onmacht en woede. Het kind zelf lijkt er op dit moment niet al te veel onder te lijden. Z'n vader:

Speelveld niet onveilig

WARNSVELD — Het speelveld waar het jongetje vorige week door zijn onbekende belager werd gegrepen, is in de ogen van de politie zeker geen onveilige plek. Het terrein in de omgeving van het Isendoorncollege en nabij het Onderlaatsepad wordt weliswaar momenteel extra in de gaten gehouden, maar dat is toch vooral in de hoop de aanrander van vorige week te pakken.

Vorig jaar was de aandacht van de politie ook enige tijd op de omgeving van de school gericht, omdat er toen in de struiken nogal wat gebruikte injectienaalden werden gevonden. Volgens lokaal netwerk Henk Ruumpol van de politie behoort dat probleem echter tot het verleden. „Bij ons zijn geen andere vervelende dingen bekend van deze buurt.“

Volgens Ruumpol is een zedendelict voor Warnsveld een vrij zeldzame zaak. „Er gebeurt wel eens wat, maar gelukkig niet vaak.“ In het kader van het lopende onderzoek heeft de politie overigens wel een aanhouding verricht, maar die leverde uiteindelijk helemaal niets op. Inmiddels is het onderzoek vastgelopen. Ook de rechercheurs die met de zaak bezig zijn geweest vinden het terrein bij de school echter niet onveilig. „Dit heeft niets met die plaats te maken; het had overal kunnen gebeuren.“

„Hij stapt wat makkelijker over het probleem heen. Hij vindt het nog het ergste dat de jongen hem in de brandnetels heeft gooid. Maar we houden ons kind in de gaten. Wie weet hoe lang hij nodig heeft om erover heen te groeien.“ Zijn vrouw hoopt dat de dader leest wat hij heeft aangericht en dat hij, als hij vaker dit soort ziekelijke neigingen heeft, behandeling bij een deskundige zoekt.

'Pedofilie is voor ouders benauwende gedachte'

Van een onzer verslaggevers

Van een onzer verslaggevers

WARNSVELD — Als de vader van het slachtoffer aankondigt dat hij zijn zoon goed in de gaten zal houden om te kijken of hij niet alsnog moeilijkheden krijgt bij de verwerking van het incident, doet hij precies wat dokter Karsthaus van het Bureau Vertrouwensartsen Gelderland in dit soort gevallen met klem aanbeveelt.

„Het is heel moeilijk om op korte termijn de schade op te maken die bij een kind is aangericht door z'n ervaringen. Het kan best zijn dat die zich pas op langere termijn

openbaart. Het komt voor dat kinderen pas veel later nachtmerries krijgen, of contactproblemen, of dat het zich op andere wijze manifesteert.“

„Met elkaar erover praten helpt, maar het is in bijna alle gevallen heel verstandig om ook professionele hulp te zoeken.“ Dat het Warnsveldse jongetje alleen maar is aangerand, hoeft

volgens Karsthaus helemaal niet te betekenen dat hij er ook 'alleen maar' geringe problemen aan overhoudt. „Bepalend is ook hoe de omgeving van zo'n kind ermee omgaat. En of die de signalen oppikt als het toch fout gaat.“ Karsthaus wijst erop dat in dit soort gevallen ouders ook met enorme problemen te maken krijgen. „Het is goed voor-

stelbaar dat die met zichzelf in de knoop raken. Professionele begeleiding is daarom heel belangrijk. Ook alweer om te leren de juiste houding naar je kind in te nemen en om eventuele signalen dat er toch iets misgaat op te vangen.“

Voor dat soort begeleiding zijn volgens haar verschillende instanties, zoals Riagg, particulie-

re psychologen en natuurlijk Bureau Slachtofferhulp waarnaar de Warnsveldse politie ook in dit geval de ouders de weg heeft gewezen. Dat soort instanties zouden ook door de kindertse van streekziekenhuis Het Spitaal worden aanbevolen, evenals het Bureau Vertrouwensartsen. „Zelf kunnen we geen know how opbouwen,

want dit soort zaken gebeurt gelukkig weinig“, zegt een van de kinderartsen.

Eerder deze week verklaarde een Nederlandse deskundige, hoogleraar F. Beyaert, in de Belgische zaak dat pedofielen uiterst moeilijk te genezen zijn. Vertrouwensarts Karsthaus is niet zo somber gestemd over de

perspectieven voor de Warnsveldse dader. Ze wil ook niet spreken over een pedofiel. „Pedofielen zijn vooral oudere mannen. Het komt bij jongens ook wel voor dat ze zich aan kinderen vergrijpen, maar vaak ligt daar dan een andere probleem aan ten grondslag.

Wij kijken in dit soort gevallen altijd of de dader soms zelf slechte ervaringen heeft op dit gebied; dat komt ook nogal eens voor. En dan is het best mogelijk dat de interesse in seks met kinderen verdwijnt als ze zelf volwassen worden.“

Vertrouwensarts dringt aan op oplettendheid ouders

Schade pas op langere termijn vast te stellen

openbaart. Het komt voor dat kinderen pas veel later nachtmerries krijgen, of contactproblemen, of dat het zich op andere wijze manifesteert.“

„Met elkaar erover praten helpt, maar het is in bijna alle gevallen heel verstandig om ook professionele hulp te zoeken.“ Dat het Warnsveldse jongetje alleen maar is aangerand, hoeft

volgens Karsthaus helemaal niet te betekenen dat hij er ook 'alleen maar' geringe problemen aan overhoudt. „Bepalend is ook hoe de omgeving van zo'n kind ermee omgaat. En of die de signalen oppikt als het toch fout gaat.“ Karsthaus wijst erop dat in dit soort gevallen ouders ook met enorme problemen te maken krijgen. „Het is goed voor-

stelbaar dat die met zichzelf in de knoop raken. Professionele begeleiding is daarom heel belangrijk. Ook alweer om te leren de juiste houding naar je kind in te nemen en om eventuele signalen dat er toch iets misgaat op te vangen.“

Voor dat soort begeleiding zijn volgens haar verschillende instanties, zoals Riagg, particulie-

re psychologen en natuurlijk Bureau Slachtofferhulp waarnaar de Warnsveldse politie ook in dit geval de ouders de weg heeft gewezen. Dat soort instanties zouden ook door de kindertse van streekziekenhuis Het Spitaal worden aanbevolen, evenals het Bureau Vertrouwensartsen. „Zelf kunnen we geen know how opbouwen,

want dit soort zaken gebeurt gelukkig weinig“, zegt een van de kinderartsen.

Eerder deze week verklaarde een Nederlandse deskundige, hoogleraar F. Beyaert, in de Belgische zaak dat pedofielen uiterst moeilijk te genezen zijn. Vertrouwensarts Karsthaus is niet zo somber gestemd over de

'Maak kinderen niet weerloos, maar weerbaar'

Al dagenlang houden de afschuwelijke kindermoorden in België de wereld in hun greep. De begrafenis van de twee op gruwelijke wijze omgekomen meisjes Julie en Melissa werd een massale demonstratie van medeleven met de ouders van beide kinderen. Welke ouder kijkt in deze dagen niet naar zijn eigen kind en stelt zichzelf de vraag: Wat vertel ik mijn kind? Hoe maak ik hem of haar weerbaar tegen seksueel geweld? Kan ik mijn kind afdoende beschermen?

NYHM 26-8

door Annie de Vreugd

Tegen sommige dingen kan geen mens zich wapenen. De Belgische kinderen die op een onverwacht moment met geweld in een auto werden geduwd, hadden geen kans en hun ouders valt dan ook geen enkele nalatigheid te verwijten. "Er zijn nu eenmaal mensen die anderen opofferen aan hun eigen wensen, behoeften en verlangens," stelt Carlo Mittendorff van het Instituut voor Psychotrauma in Utrecht.

Het volledig uitsluiten van elk risico is onmogelijk. Geen leven zonder risico. Maar de allervreselijkste gebeurtenissen doen zich - gelukkig - niet dagelijks voor en we moeten ze dus niet tot maatstaf van ons dagelijks handelen maken. Wel kunnen ouders hun kinderen handvatten aanreiken waardoor ze minder kans lopen in de val van mensen met slechte bedoelingen gelokt te worden. De meeste ouders doen dat al. Van generatie op generatie brengen ouders hun kinderen bij dat ze niet met vreemde mensen moeten meegaan. Dat ze, vóór ze naar een vriendje gaan, de ouder vertellen waar ze naartoe gaan.

De basis is ongetwijfeld dat ouders een goed contact hebben met hun kinderen. "Praat met ze, let op ze, observeer ze. Als een kind nare dingen meemaakt, zal zijn gedrag veranderen. Besteedt aandacht aan je kind, neem de tijd. Wees bij ze betrokken en vraag ze wat ze doen, waar, hoe en wanneer." Mittendorff vindt dit geen overdreven controle, maar behoren bij de plicht van ouders hun kinderen te verzorgen en te beschermen. Van de puber die de wereld wil verkennen en relaties uitprobeert, kan de ouder niet verwachten dat die alles vertelt. "Het is een moeizaam pad," erkent Mitten-

dorff. "Enerzijds moeten pubers bewust worden gemaakt van gevaren, anderzijds moet het niet zo worden dat ze niets meer durven. Tussen deze twee moeten we door laveren."

'Nee' zeggen

Buiten goede seksuele voorlichting is het volgens hem belangrijk dat een kind leert naar zichzelf te luisteren. Dat het leert 'nee' te zeggen tegen dingen die over zijn grenzen gaan. "Als een ouder niet over de grenzen van het kind gaat, leert het deze grenzen ook tegenover andere mensen te verdedigen als die hem te na komen." De kunst is het midden te vinden tussen overmatig bang maken voor griezelige kerels die achter elke struik kunnen schuilgaan en volledige naïviteit. Niet alle ouders vinden de juiste balans op eigen kracht. Zij zouden niet moeten schromen deskundig advies in te winnen. "Openheid in de relatie met je kind," luidt het advies van Monique 't Hoir,

klinisch pedagoog verbonden aan de Riagg Limburg-Midden. "Een geheimpje hebben vindt een kind leuk, maar het moet leren onderscheid te maken tussen slechte en leuke geheimpjes. Het geheimpje van een cadeautje voor papa's verjaardag is iets heel anders dan het geheimpje 'vertel niets van ons spelletje aan papa en mama'." Er moet thuis een sfeer gecreëerd worden, waarin het kind kan praten

over wat het denkt, voelt en ziet. Ook al biecht een kind een leugen op, dan moet het worden gesterkt in zijn gedrag dat het dit nu toch verteld heeft in plaats van alsnog straf te krijgen. Tijd hebben naar het kind te luisteren, is daarbij bijzonder belangrijk. Als een kind van zijn ervaringen vertelt, kan het deze toetsen aan de reactie van de ouder op het gebeurde. Het leert zo een kader op te bouwen, waarbinnen bepaalde dingen wel kunnen en andere niet. Een ander voordeel van openheid in de communicatie met kinderen is dat de ouder een vorm van controle heeft over wat het kind bezighoudt.

"Vriendelijkheid hoeft niet altijd met vriendelijkheid beantwoord te worden," vindt 't Hoir. Als een vreemde een kind liefdevol vraagt of het met hem meegaat naar de diertuin, moet het 'nee' durven zeggen. De basis hiervoor kunnen ouders binnen de normale opvoeding leggen door een kind de mogelijkheid te geven ontkennend te antwoorden op een vraag als of het wil helpen bij de afwas. Als een ouder echt wil dat het afwaast, moet hij een opdracht geven en geen vraag stellen. Kinderen worden niet weerbaar van honderd waarschuwingen om ergens niet naartoe te gaan of iets niet te doen. Kortom, door het over te beschermen. 't Hoir: "Als je een kind alles uit handen neemt, maak je het niet weerbaar, maar weerloos. Het is een zoeken naar een balans tussen blootstellen aan ervaringen waar kinderen iets van kunnen leren en ze steeds overal vandaan te houden. Als een kind een hond wil aaien is het goed hem te leren dat hij eerst moet vragen of die hond lief is. Doet hij dit, dan krijgt hij een pluim dat hij het goed heeft gedaan. Daarvan leert een kind meer dan te zeggen nooit vreemde honden te aaien."

Niet herkenbaar

Van een verkrachter is geen beschrijving te geven en hij is niet als zodanig te herkennen. Mittendorff: "Het zijn geen vieze, enge mannen die je op straat staan op te wachten. Je komt ze tegen in het openbaar vervoer, ze zijn deel van de familie of wonen in de straat. Ze zijn ingebed in de maatschappij en het zijn vriendelijke, behulpzame types. Ik zou elk kind willen zeggen: laat niet aan je zitten. Als je je in gevaar voelt, loop dan weg, schreeuw zo hard je kan of bel bij iemand aan."

SPARU(E)
 ...
VERSCHWUNDEN
 ...

JULIE

VERDWENEN
 ...
MISSING
 ...
MELISSA
 CONTACTS:
 GENDARMERIE DE BRUXELLES
 (32) 041 / 36 00 13
 Marc et Corine ASBL
 (32) 041 / 82 73 87

Een opsporingsbericht voor de Belgische meisjes Melissa en Julie, waarvan inmiddels bekend is wat er met hen is gebeurd. © Nvh/Narchie

„Kinderen bang maken garandeert veiligheid niet” STA 20.08.46

BRUSSEL — Hoe zorg ik ervoor dat het mijn kind niet overkomt? Na alle woede, verdriet en ongeloof over het trieste lot van Julie en Melissa stelt iedere ouder zich nu deze vraag. „Kinderen en jongeren bang maken is geen garantie voor hun veiligheid”, oordeelt de Britse Diana Lamplugh. Tien jaar geleden richtte ze na de moord op haar dochter een fonds op ter bevordering van de persoonlijke veiligheid, dat weerbaarheid bij kinderen en volwassenen wil bevorderen.

„Misschien komen er vanuit justitie nu initiatieven om jongeren te informeren omtrent zedenmisdrijven”, hoopt commissaris Beaumont, diensthoofd van de afdeling recherche van de Gentse politie. „Wie bij onze recherche afdeling jeugd en gezin komt melden dat zijn anders zo stipte dochter van 12 één of twee uur te laat is, wordt niet wandelen gestuurd”, antwoordt Beaumont op mijn vraag hoe snel je een kind bij de politie als vermist moet opgeven. „Dat geldt overigens ook voor 16-jarigen. Het banet natuurlijk af van

gezin tot gezin. Als mijn dochter zich gewoonlijk stipt aan een afgesproken uur houdt, zal ik bij haar afwezigheid sneller reageren dan als ik gewoon ben dat ze uren te laat thuis komt. Leeftijd speelt ook een rol. Tot, laten we zeggen, 12 jaar is de ouder absoluut alleen verantwoordelijk. De basisregel is: als het om kinderen gaat, moet je alles au sérieux nemen. Niet dat we meteen het hele gerechtelijke apparaat in werking stellen: je begint met te informeren waar het kind naartoe was, wat er kan gebeurd zijn... kunnen wij bellen naar ziekenhuizen en dergelijke. „Wij houden het bij de klassieke regels”, geeft Beaumont toe. „Laat een kind nergens naartoe gaan zonder dat je precies weet waar hij of zij is, maak duidelijke afspraken, leer ze nooit met vreemden mee te gaan.” „Dat is nu juist het probleem”, oordeelt Diana Lamplugh. „Onderzoek heeft uitgezeten dat kinderen jonger dan 10 niet goed weten wat ze zich bij „vreemden” moeten voorstellen. Zo gaan zij ervan uit dat vreemden er altijd weerloos en onbetrouwbaar uitzien, en zich bars en onvriendelijk gedragen. Onbekenden die er

vriendelijk en betrouwbaar uitzien, worden ook zo ingeschat. Alle onbekenden leren wantrouwen is dan ook weer geen oplossing. Praten, kinderen leren een eigen kritisch oordeel te vellen, zelfvertrouwen en weerbaarheid aankwe-

ken ... dat is het enige antwoord”. „Over zedenmisdrijven wordt al heel lang een stilzwijgen bewaard”, bevestigt commissaris Beaumont. „Het wordt tijd dat het taboe wordt opgeheven en vluchtsoord kunnen vinden.

Vuistregels voor meer veiligheid

- 1. **Veilige plaatsen.** Kinderen moeten weten waar ze om hulp kunnen vragen als ze zich over iets of iemand zorgen maken. Spreek samen met het kind af waar ze, in de buurt en op weg naar school, zo'n toevluchtsoord kunnen vinden.
- 2. **Waarschuwingssignalen.** Klamme handen, een dichtgeknepen keel of alleen een vage buikpijn: onze lichamen zenden signalen uit als we risico lopen. Kinderen moeten leren om die signalen serieus te nemen en ernaar te handelen. Als een bepaald persoon — zelfs een bekende — hen een onbehaaglijk gevoel geeft, moeten ze zich uit de voeten maken naar een van de veilige plaatsen.
- 3. **Telefoneren.** Vooral leren telefoneren vanuit een openbare telefooncel. Een onmisbare vaardigheid die kan aangeleerd worden vanaf vijf jaar.
- 4. **Geen geheimen.** Kinderen moeten aangemoedigd worden om iemand in vertrouwen te nemen als iets hen verontrust of bang maakt, hoe vreselijk of juist hoe onbenullig het ook lijkt.
- 5. **Meisjes én jongens.** Meisjes worden vaker gewaarschuwd dan jongens, maar jongens lopen evenveel gevaar.

De organisatie Missing Children International Network gaf drie jaar geleden een stripverhaal uit: *Veiligheid ook voor jou, denk eraan!* Bedoeling was om kinderen van 7 tot 9 alert te maken voor risicosituaties en hen daarop juist te leren reageren. De richtlijnen stemmen overeen met die van de Suzy Lamplugh Trust, met deze bijkomende raadgeving. In de loop van het eerste trimester van het nieuwe schooljaar brengt de organisatie een poster uit met acht tips voor meer veiligheid voor kinderen én volwassenen. De strips kunnen telefonisch besteld worden op het nummer 02/534.65.31. (HSK)

Hilde SABBE